

2. implementační plán Strategického rámce *Česká republika 2030* (pro roky 2022–2025)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Implementační plán Strategického rámce *Česká republika 2030* vznikl v rámci projektu Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/00014042

Obsah

Úvod	10
ČR 2030 a smysl implementačního plánu	10
Struktura implementačního plánu	10
Příprava implementačního plánu	13
Proces implementace	14
Evaluace a harmonogram naplňování ČR 2030 a implementačního plánu	15
Plán řízení rizik pro léta 2022–25	16
KO 1 Lidé a společnost	22
Strategický cíl 1 Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany a jsou společensky vysoce oceňovány	22
Specifický cíl 1.1 Vhodné socioekonomické podmínky podporují dobré fungování rodin. Zaměřují se na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory. Umožňují tak získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů	22
Specifický cíl 1.2 Rodinám se specifickými potřebami je věnována zvláštní pozornost. Jsou přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti	22
Strategický cíl 2 Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci	23
Specifický cíl 2.1 Trh práce vykazuje na celostátní i regionální úrovni nižší strukturální nerovnováhy, zmírňuje se polarizace trhu práce i její společenské dopady	23
Specifický cíl 2.2 Přístup k důstojné práci se rozšiřuje i pro skupiny, které jsou na trhu práce dosud znevýhodněné, rodiče na rodičovské dovolené, osoby se zdravotním postižením nebo osoby starší 50 let	23
Specifický cíl 2.3 S obecnou mírou nezaměstnanosti se zároveň snižuje i podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti	24
Specifický cíl 2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce, a to i u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platforem a jiných nových atypických forem práce	24
Specifický cíl 2.5 Imigrační a integrační politika klade důraz na přilákání kvalifikovaných cizinců a cizinek a posiluje diverzitu pracovních sil významnou pro inovace. Veřejné politiky také podporují návrat českých občanů a občanek ze zahraničí	25
Strategický cíl 3 Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké	25
Specifický cíl 3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením	26
Specifický cíl 3.2 Snižuje se příjmová nerovnost a je kladen důraz na udržení silné střední vrstvy	30
Specifický cíl 3.3 Snižuje se genderová nerovnost	30

Specifický cíl 3.4 Je zajištěn rovný přístup k osobám ohroženým diskriminací na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby, zdravotního postižení, etnicity, národnosti, sexuální orientace, vyznání nebo světonázoru. Zvláštní důraz je kladen na předcházení vícečetné diskriminaci.....	30
Strategický cíl 4 Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.	30
Specifický cíl 4.1 Vzdělávací systém je inkluzivní a vzájemně prostupný, neselektuje žáky a žákyně v útlém věku na talentované a netalementované a omezuje závislost vzdělávacích drah a výsledků na jejich socioekonomickém zázemí.	31
Specifický cíl 4.2 Systém vzdělávání podporuje učitele, učitelky a další vzdělavatele, aby ve vzdělávání dokázali přinášet potřebné změny a převzít roli průvodců účastníků vzdělávání v měnícím se světě. Je otevřený intenzivnímu kontaktu s reálným světem a zapojuje všechny aktéry ve vzdělávání.	32
Specifický cíl 4.3 Vzdělávání zajišťuje každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Systém zahrnuje přiměřený všeobecný základ nezbytný pro další vzdělávání, zapojení do společnosti i pro porozumění vzájemné provázanosti současného světa.....	33
Specifický cíl 4.4 Systém celoživotního vzdělávání je veřejně garantovaný a široce dostupný: Zaměřuje se jak na profesní vzdělávání, tak i na vzdělávání v oblasti přenositelných dovedností.	35
Strategický cíl 5 Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.	35
Specifický cíl 5.1 Zvyšuje se délka života ve zdraví u všech skupin obyvatel České republiky.	35
Specifický cíl 5.2 Snižují se vlivy způsobující nerovnosti v oblasti zdraví.....	36
Specifický cíl 5.3 Systém veřejného zdravotnictví je stabilní, všeobecně dostupný co do kvality i kapacity a současně se rozvíjí odpovídající profesní struktura. Věkový průměr lékařského i nelékařského personálu se snižuje a zlepšuje se ohodnocení všech pracovníků ve zdravotnictví.	36
Specifický cíl 5.4 Zdravý životní styl je podporován prostřednictvím vyšších veřejných výdajů s důrazem na primární prevenci nemocí a podporu zdraví v průběhu celého života.	36
Specifický cíl 5.5 Snižuje se konzumace návykových látek i zátěž obyvatel zdravotně rizikovými látkami a hlukem prostřednictvím lepší kvality životního prostředí	36
Strategický cíl 6 Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.....	37
Specifický cíl 6.1 Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.....	37
Specifický cíl 6.2 Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.....	37
Specifický cíl 6.3 Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky.	37
Specifický cíl 6.4 Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.	38
KO 2 Hospodářský model.....	39

Strategický cíl 7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.	39
Specifický cíl 7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.....	39
Specifický cíl 7.2 Sektor malých a středních podniků roste.....	44
Specifický cíl 7.3 Ekonomika se posouvá na vyšší pozice v mezinárodní dělbě práce a v mezinárodním hodnotovém řetězci.	46
Specifický cíl 7.4 Zvyšuje se kvalita přímých zahraničních investic v České republice.	48
Strategický cíl 8 Česko má dobře fungující instituce pro podporu aplikovaného výzkumu a vývoje a pro identifikaci příležitostí v této oblasti.....	51
Specifický cíl 8.1 Česko má stabilní materiální i personální kapacitu výzkumu a vývoje s odpovídající strukturou a zaměřením, do které jak stát, tak podniky investují dostatečné finanční zdroje.	51
Specifický cíl 8.2 Roste inovační aktivita podniků, založená zejména na výsledcích domácího výzkumu a vývoje, a rozsah spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou.....	52
Strategický cíl 9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.	53
Specifický cíl 9.1 Snižují se emise skleníkových plynů a náročnost produktu na tyto emise.	54
Specifický cíl 9.2 Zvyšuje se podíl oběhového hospodářství na celkovém objemu materiálových toků.....	56
Specifický cíl 9.3 Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.....	57
Specifický cíl 9.4 Využívání domácí zemědělské produkce se zvyšuje a snižuje se tak dovoz zemědělských produktů a posiluje se potravinová soběstačnost.	60
Strategický cíl 10 Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.	61
Specifický cíl 10.1 Zachování trvalé státní kontroly nad systémem kritické infrastruktury a rozvíjení systému ochrany kritické infrastruktury.....	62
Specifický cíl 10.2 Je zajištěno kvalitní dopravní spojení s ekonomickými populačními a dopravními centry Německa, Rakouska a Polska.	63
Specifický cíl 10.3 Elektrizace sítě zajišťuje distribuci elektrické energie v požadovaném technickém standardu bez ohledu na strukturu zdrojů.	63
Specifický cíl 10.4 Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni...	64
Specifický cíl 10.5 Zvyšuje se dostupnost vysokorychlostního internetu.....	65
Specifický cíl 10.6 Navzdory důsledkům změny klimatu stát udržuje vysoký standard vodohospodářských služeb.	65
Strategický cíl 11 Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.....	65
Specifický cíl 11.1 Střednědobý výhled zachovává rovnováhu příjmů a výdajů a dlouhodobě se sleduje udržitelnost.	65
Specifický cíl 11.2 Zvyšuje se efektivita vynakládání veřejných prostředků ve vybraných veřejných politikách.	67
KO 3 Odolné ekosystémy	71

Strategický cíl 12 Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.....	71
Specifický cíl 12.1 Je zpracována politika krajiny a pravidla jejího naplňování, které různé úrovně veřejné správy využívají pro své rozhodování.....	71
Specifický cíl 12.2 Snižuje se podíl orné půdy a roste podíl trvalých travních porostů na zemědělském půdním fondu.....	73
Specifický cíl 12.3 Významně roste podíl orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství.....	74
Specifický cíl 12.4 Zvyšuje se podíl lesní půdy na celkové rozloze ČR.	74
Specifický cíl 12.5 Vzroste prostupnost kritických míst na migračních koridorech.....	75
Specifický cíl 12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je začleněno do rozhodovacích procesů.	75
Strategický cíl 13 Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti.	77
Specifický cíl 13.1 Rozmanitost a stabilita biotopů i populací jednotlivých původních druhů rostlin a živočichů se zvyšuje.	78
Specifický cíl 13.2 Přirozená obnova člověkem významně pozměněných ekosystémů je běžně užívaným postupem.	78
Strategický cíl 14. Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.	78
Specifický cíl 14.1 Odtok vody z krajiny se významně zpomaluje.	79
Specifický cíl 14.2 Kvalita povrchových i podzemních vod se zlepšuje.	80
Strategický cíl 15 Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.	80
Specifický cíl 15.1. Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu.	80
Specifický cíl 15.2 Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí.	82
Specifický cíl 15.3 Druhovú skladbu vysazovaných lesních porostů odpovídá stanovištním poměrům a brání další degradaci lesních půd.	82
KO 4 Obce a regiony	83
Strategický cíl 16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.....	83
Specifický cíl 16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.	83
Specifický cíl 16.2 Jsou stanoveny závazné standardy dostupnosti základních veřejných služeb a jim odpovídající veřejné infrastruktury občanského vybavení, které jsou platné pro veškerou zástavbu.....	88
Specifický cíl 16.3 Předpoklady pro dostupnost základních veřejných služeb jsou zajištěny již ve fázi územního a strategického plánování.	90
Specifický cíl 16.4 Postupy strategického a územního plánování jsou koordinovány na úrovni přesahující úroveň jednotlivých obcí.....	90
Strategický cíl 17 Růst kvality života v jednotlivých municipalitách snižuje regionální nerovnosti. .	90
Specifický cíl 17.1 Dnešní venkovské a periferní oblasti se nevyklidňují a jejich populace nestárne více než v urbanizovaných oblastech.	91

Specifický cíl 17.2 Jsou podporovány vysoce kvalifikované pracovní příležitosti v malých a středních podnicích využívajících místní a regionální potenciál.	91
Specifický cíl 17.3 Jsou podporovány různorodé formy bydlení, především dostupné nájemní bydlení pro všechny segmenty společnosti.....	91
Specifický cíl 17.4 Lokální integrované strategie snižují sociální disparity v území, posilují nekonzfliktní soužití a zvyšují kvalitu života pro všechny.	92
Strategický cíl 18 Kvalitní urbánní rozvoj sídelních útvarů je zajištěn.....	94
Specifický cíl 18.1 Snižuje se zábor zemědělské půdy ve městech i volné krajině. Brownfieldy jsou regenerovány a revitalizovány.	94
Specifický cíl 18.2. Města jsou přátelská ke všem věkovým a uživatelským skupinám.	94
Specifický cíl 18.3 Obce běžně plánují rozvoj společnosti s veřejností.	95
Strategický cíl 19 Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu.	95
Specifický cíl 19.1 Obce III. stupně předcházejí dopadům změny klimatu a jsou schopny se jim přizpůsobit.....	96
Specifický cíl 19.2 Snižuje se počet a intenzita městských tepelných ostrovů.....	96
Specifický cíl 19.3 Všechny nově dokončené budovy se řadí do energetické třídy A. Existující budovy se postupně renovují minimálně na úroveň energetické třídy C.	96
Specifický cíl 19.4 Zvyšuje se podíl veřejné zeleně v městských aglomeracích.	96
Specifický cíl 19.5 Významně roste délka cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty a cyklistky.	97
Specifický cíl 19.6 Významně se zvyšuje počet bezemisních a nízkoemisních vozidel.....	97
Specifický cíl 19.7 Klesá množství skládkovaného komunálního odpadu.	97
Strategický cíl 20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.	98
Specifický cíl 20.1 Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit.	98
Specifický cíl 20.2 Územní veřejná správa má dostatečné institucionální kapacity pro výkon agendy udržitelného rozvoje.	101
Specifický cíl 20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.....	102
KO 5 Globální rozvoj	108
Strategický cíl 21 Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.	108
Specifický cíl 21.1 Česká republika prosazuje globální implementaci mezinárodních závazků v oblasti udržitelného rozvoje, jejich implementaci na úrovni Evropské unie i jejich promítnutí do činnosti mezinárodních organizací a sama tyto závazky plní.	108
Specifický cíl 21.2 Česká republika na globální i na úrovni Evropské unie podporuje naplnění Cílů udržitelného rozvoje a specificky Cíle č. 16 Mír, spravedlnost a silné instituce.	109
Specifický cíl 21.3 Česká republika posiluje svou přidanou hodnotu pro působení v mezinárodních organizacích a Evropské unii.....	109

Strategický cíl 22 Posílením koherence vnitřních politik s vnějším dopadem podporuje Česká republika globální udržitelný rozvoj.	111
Specifický cíl 22.1 Česká republika průběžně promítá do koncepčních dokumentů a nástrojů vnějších politik přijaté mezinárodní závazky a národní priority v oblasti udržitelného rozvoje.	112
Specifický cíl 22.2 Česká republika aktivně buduje institucionální kapacity pro sledování koherence vnitřních politik s vnějším dopadem a omezuje jejich negativní vliv na globální směřování k udržitelnému rozvoji.	112
Specifický cíl 22.3 Česká republika aktivně prosazuje sledování a naplňování koherence politik na úrovni Evropské unie, ve vnějších politikách Evropské unie a na globální úrovni.	114
KO 6 Dobré vládnutí	115
Strategický cíl 23 Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají znalosti a dovednosti, které jim umožňují plnohodnotnou účast ve veřejné rozpravě.	115
Specifický cíl 23.1 Systém vzdělávání zaměstnanců a zaměstnankyň veřejné správy reálně rozvine koncepční uvažování a zprostředkuje nejnovější vědecké poznatky, kontakt se zkušenostmi z jiných zemí a vzhled do způsobu, jak s těmito poznatky kriticky pracovat.	115
Specifický cíl 23.2 Systém vzdělávání poskytovaný veřejnými vzdělávacími institucemi zajistí rozvoj participativních a deliberativních dovedností občanů a občanek.	115
Specifický cíl 23.3 Státní systém podpory orientovaného a aplikovaného výzkumu zajistí soustavný příliv poznatků a inovací demokratičnosti a dlouhodobé efektivity vládnutí.	116
Strategický cíl 24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce Česká republika 2030.	116
Specifický cíl 24.1 Veřejná správa na všech úrovních bude mít dostatečnou institucionální kapacitu k vytváření soudržných politik (kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační kanály ap.).	116
Specifický cíl 24.2 Veřejné politiky budou brát ohled na dlouhodobé dopady a instituce veřejné správy budou tyto dopady sledovat v rámci vlastních strategických materiálů.	117
Specifický cíl 24.3 Veřejné politiky budou založeny na dostupných znalostech a budou systematicky posuzovány předem s ohledem na možné dopady na příjemce a dopady na jiné oblasti než oblast primárního zájmu.	119
Specifický cíl 24.4 Veřejné politiky budou systematicky vyhodnocovány zpětně (ex-post evaluate).	122
Strategický cíl 25 Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají kvalitní a snadno dostupná data a informace pro potřeby rozhodování.	125
Specifický cíl 25.1 Uvnitř veřejné správy se dále rozvine systém sběru a sdílení dat a informací, které umožňují analýzu problémů, tvorbu variant a odhad dopadů.	125
Specifický cíl 25.2 Data a informace veřejné správy budou dostupné takovou cestou, která je z hlediska občanů a občanek nejpohodlnější.	126
Specifický cíl 25.3 Bude rozvinut systém výměny zkušeností mezi vyššími a nižšími úrovněmi veřejné správy, mezi různými sektory vládnutí a mezi českou veřejnou správou a veřejnými správami v zahraničí.	126

Strategický cíl 26 Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.	126
Specifický cíl 26.1 Rozvine se systém podpory inovací v tvorbě veřejných politik.	127
Specifický cíl 26.2 Pilotáže se stanou součástí tvorby veřejných politik všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.....	128
Specifický cíl 26.3 Deliberace veřejných politik budou pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.	130
Strategický cíl 27 Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.	131
Specifický cíl 27.1 Rozvinou se postupy zvyšující z hlediska občanů a občanek inkluzivitu vládnutí.	131
Specifický cíl 27.2 Rozvinou se postupy zvyšující efektivitu veřejné správy z hlediska občanů/občanek a podnikatelů/podnikatelek a firem.....	134
Seznam zkratk	137

Úvod

ČR 2030 a smysl implementačního plánu

Strategický rámec Česká republika 2030 (dále ČR 2030) je zastřešujícím dokumentem, který udává dlouhodobý směr rozvoje země. Jeho cílem je zvyšovat kvalitu života obyvatel ČR při respektování principů udržitelného rozvoje. Za tím účelem formuluje v šesti klíčových oblastech 27 strategických cílů rozdělených dále do 97 specifických cílů. ČR 2030 byla schválena vládou v roce 2017¹, v roce 2018 byl schválen 1. implementační plán pro roky 2018–2020.² První tři roky naplňování ČR 2030 a plnění opatření 1. implementačního plánu byly vyhodnoceny v roce 2020. Vyhodnocení mělo podobu obsáhlé *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti*, kterou vláda schválila v lednu 2021.³ Zpráva konstatovala, že **většiny cílů ČR 2030 nebylo zatím dosaženo.** To není překvapivé a samo o sobě by nemuselo být důvodem ke znepokojení. Varující však je, že v mnoha cílech byl pokrok tak malý, že ČR je téměř ve stejné situaci jako v roce 2017 a že ani dlouhodobý trend není příliš povzbudivý. **Vnější šoky** pandemie Covid-19 a důsledky ruské invaze na Ukrajinu (vč. změn v cenách a dodávkách energií či rostoucí inflace) **přitom mohou zvrátit i některé dosud pozitivní trendy** v sociální oblasti. Závažná je rovněž skutečnost, že u některých cílů bylo pro nedostatek informací prakticky nemožné posoudit míru jejich dosažení, nebo že malý pokrok se někdy týkal téměř celých klíčových oblastí (např. oblasti Dobré vládnutí).

Implementační plán slouží k pokrytí „bílých míst“ (policy gaps) v dosahování cílů ČR 2030, tedy problémů a záměrů, která nejsou z hlediska aktivit veřejné správy vůbec či dobře pokryta stávajícími strategiemi. **Opatření implementačního plánu nejsou ovšem jedinou cestou naplňování ČR 2030.** Předpokládá se především samostatná aktivita státní správy a motivování samospráv, neziskových organizací, firem či jednotlivců v tomto duchu. **V případě veřejné správy mají mít hlavní roli v dosahování cílů strategie** nižší úrovně obecnosti a s nimi spojené nástroje (např. alokace finančních prostředků, regulace, projekty, vzdělávání či osvěta). Nestátním aktérům plán úkoly neukládá, ani jim nebrání přistoupit k naplňování ČR 2030 odlišnou cestou, zejména územním samosprávným celkům však některé postupy doporučuje.

Samotný strategický rámec se pravidelně vyhodnocuje a na rok 2023 je plánována jeho první aktualizace. To umožňuje zahrnout jak vývoj v naplňování cílů, tak změny vnějšího prostředí (např. pandemie Covid-19, mezinárodní dopady ruské invaze na Ukrajinu vč. změn v cenách a dodávkách energií, či možné potravinové krize). Aktuálně navrhovaný implementační plán odráží obojí. I v případě vnějších šoků však platí, že ani strategický rámec, ani implementační plán neslouží k operativnímu krizovému řízení, nýbrž mají pokrývat dlouhodobé a/nebo systémové problémy, pokud je nedokáží rychleji a účinněji pokrýt strategie nižší úrovně.

Struktura implementačního plánu

Implementační plán (dále jen IP) je rozdělen na část všeobecnou, popisující smysl IP a způsob jeho naplňování, a na část konkrétní, rozdělenou podle strategických a specifických cílů.

U každého strategického cíle je stručně vymezen jeho smysl dle hodnocení *Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti*. Z téhož zdroje pochází i úvodní hodnocení každého strategického cíle. Úpravy byly provedeny pouze v těch případech, kdy hodnocení byla již významně odlišná od situace v lednu 2021.

U každého specifického cíle jsou nebo se mohou objevit tři typy informací:

¹ Usnesení vlády ze dne 19. dubna 2017 č. 292 ke Strategickému rámci Česká republika 2030.

² Usnesení vlády ze dne 17. října 2018 č. 669 o Implementačním plánu Strategického rámce Česká republika 2030.

³ Usnesení vlády ze dne 25. ledna 2021 č. 68 o Zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti.

1. **přehled strategií klíčových pro dosažení příslušného specifického cíle ČR 2030.** Cíle, opatření a nástroje existujících strategií jsou pro dosažení cílů ČR 2030 důležité, ale - ve snaze eliminovat duplicitu a omezit reportovací povinnosti - nejsou přejímány do tohoto IP. Pokud je nějaké opatření či záměr sice obsažen v existující strategii, ale dlouhodobě nedochází k žádnému posunu v jeho naplňování, jsou v IP obsažena opatření k témuž tématu, ale nikdy se nejedná o prosté zopakování již existujícího úkolu. Představuje to naopak návrh konkrétního řešení v konkrétní situaci.
2. **opatření k pokrytí "bílých míst" (policy gaps) v dosahování příslušného specifického cíle ČR 2030.** Opatření IP jsou konkrétní a obsahují popis problému, popis opatření (tj. konkrétních aktivit, které by měl někdo podniknout, nebo alespoň první kroky těchto aktivit) a intervenční logiku (tj. zamýšlené mechanismy změny a očekávané efekty).
3. **doporučení, tedy obecnější principy, jejichž naplňování je obtížné reportovat, či jsou určeny konkrétním aktérům mimo rámec státní správy, kteří nemohou být usnesením vlády zavázáni.**

Strategie relevantní pro naplnění cílů ČR 2030 jsou uvedeny u každého specifického cíle. Opatření a doporučení jsou uvedena pouze u těch cílů, u nichž u nichž bylo shledáno, že stávající strategie a dosud podnikané kroky nepokrývají všechny relevantní aspekty.

U každého opatření je uveden orientační řádový odhad nákladů jeho realizace. Pro jeho stanovení byla využita *Metodika stanovení nákladů na výkon státní správy v přenesené působnosti*, která je využívána v procesu hodnocení dopadu regulace (RIA)⁴ případně odhad poskytli gestoři opatření. Nicméně rozhodnutí o financování opatření je v kompetenci gestorů opatření.

Zároveň je třeba mít na paměti, že v kartách opatření nejsou finančně vyčísleny přínosy opatření a informace se tedy vztahuje pouze k výdajové stránce státního rozpočtu, očekávané náročnosti realizace a dedikování dostupných kapacit. Stejně tak nejsou explicitně vyčísleny náklady, které má neřešení identifikovaných problémů. Dlouhodobě by k tomu však měla být pozornost obrácena. Ať již se to týká konkrétních problémů ČR (např. náklady neřešení bytové nouze⁵ na které systémově reaguje několik opatření v cíli 3.1), nebo globálních problémů (např. náklady neaktivity v případě změny klimatu, resp. náklady globálního oteplení⁶, na které systémově reagují opatření a doporučení v cíli 9.1). Zvláštní kapitolu pak tvoří problémy, jejichž náklady dosud vůbec nejsou vyčíslovány (např. náklady, které má pro ČR silná závislost na fosilních zdrojích v situaci, kdy jejich ceny mohou násobně narůstat v řádech týdnů, nebo náklady, které působí válečné konflikty v zemích, pro něž se v důsledku klimatické změny stávají zdroje vody extrémně vzácnými).

Spolu s odhadovanou výší nákladů karty opatření upřesňují, o jaký typ nákladu se jedná a z jakých zdrojů má nebo může být pokryt. Tyto informace umožní v budoucnu zhodnotit efektivitu jednotlivých opatření. Náklady jsou odhadovány i v případech, kdy veřejná správa dokáže aktivitu provést při stávajících kapacitách, nebo jsou na ně zdroje již alokovány. V tom případě uvedené údaje podávají informaci, jaký objem prostředků navíc by opatření žádala, kdyby je státní správa nepokryla zvýšeným úsilím.

⁴ Jde o jedinou aktuálně platnou a vládou schválenou metodiku určenou pro tento účel. (Stávající metodika v roce 2020 nahrazuje starší metodiku z roku 2007.) Na jejím základě byla pro většinu výpočtu použita pozice odborníka ve 13. platové třídě, s průměrnou praxí do 4 let, s osobním ohodnocením ve výši 25 % z nejvyššího tj. 16. platového stupně.

⁵ ZAPLETALOVA, Lucie; REZNIKOW, Alexander a kolektiv. (2021) *Vyhodnocení nákladů vyvolaných bytovou nouzí a logický rámec jejich systémového řešení*. Při současném rozsahu problému tvoří roční celospolečenské náklady cca 11 miliard Kč, z toho cca 2,5 miliard Kč přímé náklady veřejných rozpočtů.

⁶ [WEF. The Global Risks Report 2022](#). Vyčísluje odhad poklesu světového HDP vlivem škod a hospodářských obtíží spojených s oteplením klimatu nad 2 stupně ve srovnání s předindustriální érou (tj. při nenaplnění Pařížské dohody) na 11 %, to jest přibližná ztráta 10,4 bilionu dolarů.

Tabulka č. 1 Struktura informací v rubrice Finanční náklady v kartách opatření

Řádový odhad nákladů kapacit	desítky tisíc Kč
	stovky tisíc Kč
	jednotky miliónů Kč
	desítky miliónů Kč
	stovky miliónů Kč
	jednotky miliard Kč
Typ nákladů	administrativní kapacita / provozní náklady
	investiční výdaje (např. pořízení IT řešení)
	účelové neinvestiční výdaje (např. výzkumný projekt, technická asistence, osvěta)
Zdroj	stávající kapacity (úkol je možno splnit za využití stávajících kapacit, reorganizací práce či interní realokací prostředků v rámci ministerstev)
	programové financování (úkol je možné splnit za využití prostředků z EU fondů, příp. jiných obdobných zdrojů vč. výzkumných programů; tyto prostředky jsou pro splnění úkolu již alokovány, nebo je možné je k tomu snadno využít)
	vyvolaný náklad (pro úkol nejsou zabezpečeny zdroje ani dostupné personální kapacity při krátkodobé substituci agendy; jeho splnění by žádalo rozhodnutí vlády o alokaci prostředků pro tento účel v rámci rozhodování o rozpočtových prioritách)

Vyvolané náklady - tedy náklady, které nelze pokrýt stávajícími kapacitami, či pro něž nejsou k dispozici již alokované zdroje - činí cca 785 miliónů Kč pro období platnosti IP v letech 2022-25. Velkou většinu vyvolaných nákladů, cca 756 miliónů Kč, tvoří náklady řešení personální kapacity stavebních úřadů a orgánů územního plánování. **Náklady v souvislosti se stavebními úřady nevznikají samotným IP, ale tím, že IP přivodí určitou věcnou změnu a teprve ona pak bude sekundárně vyvolávat náklady.**

Ve všech případech jde o údaje orientační, vycházející buď ze zkušeností gestorů jednotlivých opatření, nebo metodiky používané v hodnocení dopadů regulace. Některé náklady ani nemohly být odhadnuty, nebo nemohly být odhadnuty přesněji, protože jejich kalkulaci podmiňuje konkrétní postup v rámci opatření. **Přesné a konkrétní částky, stejně jako použití zdrojů však budou vždy nakonec záležet na ministerstvu, které má gesci daného opatření (viz kapitola Proces implementace).**

Tabulka č. 2 Vyčíslení vyvolaných nákladů do roku 2025

	Opatření	Vyvolaný náklad
7.1.a	Vytvořit hlavní scénáře a trajektorie vývoje ekonomické transformace ČR s prioritami pro posílení budoucí konkurenceschopnosti a využití příležitostí digitální a zelené transformace	3 000 000
7.1.b	Připravit průřezovou evaluaci funkčnosti dosavadních intervenčních nástrojů v podpoře podnikání	1 900 000
7.1.c	Integrace strategického řízení v oblasti hospodářské politiky a příprava hospodářské strategie	4 000 000
9.1.a	Implementace principu významně nepoškozovat životní prostředí (DNSH) a prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu při čerpání EU zdrojů	4 635 072
12.1.a	Zadání pro politiku krajiny	800 000
12.6.b	Připravit budoucí propojení databáze Evidence odnětí zemědělské půdy ze ZPF na digitalizované databáze systémů veřejné správy, základní registry	591 765
15.1.a	Evaluace webové aplikace zaměřené na bilanci organických látek v půdě	1 200 000
16.1.a	Vytvoření metodiky pro koordinaci strategického, územního a finančního plánování	3 600 000
16.1.c	Do roku 2023 vytvořit podmínky pro zajištění dostatečné personální kapacity stavebních úřadů a orgánů územního plánování (ve variantě ponechání stavebních úřadů na úrovni obcí a krajů)	756 000 000
20.1.a	Koherence podpory udržitelného rozvoje v území	1 500 000
20.3.a–f	Aktualizace Metodiky hodnocení udržitelných měst Aplikace výsledků výzkumu do praxe řízení měst v rámci MA21 prostřednictvím expertní spolupráce Vzdělávání samospráv a úřadů, podpora vzdělávání veřejnosti v oblasti udržitelného rozvoje Meziresortní koordinace podpory MA21: metodické, institucionální, finanční Využití technologií a inovací/prvků Smart Cities pro podporu a hodnocení udržitelného rozvoje v rámci MA21 Propagace principů udržitelného rozvoje/vzdělávání/osvěta	2 500 000
27.1.a	Vytvořit jednotné místo pro informace o konzultacích s celostátním dosahem	5 000 000
Celkem		784,726,837

Příprava implementačního plánu

Hlavním zdrojem informací o „bílých místech“ byla výše zmíněná *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti*. Reflektovány jsou i dílčí tematické rešerše prováděné MŽP ve spolupráci s MMR, tj. zpracovateli zprávy, jež byly v průběhu přípravy IP doplněny informacemi poskytnutými ministerstvy či podněty veřejnosti.

Nejprve proběhlo vyhodnocení úspěšnosti plnění opatření předchozího plánu. Na jaře probíhala i anketa určená k získání názoru veřejnosti ohledně relevance opatření z prvního IP i návrhů opatření nových. Následovalo celkem 12 on-line kulatých stolů pro odbornou veřejnost v červnu a září 2021. Zatímco první 6 kulatých stolů bylo určeno pouze veřejnosti, druhá byla otevřena i zástupcům veřejné správy. V listopadu a prosinci 2021 byly jednotlivé části IP projednávány s ministerstvy, která mají mít odpovědnost za opatření. V lednu 2022 byli k připomínkám vyzváni členové a členky Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR). Ta jej projednala na svém 40. jednání dne 10. března 2022, v dubnu až květnu 2022 prošel materiál meziresortním připomínkovým řízením a po vypořádání připomínek byl v září 2022 předložen ke schválení vládě.

Proces implementace

Pro dosažení cílů **ČR 2030** je důležitá **koherence politik a odpovídající organizační kultura veřejné správy**. Politiky by se měly vzájemně doplňovat, nikoliv si odporovat. Ani charakter fungování veřejné správy sám o sobě nesmí podryvat naplnění cílů **ČR 2030**. Gesce a kompetence orgánů veřejné správy mají naplňování cílů sloužit, nikoli vytvářet bariéry.

V případě veřejné správy spočívá **hlavní odpovědnost za naplňování ČR 2030 na ministerstvech**. Ministerstva naplňují svou odpovědnost dvojím způsobem:

- i. tím, že promítají cíle **ČR 2030** do svých strategií, koncepcí a do aktivit z těchto materiálů vycházejících a plní uložené úkoly;
- ii. tím, že naplňují opatření a doporučení stanovená tímto implementačním plánem, příp. provádějí takové změny svého vnitřního fungování, která naplnění umožní či usnadní.

V kompetenci ministerstev je určení odpovědného útvaru a zajištění vnitroresortní a meziresortní koordinace pro daný účel.

IP sám nezajišťuje alokaci finančních prostředků. Provázání finančních prostředků s dlouhodobými a promyšlenými záměry je jedním ze základních principů strategického řízení. Je proto na ministerstvech, aby s předstihem žádala prostředky adekvátní pro realizaci strategických cílů, případně volila cestu realokace existujících prostředků, či mobilizovala prostředky z jiných zdrojů (např. projektových). Z druhé strany, je na vládě jako kolektivním orgánu rozhodování, aby princip strategického řízení ctila, s ohledem k němu s finančními prostředky nakládala a žádala doložení vazby mezi vynaloženými prostředky a dosaženými výsledky.

Kraje a obce stejně jak nestátní aktéři (např. univerzity, neziskové organizace, firmy) mohou vycházet z doporučení IP. Opatření IP jsou určena primárně státní správě, a buď stanovují výhradně její úkoly, nebo se týkají jak státní správy, tak samospráv, ale první kroky řešení se očekávají od ministerstev.⁷ Tam, kde se naplňování opatření může nebo přímo má týkat rovněž samospráv, se však od samospráv očekává spolupráce s ministerstvy.

Za evaluaci pokroku v dosahování cílů, aktualizaci plánu i celého strategického rámce, jakož i návrhy dalšího postupu je odpovědné MŽP. Ke koordinaci využívá zejména síť kontaktních osob na jednotlivých ministerstvech (tzv. síť focal points), RVUR a užší spolupráce s ČSÚ (oblast indikátorů), MMR (oblast strategického řízení) a MZV (oblast vnějšího rozměru koherence politik a mezinárodní aktivity). Tyto snahy jsou podpořeny projektem Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/00014042.

⁷ Např. opatření ke koordinaci strategického, územního a finančního plánování (16.1.a), komunitně vedenému místnímu rozvoji (17,4.a-b), nebo propojení inovátorů ve veřejné správě (26.1.a).

Evaluace a harmonogram naplňování ČR 2030 a implementačního plánu

Předkládaný 2. IP je koncipován na roky 2022–2025. Termín schválení umožňuje, aby se příp. rozpočtové nároky – nebudou-li řešeny ze stávajících zdrojů – promítly do rozpočtu na rok 2023. **Na podzim 2024 začne příprava druhé aktualizace IP, jejíž součástí bude i vyhodnocení tohoto IP přijatého v roce 2022. Třetí IP bude vládě předložen do poloviny roku 2025,** aby se jeho příp. rozpočtové nároky mohly promítnout do rozpočtu na rok 2026.

ČR 2030 není ale naplňován jenom IP. Opatření IP pokrývají pouze nedostatečně řešené, či zcela neřešené problémy. Přehled plnění opatření IP není a nemá být jádrem hodnocení ČR 2030. Klíčové nejsou výstupy, nýbrž výsledky, tedy posun v naplňování cílů ČR 2030. Právě na ty se přednostně zaměřila i předchozí *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti*. Další **průběžná evaluace ČR 2030 (2. Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti) je plánována na rok 2023,** tedy po třech letech od předchozího hodnocení a po roce plnění 2. implementačního plánu.⁸ Zdrojem pro ní budou evaluace a monitorovací zprávy strategií, které jsou u každého specifického cíle označeny jako klíčové, dále ad hoc informace poskytnuté jednotlivými ministerstvy na vyžádání gestora ČR 2030 (MŽP), aktuální hodnoty indikátorů (ČSÚ) a konečně informace z dalších zdrojů (např. veřejnost, mezinárodní organizace apod.) **Průběžná evaluace v roce 2023 má zároveň poskytnout rychlou kontrolu, zda se podařilo žádaný postup nastartovat.**

Evaluace ČR 2030 v roce **2023 bude spojená také s jeho aktualizací.** Hodnocení výsledků se logicky propojuje s koncepční debatou o smysluplnosti cílů, potřebě jejich reformulace, zahrnutí nových témat či cílů, nebo nutnosti úpravy starších prognóz. Aktualizace umožní zahrnout i změny vnějšího prostředí, příp. dopady vnějších šoků (pandemie Covid-19, mezinárodní dopady ruské invaze na Ukrajinu vč. změn v cenách a dodávkách energií). Aktualizace do sebe zahrne i ty prvky udržitelného rozvoje, které jsou dosud pokrývány samostatným dokumentem *Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj (Cílů udržitelného rozvoje OSN) v České republice*.⁹ Naopak s IP jako přehledem konkrétních dílčích úkolů není třeba evaluaci pevně spojovat, stačí jednoduchý monitoring, který se v roce 2024 přelije do druhé aktualizace IP.

Vývoj po roce 2025 lze načrtnout pouze v hrubých rysech, postup bude třeba přizpůsobovat situaci. Vhodné bude zachovat tříletý cyklus a provést průběžnou evaluaci ČR 2030 v roce 2026 tj. po třech letech od předchozího hodnocení ČR 2030 a po roce účinnosti 3. implementačního plánu. Bude to zároveň v čase, kdy se ČR bude muset začít intenzivně zabývat podobou svých politik po skončení aktuálního programového období EU fondů. To by měl také odrážet poslední IP, jehož příprava a schválení by měly proběhnout v roce 2027. Jeho platnost by měla být až do roku 2030, kdy proběhne závěrečná evaluace.

Pokud bude mít vláda zájem, aby ČR podstoupila **v roce 2025 3. dobrovolný přezkum v rámci procesu OSN (tzv. Voluntary National Review, VNR),** bude v daném roce připravena zpráva určená pro mezinárodní srovnání. Bude v jádru vycházet z detailní evaluace z roku 2023, datově bude aktualizovaná.

Tabulka č. 3 Harmonogram naplňování ČR 2030

Termín (v chronologickém pořadí)	Aktivita
první polovina roku 2022	schválení 2. IP vládou

⁸ Předchozí evaluace, připravená v roce 2020 a schválená vládou v roce 2021, pracovala převážně s daty za rok 2019, částečně též za rok 2020. Plánovaná evaluace bude pracovat s daty za rok 2022, částečně za rok 2023.

⁹ Usnesení vlády ze dne 17. října 2018 č. 670 k Implementaci Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj (Cílů udržitelného rozvoje OSN) v České republice.

2023	2. Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti (evaluace ČR 2030 plus monitoring 2. IP) aktualizace ČR 2030 a sloučení s Implementací Agendy 2030 (obojí předkládáno vládě ke schválení)
podzim 2024	počátek vyhodnocování 2. IP a zahájení přípravy 3. IP
první polovina 2025	vyhodnocení 2. IP a dokončení přípravy 3. IP, předložení 3. IP vládě ke schválení
2025	VNR, zpráva a prezentace (pokud vláda projeví zájem)
2026	evaluace ČR 2030 plus monitoring IP (3. Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti)
podzim 2027	počátek vyhodnocování 3. IP a zahájení přípravy 4. IP
první polovina 2028	vyhodnocení 3. IP a dokončení přípravy 4. IP, předložení 4. IP vládě ke schválení
2029	zahájení práce na závěrečné evaluaci ČR 2030 VNR, zpráva a prezentace (pokud vláda projeví zájem)
2030	závěrečná evaluace ČR 2030

Plán řízení rizik pro léta 2022–25

Rizika implementace jsou hodnocena z hlediska významnosti dopadu (D) a pravděpodobnosti výskytu (P) na škále 1–5 (1 = nejmenší dopad/významnost, 5 = největší dopad/významnost), celkový význam (V) je dán součinem hodnot dopadu a pravděpodobnosti ($D \cdot P = V$).

Riziko	D	P	V	Způsob zmírnění rizika
Nedostatečná politická vůle, slabý politický zájem. Odlišnost politických priorit vlády od cílů a principů ČR 2030 ať již v podobě explicitního odmítnutí nebo nezájmu a neochoty se implementací zabývat. Na to pak mohou navazovat problémy nedostatečných institucionálních kapacit nebo kapacit finančních (viz dále).	4	5	20	Rámec ČR 2030 byl v roce 2017 vládou schválen po dlouhém a propracovaném participativním procesu. Byl formulován konsensuálně a sám o sobě by neměl být sporný. Jeho implementace je však závislá na podobě konkrétních strategií, nástrojů a opatření, do nichž vstupují priority každé politické reprezentace. Vzhledem ke změně vlády po volbách v roce 2021 došlo k posunu schvalování IP na jaro 2022, aby si IP měla možnost osvojit nová

				politická reprezentace a aby v něm mohla dle vlastního zájmu tematicky akcentovat. Schvalování IP a implementace jednotlivých řešení by měly mít svůj explicitní politický rozměr. Pokud nebudou sporné věci vyřešeny na úrovni odborné, mělo by být rozhodnutí vždy posouváno na úroveň politickou, tj. vládní a žádáno explicitní rozhodnutí, místo aby byly problémy odsouvány, nebo agenda stahována.
Nedostatečná institucionální kapacita pro implementaci strategií veřejné správy relevantních ČR 2030, tak IP. V důsledku toho nebudou opatření strategií a IP provedena, či nebudou provedena dobře. Riziko může mít více rozměrů. Může jít o nedostatek zaměstnanců/zaměstnankyň, kteří by se věci adekvátně věnovali interně, ale i o nedostatečnou kapacitu pro dobré zadání či řízení externí expertízy, nebo komunikaci se zahraničními institucemi a partnery. Může jít také o nedostatečné nástroje, vč. nevhodného organizačního uspořádání. Na to pak mohou navazovat problémy s přetížením zaměstnanců/zaměstnankyň a sklonem k formalismu jak v implementaci, tak v evaluaci.	5	5	25	Jádrem naplňování ČR 2030 jsou strategie a pro implementaci strategií a opatření ve vlastní gesci by měla ministerstva kapacitou disponovat. Vzhledem k obecnějším problémům strategického řízení jsou součástí týmu řídicího implementaci také zástupci MMR. Opatření IP jsou koncipována tak, aby ve srovnání s aktuálním stavem nekladla na kapacitu příliš velké dodatečné nároky. Využívá se v nich opakovaně skutečnosti, že některé věci by ministerstva dříve či později stejně musela provést (např. proto, aby mohla naplnit již schválené strategie), nebo skutečnosti, že některé věci dělají či by měla dělat s ohledem k jiným svým závazkům (např. mezinárodním, evropským, vyplývajícím z již schválených strategií). Často není žádáno dělat více věcí, ale dělat věci jinak. Otázku kapacit na ministerstvech by měla řešit také paralelně probíhající implementace Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech, která se má uzavřít k létu 2022.
Nedostatečná kapacita MŽP pro naplnění jeho koordinační a evaluační role. Zvláštní aspekt nedostatečné institucionální kapacity. Problémem může být, že MŽP pak nebude proces aktivně koordinovat ani poskytovat ostatním ministerstvům podporu. Nedostatečná kapacita může obnášet jak nedostatek zaměstnanců, tak fluktuaci zaměstnanců.	4	4	16	Agendu spojenou s implementací ČR 2030 a koordinací zajišťuje příslušný útvar MŽP a do roku 2023 má pro danou věc zajištěnu kapacitu. Dlouhodobým záměrem je formální institucionalizace útvaru ve struktuře státní správy a systemizace služebních míst, umožňujících maximálně účinný výkon agendy; alternativou je opakování projektového řešení.
Nedostatečná finanční kapacita. Zvláštní aspekt nedostatečné institucionální kapacity. Finanční	4	5	20	Existující strategie byly většinou koncipovány s ohledem k čerpání prostředků z EU fondů,

prostředky nebudou (pro implementaci strategií relevantních ČR 2030 či IP) poskytnuty v dostatečné míře. Nedostatečná kapacita může být dlouhodobá a tváří v tvář rozpočtovému tlaku může být prioritou politické reprezentace výdaje státu zmenšit za jakoukoli cenu. Stejně tak může být nedostatečná kapacita výrazem dlouhodobých pozic určitých ministerstev. Nedostatečná kapacita se ovšem může projevit také dočasně, skutečností, že potřeby vyvstanou v takové fázi rozpočtového cyklu, kdy už nebudou moci být v plné míře začleněny do aktuálně chystaného rozpočtu.			potud by měly být pro jejich naplnění finanční prostředky zajištěny. Schvalování IP a implementace jednotlivých řešení by měly mít svůj explicitní politický rozměr. Pokud nebude finanční kapacita zajištěna na základě pracovního jednání, mělo by být rozhodnutí posouváno na úroveň politickou, resp. vládní a žádáno explicitní politické rozhodnutí. Vláda má plné právo stanovit rozpočtové priority, ale její rozhodnutí by mělo být informované. Schvalování IP respektuje rytmus přípravy státního rozpočtu a jako základní cestu užívá obvyklou cestu přípravy státního rozpočtu. Finanční nároky opatření jsou proto odhadovány již s velkým předstihem a IP byl připravován a schvalován tak, aby ministerstva měla čas na finanční rozvahu a aby mohla zahrnout potřeby státního rozpočtu na rok 2023, jakož i jednání o rozpočtovém výhledu (2024–25).
Záměr a jeho implementace nebudou přijaty v dostatečné míře za své všemi aktéry potřebnými pro zdárnou implementaci. Týká se jak samotné státní správy (např. potřeba převést záměr do konkrétních aktivit, potřeba čelit tlaku parciálních zájmů dlouhodobě působících při tvorbě daných politik, které mohou být protikladné cílům ČR 2030 či opatřením IP), tak aktérů, kteří jsou pro implementaci žádoucí či nutní, ale jejich podíl je dobrovolný (např. samosprávy, NNO).	4	4	16 Rámec ČR 2030 byl v roce 2017 vládou schválen po dlouhém a propracovaném participativním procesu. Byl proto formulován konsensuálně a sám o sobě by neměl být sporný. Jeho implementace je však závislá na konkrétním zhmotnění ve strategických dokumentech a jednotlivých aktivitách. MŽP se proto ve spolupráci s ostatními ministerstvy snaží postupně přizpůsobit dílčí strategické materiály jejich místu v hierarchii, jejímž vrcholem je právě ČR 2030. V případě IP šlo o proces participativní a iterativní. Participativní rozměr představovala 2 kola kulatých stolů určených veřejnosti a s nimi spojený sběr podnětů formou internetové aplikace, dále pravidelná komunikace s ministerstvy a vyvrcholením bylo jednání RVUR. O iterativnosti a snaze posouvat znění procesem postupného „vybrušování“ svědčí, že materiál měl celkem 6 verzí, než byl předložen vládě (srpen 2021, září 2021, listopad 2021, prosinec 2021, březen 2022 – pro RVUR, duben 2022/do MPŘ). Nevládní

				aktéři i ministerstva mohli iniciovat opatření, všechny jejich návrhy či podněty byly diskutovány. Sama opatření IP transparentně vysvětlují povahu problémů a intervenční logiku, všichni aktéři byli opakovaně vyzýváni, aby upozornili na příp. slabiny návrhů.
Nekoherence politik. Ministerstva budou naplňovat strategie a IP, ale soustředí svou pozornost jen na splnění svého sektorově definovaného úkolu/výstupu, nikoli již na výsledek smysluplný z hlediska cílů ČR 2030 , v krajním případě může takové pojetí vést ke zhoršení problémů v jiných oblastech naplňování ČR 2030.	3	5	15	Základní formou koordinace implementace je pracovní kontakt v rámci sítě kontaktních osob pro agendu udržitelného rozvoje na ministerstvech (tzv. focal points). K tomu se přidružuje fungování poradního orgánu vlády, RVUR. Tyto formy jsou však vhodné spíše pro koordinaci v zásadnějších, koncepčních otázkách, nebo ke vzájemnému informování, nejsou určeny přímo k řešení konkrétních sporných otázek v každodenní tvorbě politik. To může být zajištěno kombinací rozšířeného povědomí o ČR 2030 a změnami ve fungování existujících mechanismů. MŽP do konce roku 2023 dokončí ve spolupráci s ÚV inkorporaci perspektivy udržitelného rozvoje do systému hodnocení dopadů regulace (RIA), poskytne vodítka pro naplnění principu Policy Coherence for Sustainable Development (PCSD) a dále rozvine tematicky odpovídající spolupráci s OECD a EK.
Omezené pochopení agendy udržitelného rozvoje, zejména redukce udržitelného rozvoje pouze na environmentální témata. Toto chybné pochopení se může týkat jak politické reprezentace, tak veřejné správy. V případě veřejné správy může být výsledkem neochota zaměstnanců a zaměstnankyň jiných ministerstev zabývat se podněty MŽP, které nespádají do úzce chápané kategorie životního prostředí.	3	4	12	Tým MŽP vždy stavěl a bude i nadále stavět primárně na odborné způsobilosti k řešení konkrétního problému, věcné diskusi a transdisciplinárním a nadresortním přístupu k agendě udržitelného rozvoje. Gesce ministerstev dané tzv. kompetenčním zákonem byly vytvořeny proto, aby pro vyjmenované agendy existovala jistá poslední instance, nikoli proto, aby bránily věcnému řešení průřezových problémů.
Nedostatečná expertíza. Nedostatečné datové či analytické podklady pro některá rozhodnutí, nebo pro vyhodnocení efektů. Stejně tak nedostatečná dovednost či znalost zaměstnanců/zaměstnankyň veřejné správy v konkrétních oblastech (např. nové a v ČR málo známe postupy). Obojí se může projevit v implementaci i v evaluaci.	4	3	12	Evidence-informed přístup ve fungování veřejné správy je součástí schválené rozvojové strategie veřejné správy (Klientsky orientovaná veřejná správa 2030) a pro období účinnosti IP jsou na některé aktivity vyčleněny i finanční prostředky nad rámec stávajících kapacit (komponenta 4.4. NPO). Analýza tohoto typu rizik i cesty k jejich odstranění budou také součástí nedávno zahájeného OECD Governance Review pro ČR.

				MŽP samo se nadto od roku 2021 opírá o výzkumné konsorcium SEEPIA, ustavené na základě soutěže TAČR, konsorcium, které bude v následujících šesti letech provádět orientovaný výzkum relevantní řadě témat ČR 2030. Pro některé výzkumné aktivity lze využít Technical Support Instrument EU. Při RVUR funguje Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů, tedy sít analytiků z různých oblastí veřejné správy, primárně však z ministerstev. Dle jednotlivých témat pak spolupráci expertů podporují i další výbory příp. skupiny RVUR. Podporu lze očekávat i z akademické sféry. České univerzity se nedávno zapojily do Sustainable Development Solutions Network, jejímž cílem je učinit univerzity centrem partnerského výzkumu pro praktická řešení problémů udržitelného rozvoje.
Absence podpory či pokles podpory ze strany veřejností s důsledky, které to má zejména pro politický zájem a pozornost. Problém podpory má dva rozměry. Implementace může na některé aktéry nebo skupiny dopadnout negativně. Ti patrně nebudou implementaci podporovat již od počátku, nebo se jejich podpora vytratí v okamžiku, kdy dopad některých opatření pocítí, nebo nabydou dojmu, že za jejich problémy stojí implementace ČR 2030 (i když tomu tak nebude) Pozitivní efekty implementace se u řady věcí projeví až se zpožděním, efekt nebude bezprostředně viditelný, nebo se efekt bezprostřední bude zdát malý ve srovnání s úsilím a náklady. Zájem některých aktérů na implementaci pak poklesne.	3	4	12	Existuje samostatná webová stránka ČR 2030, která obsahuje všechny potřebné informace. Komunikace a informování probíhající prostřednictvím sociálních sítí (Facebook, Instagram) bude ještě intenzivnější. Participační aktivity budou pokračovat – ať již na bázi práce výboru RVUR a vtahování organizovaných zájmů, nebo na bázi aktivit pro širokou veřejnost – a měly by poskytovat průběžnou zpětnou vazbu.
Zásadní a rychlá změna vnějšího prostředí (vnější šok), která může vést k paradigmatickým obrátům v uvažování o cílech, cestách k těmto cílům, žádoucí rychlosti postupu apod. Stejně tak může vnější šok objektivně zpomalit naplňování některých cílů,	5	4	20	Žádný z vnějších šoků, který od vzniku dokumentu ČR prožila (pandemie Covid-19, mezinárodní dopad ruské invaze na Ukrajinu vč. změn v cenách a dodávkách energií, či možné potravinové krize) neznamenal nutnost opustit ani zásadně revidovat existující cíle ČR 2030. Naopak, ještě zvýraznil

které přitom samy o sobě budou stále žádoucí a jako vhodná bude i nadále chápána táž cesta k jejich dosažení.		nutnost budování systémové odolnosti a význam dlouhodobého uvažování. Samotný strategický rámec se má pravidelně aktualizovat, první aktualizace připadá na rok 2023. Pokud tedy potřeba aktualizace cílů vyvstane, bude tak jako tak provedena velmi brzy. IP je koncipován jako pokrytí dlouhodobých „bílých míst“. Opatření IP byla prověřena ve vztahu k oběma jmenovaným vnějším šokům a jejich důležitost byla z tohoto hlediska často ještě potvrzena. Případná nová „bílá místa“ ve vztahu ke stávajícím cílům ČR 2030, která by se objevila teprve v důsledku vnějšího šoku, mohou být snáze pokryta operativně (operativní činností veřejné správy, bezprostředními změnami legislativy apod.). Pro naplňování ČR 2030 bude mít v praxi větší význam to, v jakém rozsahu budou naplňovány příp. revidovány existujících strategie. Samotný IP to zajišťuje formulací některých doporučení, ukazující základní směr, dále opatřeními 24.2.a a 24.4.a a konečně upozorněním na daný problém v předkládací zprávě.
--	--	---

KO 1 Lidé a společnost

Strategický cíl 1 Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany a jsou společensky vysoce oceňovány.

Rodina má pro společnost nenahraditelnou funkci, je základní společenskou jednotkou a prvním místem socializace nutné pro rozvoj jednotlivce a společnosti. Už jen proto by měla být z ekonomického, společenského a sociálního hlediska státem dostatečně oceňována a podporována tak, aby byla přínosem pro všechny generace. Sladování pracovního a rodinného života tak musí umožnit rodinám podporovat nejen své děti, ale i seniory. Zvláštní pozornost je také nutné věnovat rodinám ve specifické situaci (např. rodinám samoživitelů a samoživitelek, rodinám se členem se zdravotním postižením apod.).

V oblasti sladování pracovního a rodinného života došlo ke zvýšení rodičovského příspěvku a k legislativnímu ukotvení institutu sdíleného pracovního místa. Sdílené pracovní místo může v budoucnu zlepšit situaci pracujících lidí, kteří pečují buď o své děti, nebo o své seniory. V zajištění zvláštní pozornosti rodinám se specifickými potřebami se angažují především sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a od roku 2021 by měl pomoci nově schválený zákon o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě. Změny v oblasti sladování pracovního a rodinného života by měla přinést také transpozice evropské směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob, v rámci které budou zavedena legislativní opatření podporující možnost většího zapojení mužů do péče.

Specifický cíl 1.1 Vhodné socioekonomické podmínky podporují dobré fungování rodin. Zaměřují se na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory. Umožňují tak získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.2)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče: cíl 1 Snížení nerovností mezi muži a ženami v souvislosti s péčí)
- Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (kapitola 4.4.1 Podpora rodiny v systému rodinné politiky – všechny cíle)
- Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021–2025 (bod 1)
- Koncepce rodinné politiky 2017 (opatření č. 3–10; 15–22)

Specifický cíl 1.2 Rodinám se specifickými potřebami je věnována zvláštní pozornost. Jsou přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.3)
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (SL 2: Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání)

- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče: cíl 4 Snížení míry ohrožení chudobou, zejména žen)

Strategický cíl 2 Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.

Důstojná práce je pro kvalitu života zásadní. Již dlouhá léta není jen zdrojem obživy, ale i základním prvkem identity a socializace člověka. Možnosti přístupu k práci se rozšiřují a je nutné na ně umět pružně reagovat. S postupující digitalizací a robotizací se rozšiřují možnosti flexibilních úvazků, práce z domova nebo zkracování pracovní doby. Současně však s novými možnostmi mohou přicházet i komplikace typu zánik pracovních míst, rostoucí monitoring pracovníků nebo odcizení ve virtuálním prostředí. Mimo technologický pokrok působí na trh práce i sociální situace, která kvůli stárnoucí populaci nemusí být v nadcházejících letech příliš povzbudivá.

K významnému pokroku dochází ve zvyšování minimální a zaručené mzdy. V oblasti rekvalifikací probíhají snahy o zlepšení, ve kterých je však nutné více promítnout nejen dopady stárnutí populace, ale i trendy digitalizace a robotizace na pracovní trh. Prekarizace a nízká flexibilita práce je v ČR stále poměrně častá. Nabídka zkrácených úvazků je nedostatečná a sdílená ekonomika není v českém systému příliš ukotvena. Dostupnost kariérového poradenství pro osoby se zdravotním postižením je na trhu práce poměrně úspěšně zajišťována. Nicméně výrazně chybí podpora rozvoje sociálního podnikání a nových sociálních podniků. V obecné míře nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti si ČR vede dobře, a to i ve srovnání se zeměmi EU. Mezery jsou ale ve zvyšování kvalifikační úrovně zejména osob s neukončeným základním vzděláním. Polarizace trhu práce se sice zmírňuje, ale ČR se stále potýká s regionálními nerovnostmi téměř ve všech ohledech – ať v nezaměstnanosti nebo v příjmech. V současnosti se naopak daří úspěšně pokračovat v realizaci migračních projektů. ČR ale i tak stále chybí aktivnější lákání kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí.

Specifický cíl 2.1 Trh práce vykazuje na celostátní i regionální úrovni nižší strukturální nerovnováhy, zmírňuje se polarizace trhu práce i její společenské dopady.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 4.1; 1.3)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče: cíl 4.4)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+
- Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (kapitola 4.2 Zaměstnání a jeho udržení – všechny cíle)
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (SL 1: Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání)

Specifický cíl 2.2 Přístup k důstojné práci se rozšiřuje i pro skupiny, které jsou na trhu práce dosud znevýhodněné, rodiče na rodičovské dovolené, osoby se zdravotním postižením nebo osoby starší 50 let.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče: cíl 1.3 až 1.7)
- Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (oblast č. 11 Zaměstnávání osob se zdravotním postižením)
- Národní plán obnovy (komponenta 3.3)

Specifický cíl 2.3 S obecnou mírou nezaměstnanosti se zároveň snižuje i podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030
- Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 (cíle: Zajistit rovný přístup Romů k zaměstnání)

Specifický cíl 2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce, a to i u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platform a jiných nových atypických forem práce.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče: cíl 2.1)
- Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030 (kapitola 3.2 Adaptace zaměstnavatelů)

KARTA OPATŘENÍ 2.4.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO1
2	Strategický cíl	2 Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.
3	Specifický cíl	2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce, a to i u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platform a jiných nových atypických forem práce.
4	Název opatření	Poskytnout praktický návod pro posuzování prekarizace práce a vytvořit harmonogram následných kroků
5	Popis opatření	Provést analýzu problému prekarizace (vč. návodu, jak v praxi odlišovat dobrovolnou a nedobrovolnou flexibilitu) a navrhnout na základě toho postupy, které by měly prekarizaci práce v jejich různých formách v určitém časovém horizontu zmírnit.
6	Řešený problém	Prekarizace práce (rozšiřování nejistých, špatně placených a sociálním systémem nechráněných forem práce, nutnost přijímat život s nestabilní prací, nezářídka narušující work-life balance) představuje problém identifikovaný v ČR 2030. Ačkoli typově lze prekarizaci popsat např. na základě definice ILO, zůstává problém, jak prekarizaci poznat

		v praxi (např. otázka „dobrovolnosti“) a jakými nástroji ji lze čelit. Aktuálně se věc řeší především kontrolní činností, zaměřenou na dodržování existující pracovněprávní legislativy a obecnou osvětou. Problém je dále komplikován skutečností, že jeden z prvků překerní práce, totiž flexibilizace práce, může mít i nesporně pozitivní a žádoucí efekty, je-li taková flexibilita skutečně dobrovolná. Bariéru řešení představuje též striktně legalistická perspektiva, podle níž je přijetí zaměstnání za určitých podmínek věc zcela svobodná, prostá jakéhokoli vnějšího tlaku a kdyby smlouva byla pro jednu stranu nevýhodná, nebyla by uzavřena.
7	Intervenční logika	Pokud bude jasné, jak prekarizaci poznávat v praxi, bude možné zaměřit přesněji aktivity kontrolních orgánů, bude zároveň jasnější, jakými nástroji je ji v principu možno mírnit a bude možné skloubit podporu takových forem flexibility práce, které jsou žádoucí (např. s ohledem k zaměstnanosti žen s malými dětmi) s utlumením těch, které jsou nežádoucí.
8	Gestor	MPSV
9	Typ opatření	organizační/procesní, analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 1,9 mil. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita /provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 2.5 Imigrační a integrační politika klade důraz na přilákání kvalifikovaných cizinců a cizinek a posiluje diverzitu pracovních sil významnou pro inovace. Veřejné politiky také podporují návrat českých občanů a občanek ze zahraničí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030 (kapitola 3.2 Adaptace zaměstnavatelů)
- Aktualizovaná „Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu“ (celá)
- Koncepce jednotné prezentace ČR (celá)

Doporučení

2.5.i Promítnout zkušenosti s řešením situace uprchlíků z Ukrajiny do standardních postupů migrační a azylové politiky.

2.5.ii Připravit studii proveditelnosti změny imigračního systému, která bude diverzifikovat jeho přístup k příchozím na základě jejich lidského kapitálu a potenciálního přínosu pro rozvoj České republiky, a to prostřednictvím poskytování výhodnějších podmínek pro vysoce kvalifikované migranty.

Strategický cíl 3 Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.

V důsledku nerovnosti a diskriminace se snižuje ekonomický růst i kvalita života obyvatel. Systematická a cílená podpora rozvoje lokální ekonomiky, zdravotní péče a dopravní obsluhy v periferních krajích ČR tak může zvrátit negativní trendy zejména v míře sociálního vyloučení a ohrožení chudobou. Aktuálním

tématem je v této oblasti i potírání diskriminace na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby nebo zdravotního postižení.

Potírání diskriminace je v ČR aktuálním tématem, avšak míra úspěchu se liší. Z hlediska platových rozdílů se genderová nerovnost v ČR mírně a velmi pomalu snižuje. Problém je však ve sladění osobního a pracovního života a v celospolečenském chápání této problematiky, které se mění velmi obtížně. Problematika nemá příliš velké zastání ani v rozhodovacích pozicích, které jsou obsazeny převážně právě muži, ani ve státním rozpočtu. ČR je ve srovnání s EU na pomyslném začátku cesty za genderovou rovností. Z hlediska diskriminace osob se zdravotním postižením dochází k mírnému zlepšení, protože jejich podíl na pracovním trhu v posledních letech mírně roste. Na druhou stranu dosud nebyl vytvořen systém sociálního bydlení a některé veřejné služby nejsou ohroženým skupinám dostupné, zejména pak v sociálně vyloučených lokalitách. Příjmová nerovnost je v ČR jedna z nejvyšších v EU a příjmy mají dlouhodobě rostoucí trend.

Specifický cíl 3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce bydlení České republiky 2021+ (cíl Dostupné kvalitní bydlení)
- Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025 (cíl I.V; II.I; III.I)
- Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (kapitola 2.1 Garance rovných příležitostí; kapitola 2.3 Posilování sociální soudržnosti: cíl Posílit participaci osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na rozhodování o řešení sociálního vyloučení; kapitola 4.1 Prevence zadlužování pomoc s problémem předlužení: cíl Zlevnit a zefektivnit proces exekučního vymáhání a výrazně potírat protiprávní praktiky)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.3)
- Koncepce vězeňství do roku 2025 (Kapitola VIII: cíl 4.1; 4.2; 4.3)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola 1 Práce a péče: cíl 4)
- Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029 (Dílčí cíl 3: Jsou aktivně vyrovnávány příležitosti znevýhodněných dětí)
- Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025 (cíl 1.4, 1.5, 3.1, 3.2)
- Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 (cíl: Zajistit rovný přístup Romů ke kvalitnímu bydlení)

KARTA OPATŘENÍ 3.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 1
2	Strategický cíl	3 Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.
3	Specifický cíl	3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.
4	Název opatření	Schválit věcný záměr zákona o podpoře v bydlení s legislativní úpravou sociálního bydlení
5	Popis opatření	Legislativně vymezit sociální bydlení vč. vymezení cílové skupiny, určení minimálních standardů, definice limitovaného "sociálního" nájmu a navazujících služeb/sociální práce. Zákonnému vymezení pak bude uzpůsobena finanční podpora, kterou bude stát v této věci poskytovat. V praxi to znamená nejpozději do roku 2023 schválit věcný záměr zákona – věcný záměr, který projde hodnocením dopadů regulace (RIA) – aby na něj mohlo navázat schválení samotného zákona a stejně tak legislativní úprava dalších souvisejících oblastí.
6	Řešený problém	Některé domácnosti s nízkými příjmy mají omezený přístup k obecnímu sociálnímu bydlení, a to kvůli jeho omezené nabídce a dlouhým pořadníkům. V důsledku toho mnoho domácností nemá jinou možnost než se obrátit na bydlení s nevyhovujícími podmínkami, jako např. ubytovny. Ubytovací zařízení často poskytují bydlení migrujícím pracovníkům a marginalizovaným skupinám obyvatel, které mají ztížený přístup na trh s bydlením. V současné době neexistuje legislativní úprava sociálního bydlení, je na samotné obci, zda se rozhodne ho na svém území realizovat, v jaké podobě a jestli jej provádě s jinými službami. V praxi často dochází k tomu, že do obcí, které mají zodpovědný přístup ke svým občanům v bytové nouzi, se přestěhovávají osoby v bytové nouzi z obcí, které jejich bytovou situaci neřeší. Věcný záměr zákona byl v roce 2018-19 připraven, ale nebyl nakonec vládě předložen k rozhodnutí. Nahrazen byl dotačním programem Výstavba. V Poslanecké sněmovně byl v roce 2021 projednáván návrh zákona o dostupném bydlení (poslanecká iniciativa), ale neřešil podporu bydlení pro lidi ohrožené bytovou nouzí, nýbrž jen podmínky výstavby a provozování neziskového bydlení (zakládání veřejně prospěšných společností, které mají poskytovat (stavět) dostupné bydlení). Návrh zákona navíc nedošel ani do třetího čtení a projednávání bylo ukončeno s koncem volebního období. Záměr zákona o sociálním bydlení je sice obsažen v platných strategických materiálech (Strategie sociálního začleňování, součást cíle 4.6 Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě, 2021–2030), akční plán této strategie pro léta 2021–23 však formuluje pouze neurčitý závazek „Pokračování v přípravě a předložení zákona o sociálním/dostupném bydlení, případně jiného legislativního návrhu, který by směřoval k zajištění sociálního/dostupného bydlení.“.

7	Intervenční logika	Stanovení cílové skupiny a minimálních standardů kvality umožní bezprostředně navázat dosud rozptýlenou finanční podporu, poskytovanou dle různých kritérií, na poskytovanou službu. Zákonný ráz učiní současně obtížnějším přenášet problém na odpovědnější obce. Zákon nebude sám o sobě řešit všechny podmínky zajištění dostupného bydlení (např. jen v omezené míře může pomoci s nedostatkem vhodných pozemků), ale umožní sjednotit základní postup napříč celou veřejnou správou a napříč celým územím. Odhadovaným dopadem opatření je také zvýšení nabídky nájemního bydlení pro osoby v bytové nouzi nebo ohrožené bytovou nouzí.
8	Gestor	MMR, MPSV
9	Typ opatření	legislativní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 990 tis. Kč (Koordinace odborníků a rezortů) Typ nákladů – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 3.1.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO 1
2	Strategický cíl	3 Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.
3	Specifický cíl	3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.
4	Název opatření	Pravidelné mapování počtů a situace osob v bytové nouzi a sběr dat o bydlení v ČR
5	Popis opatření	Zajištění dat o cílové skupině, na národní i regionální úrovni, a o bydlení, sociálních/dostupných bytech, nájemném, rozvoji měst. Do roku 2023 provést jeden větší terénní výzkum odpovídajícího druhu, stanovit lhůty jeho pravidelného opakování a v mezidobí realizovat menší výzkumy na vzorcích.
6	Řešený problém	Nedostatečná a neaktuální data o počtu osob v bytové nouzi a o bydlení v ČR neumožňují efektivně nastavit systém a procesy sociálního/dostupného bydlení. Poslední celostátní výzkum sociálně vyloučených lokalit se uskutečnil v roce 2015 (https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/analiza_socialne_vyloucenych_lokalit_gac.pdf). Od roku 2015 jsou k dispozici jen dílčí data.
7	Intervenční logika	Data o velikosti a charakteristice osob nalézajících se v bytové nouzi přispějí k efektivnímu zacílení pomoci a podpory, data o bydlení k efektivnějšímu zajištění bydlení pro tuto cílovou skupinu.
8	Gestor	MPSV, MMR
9	Typ opatření	Analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Odhad nákladů – jednotky milionů, resp. desítky milionů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč) – 5,4 mil. Kč interně + cca 7 mil. Kč na větší terénní výzkum, který je možné spolufinancovat z ESF.

		Typ – administrativní kapacita/provozní náklady + účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + programové financování (ESF)
--	--	--

KARTA OPATŘENÍ 3.1.c		
1	Oblast z ČR 2030	KO 1
2	Strategický cíl	3 Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.
3	Specifický cíl	3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.
4	Název opatření	Podpořit sociální práci s klienty / lidmi v sociálním bydlení nebo v energetické chudobě, včetně prevence.
5	Popis opatření	Navýšení finančních prostředků na sociální práci na obecních úřadech, metodická podpora sociálních pracovníků krajských a obecních úřadů, podpora síťování aktérů v oblasti bydlení (case management), podpora depistáže, poradenství v oblasti energetické chudoby. Výstupem bude fungující sociální práce díky dostatečnému počtu sociálních pracovníků, kteří zároveň přiblíží možnosti čerpání podpory z chystaného Sociálního klimatického fondu (SKF) zranitelným skupinám.
6	Řešený problém	Poddimezovanost sociální práce na krajích a obcích a práce s energetickou chudobou domácností zhoršuje situaci bytové nouze zranitelných skupin. Změny v cenách a dodávkách energií, které přivodily a patrně ještě přivodí ruská invaze na Ukrajinu činí problém energetické chudoby ještě naléhavějším, jak v rozsahu, tak v intenzitě.
7	Intervenční logika	Podpora sociální práce v oblasti sociálního bydlení a práce s domácnostmi, které bojují s energetickou chudobou, povede k efektivnější prevenci bytové nouze či rychlejšímu návratu osob v bytové nouzi do bydlení. Řečeno konkrétně, ohrožená skupina obyvatel se díky dostupnější intervenci sociálních pracovníků nestane klienty v sociálním bydlení a vyhne se energetické chudobě. Situace ohrožených osob na základě intervence sociálních pracovníků (směřující k naplnění bytových potřeb) se bude zlepšovat nebo z důvodů úplného naplnění potřeb bydlení přestanou být klienty sociálních pracovníků.
8	Gestor	MPSV
9	Typ opatření	organizační/procesní, finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – desítky milionů Kč Odhad nákladů kapacit – 10 mil. Kč ze SR + 34,5 mil. Kč z ESF Typ nákladů – administrativní kapacita/provozní náklady + účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + programové financování (ESF)

Doporučení

3.1.i Vést odbornou diskuzi o zákonné definici zranitelného zákazníka s přihlédnutím na všechny možné aspekty vedoucí k jeho zranitelnosti (např. příjem, zadlužení, vzdělání).

Specifický cíl 3.2 Snižuje se příjmová nerovnost a je kladen důraz na udržení silné střední vrstvy.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče: cíl 3 Snížení rozdílů v odměňování žen a mužů: cíl 3.2; 3.6)
- Koncepce bydlení České republiky 2021+ (cíl Stabílí prostředí pro bydlení)
- Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (cíl Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež; cíl Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě; cíl Zajistit adekvátní příjem a prevenci ztráty příjmu pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené)
- Koncepce rodinné politiky 2017 (Opatření č. 1, č. 2 – Dostupné bydlení)

Specifický cíl 3.3 Snižuje se genderová nerovnost.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Práce a péče)

Specifický cíl 3.4 Je zajištěn rovný přístup k osobám ohroženým diskriminací na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby, zdravotního postižení, etnicity, národnosti, sexuální orientace, vyznání nebo světonázoru. Zvláštní důraz je kladen na předcházení vícečetné diskriminaci.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Vládní strategie rovnosti a odstraňování bariér důstojného života LGBTI+ lidí v ČR 2021–2026 (v přípravě)
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 a její akční plány pro období 2022 – 2024 a 2025 – 2027
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (celá)
- Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 (celý)
- Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů 2021–2030 (Strategie romské integrace 2021–2030) (cíl: Snížit míru anticiganismu)
- Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021–2025 (celý)
- Aktualizovaná „Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu“ (oblast: Integrace na lokální a regionální úrovni)

Strategický cíl 4 Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.

Současný svět se velmi významně proměňuje. S inovacemi a novými pracovními příležitostmi se mění nároky na dovednosti (kompetence) a s tím i na objem a obsah znalostí moderního člověka. Vzdělání by mělo mít širší záběr a podporovat kritické myšlení (vyhledávání a ověřování informací) a schopnost

zvládat změny. Zásadní bude ovládnutí cizích jazyků a počítačových dovedností, které jsou předpokladem orientace v globalizovaném světě. Obdobně důležité je znalosti uplatňovat v adekvátním hodnotovém rámci vycházejícím z tradic humanismu a osvícenství.

Českému vzdělávacímu systému chybí důslednější propojování formálního a neformálního vzdělávání. Zejména pak řešení problematiky závislosti vzdělávacích výsledků na socioekonomickém původu, který má i výrazný regionální rozměr. Rozvoj vzdělávání směrem k dobrému všeobecnému základu, kreativitě a učení věcí v souvislostech podporuje nově schválená Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Vzhledem k rychlosti a intenzitě změn v dnešní společnosti je žádoucí ukotvení systému podpory rozvoje pedagogických pracovníků v oficiálním vzdělávacím systému. Dosavadní vývoj trendu v oblasti celoživotního učení není příznivý. Dosud nebyly vytvořeny ucelené podmínky pro celoživotní učení na všech úrovních a ve všech formách.

Specifický cíl 4.1 Vzdělávací systém je inkluzivní a vzájemně prostupný, neselektuje žáky a žákyně v útlém věku na talentované a netalementované a omezuje závislost vzdělávacích drah a výsledků na jejich socioekonomickém zázemí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (SL 2: Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání: cíl 2.1; 2.2; 2.3; SL 3: Podpora pedagogických pracovníků: cíl 3.1; 3.2)
- Metodika koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+ (oblast 5.3)
- Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (kapitola 2.2 Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle: 1.1; 1.3)
- Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 (cíle: Zvýšit úroveň dosaženého vzdělání u Romů)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Poznání: cíle 1.1, 1.2, 1.3)

KARTA OPATŘENÍ 4.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 1
2	Strategický cíl	4 Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	4.1 Vzdělávací systém je inkluzivní a vzájemně prostupný, neselektuje žáky a žákyně v útlém věku na talentované a netalementované a omezuje závislost vzdělávacích drah a výsledků na jejich socioekonomickém zázemí.
4	Název opatření	Analýza stipendijního systému
5	Popis opatření	Zachovat v případě vysokoškolského studia stipendijní systém a rozvinout jej tak, aby socioekonomické nerovnosti kompenzoval ve větší míře než dosud, což nemusí nutně znamenat navýšení objemu prostředků na výplatu stipendií. Analyzovat strukturu, objem prostředků, tematické zaměření a technické řešení (např. administrativní náročnost, harmonogram žádostí a výplat a pravidla pro výplatu stipendií apod.); změny do roku 2025 vyhodnotit.
6	Řešený problém	Socioekonomické zázemí rodiny má v ČR velký vliv nejen na vzdělávací výsledky dětí, ale i na jejich následnou volbu studia a povolání (https://www.paqresearch.cz/post/nerovnosti-vevzd%C4%9Bl%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD-jakozdroj-neeefektivity). Vzdělávání bývá často nástrojem pro reprodukci chudoby a dalších nerovností, čím nižší vzdělání, tím horší možnosti získat dobře placenou práci. Finanční nouze studentů a studentek může vést k zanedbávání studia kvůli nutnosti přivýdělku nebo k celkovému ukončení studia z důvodu nezvládnutí finanční zátěže a nutnosti začít vydělávat. Dalším řešeným problémem je absence jakýchkoli informací o efektech, které stipendia na odstraňování socioekonomických bariér pro studium mají.
7	Intervenční logika	Adekvátní a cílená podpora směřující ke kompenzaci socioekonomických nerovností přispěje k lepší dostupnosti vysokoškolského vzdělávání i k lepším studijním podmínkám studentů, kteří jsou příjemci těchto stipendií.
8	Gestor	MŠMT
9	Typ opatření	analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč) – 600 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 4.2 Systém vzdělávání podporuje učitele, učitelky a další vzdělavatele, aby ve vzdělávání dokázali přinášet potřebné změny a převzít roli průvodců účastníků vzdělávání v měnícím se světě. Je otevřený intenzivnímu kontaktu s reálným světem a zapojuje všechny aktéry ve vzdělávání.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (SL 1.8. -> 4: Propojování různých forem vzdělávání; SL 2.2. -> 2: Odstraňovat socioekonomické bariéry; SL 3.1 Systém komplexní profesní přípravy a podpory; 1.5 Občanské vzdělávání)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.1)
- Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030 (cíl A.3)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Poznání: cíl 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.3, 3.2, 3.4)

Specifický cíl 4.3 Vzdělávání zajišťuje každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Systém zahrnuje přiměřený všeobecný základ nezbytný pro další vzdělávání, zapojení do společnosti i pro porozumění vzájemné provázanosti současného světa.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (SL 1.5 Občanské vzdělávání; SL 1.7 Odborné vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách; SL 1.8 neformální vzdělávání a celoživotní učení; SL 4.2 Lepší využití dat a zvýšení relevance a kvality vzdělávacího výzkumu)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.1)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027 (cíl Nastavení a posílení vhodné formy spolupráce mezi školami a podniky; cíl Zvýšení kvality, účinnosti a relevance přípravy na budoucí povolání)
- Koncepce vězeňství do roku 2025 (Kapitola III., cíl 4.1)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Poznání: cíl 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2)
- Národní plán obnovy (komponenta 3.1)

KARTA OPATŘENÍ 4.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 1
2	Strategický cíl	4 Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	4.3 Vzdělávání zajišťuje každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Systém zahrnuje přiměřený všeobecný základ nezbytný pro další vzdělávání, zapojení do společnosti i pro porozumění vzájemné provázanosti současného světa.
4	Název opatření	Zachovat a posílit vzdělávání k udržitelnému rozvoji v RVP a při jeho implementaci. / Promítnout cíle Strategie rozvoje vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ týkající se vzdělávání k udržitelnému rozvoji do chystané revize RVP.

5	Popis opatření	Důsledně aplikovat cíle a ambice <i>Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+</i> týkající se vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR) v rámci chystané revize rámcových vzdělávacích programů. Pojmout kurikulum jako kompetenční a při rozpracování obsahu zvoleného kompetenčního rámce zohlednit i složky kompetence pro udržitelný rozvoj (Evropský kompetenční rámec pro udržitelnost, http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002474/247444e.pdf). Při revizi kurikula jeho jádrový obsah důsledně odvozovat od formulovaných klíčových kompetencí – jako základních cílů vzdělávání a propracovat jejich rozvíjení napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Vyvážit v kurikulu oborový a mezioborový přístup – vytvořit v kurikulu dostatečný prostor pro integrativní učební celky. Připravit metodickou podporu vzdělávání k udržitelnému rozvoji pro pedagogy základních a středních škol, která bude vycházet z výše uvedené Strategie a směřovat k mezioborové spolupráci pedagogů, integrované tematické výuce, metodám aktivního vzdělání (např. projektová, problémová a kooperativní výuka, integrovaná tematická výuka, místně zakotvené učení, badatelsky orientované vyučování) a připravenosti zvládat změny (účastnit se plánování a rozhodování). Pro VUR vytvořit systém metodické podpory – využít již existující pozici školních koordinátorů EVVO a jejich specializačního studia, metodického pokynu EVVO a rozšířit je pro komplexní VUR, zavést formy metodické podpory analogické k metodické podpoře oborové/předmětové výuky (např. vznik metodických kabinetů, metodické skupiny/specialisté v NPI, sekce na podpůrném webu rvp.cz, zahrnutí do přípravy budoucích učitelů, nabídka DVPP apod.).
6	Řešený problém	Nedostatečná aplikace principů vzdělávání pro udržitelný rozvoj vede k nepochopení oblastem, které jsou klíčové pro dnešní rychle se vyvíjející společnost. Budoucí generace tak nemusí mít dostatečně obsáhlé znalosti a dovednosti např. v sociálně a environmentálně odpovědném jednání nebo v mediální gramotnosti. Tyto nedostatky mohou vést k větší polarizaci společnosti, náchylnější zranitelnosti vůči fake news či zlehčování klimatické krize.
7	Intervenční logika	Důsledná aplikace strategických materiálů do praxe, zvláště v oblasti školství, je časově, metodicky a personálně náročná. Podle České školní inspekce (https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Temati ck% c3% a9% 20zpr% c3% a1vy/TZ_Environmentalni-vychova-na-ZS-2019-2020.pdf) žákům chybí kritická diskuze k textům o životním prostředí a témata týkající se environmentální výchovy v širších souvislostech. Na problematiku implementaci s ohledem na dosavadní plnění ČR 2030 poukazuje i Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti (https://www.cr2030.cz/zavazky/wp-content/uploads/sites/4/2021/01/III_d_materi%C3%A1l_Zpr%C3%A1v_a-o-kvalit%C4%9B-%C5%BEivota-a-udr%C5%BEitelnosti_%C4%8D%C3%A1st_1.pdf). Z těchto důvodů by měla být vynaložena maximální snaha o systémové zahrnutí VUR do vzdělávání na všech stupních vzdělávacího systému.

8	Gestor	MŠMT, spolugesce: MŽP, MZV (v kontextu Globálního rozvojového vzdělávání)
9	Typ opatření	vzdělávací, metodické a osvětové, organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč) – 200 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 4.4 Systém celoživotního vzdělávání je veřejně garantovaný a široce dostupný: Zaměřuje se jak na profesní vzdělávání, tak i na vzdělávání v oblasti přenositelných dovedností.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (SL 1.8 neformální vzdělávání a celoživotní učení)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 1.1; 1.3)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027 (cíle Nastavení a posílení vhodné formy spolupráce mezi školami a podniky; cíle Zvýšení kvality, účinnosti a relevance přípravy na budoucí povolání; cíle Zvýšení využití digitálních nástrojů a nových technologií v podnikání MSP)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Poznání: cíle 3.2)

Doporučení

4.4.i Zvýšit důraz na celoživotní učení (namísto vzdělávání) a akcentovat potřeby změny přístupu k této oblasti.

Strategický cíl 5 Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.

Vyšší úroveň kvality života a lepší zdravotní stav přispívá k nákladové efektivnosti ve zdravotnictví a projevuje se v rámci hospodářství a na trhu práce. V oblasti zdraví je důležité soustředit se na snižování nerovností, na vliv kvality životního a pracovního prostředí na zdraví lidí a na prevenci.

V oblasti zdraví se důsledky přijatých opatření projevují se zpožděním – někdy až v řádu desítek let. I s ohledem na existující opatření data dosud vykazují spíše prohlubující se nerovnosti v oblasti zdraví. Z hlediska dalších opatření je nutné intenzivněji zapracovat na zvyšování veřejných výdajů na primární prevenci, podporovat zdravotní gramotnost a zdravý životní styl zejména u dětí. Dále je nutné maximálně zohledňovat míru imisní situace, důsledně dodržovat a kontrolovat technický stav vozidel a emisní měření v provozu, které může být extrémně rizikové pro zdraví obyvatel. Prevalence častého i nárazového pití nadměrných dávek alkoholu roste. Pozitivní zprávou, ale nikoli uklidňující, je snižující se podíl denních kuřáků.

Specifický cíl 5.1 Zvyšuje se délka života ve zdraví u všech skupin obyvatel České republiky.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 – Zdraví 2030 (cíl 1.2)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 4.6; 1.3)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola č. 4 Zdraví: cíl 1.1; cíl 1.2)
- Strategický rámec přípravy na stárnutí společnosti 2021–2025 (bod č. 8 a 10)

Doporučení

5.1.i Zdravé a aktivní stárnutí a zapojení seniorů do společnosti podpořit konkrétními projekty.

Specifický cíl 5.2 Snižují se vlivy způsobující nerovnosti v oblasti zdraví.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 – Zdraví 2030 (cíl 1.1, 1.2, 2.1–4)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.4, cíl 3)
- Implementační plány Zdraví 2030 (IP 1.1, IP 1.2, IP 2.1, IP 2.2, IP 2.3, IP 2.4)
- Koncepce ošetrovatelství (cíl 1)
- Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 (cíl: Snižit nerovnosti ve zdraví Romů)

Specifický cíl 5.3 Systém veřejného zdravotnictví je stabilní, všeobecně dostupný co do kvality i kapacity a současně se rozvíjí odpovídající profesní struktura. Věkový průměr lékařského i nelékařského personálu se snižuje a zlepšuje se ohodnocení všech pracovníků ve zdravotnictví.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 – Zdraví 2030 (cíl 1.1; 1.2; 2.1–4)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.4)
- Koncepce domácí péče v ČR 2020 (cíl 1)

Specifický cíl 5.4 Zdravý životní styl je podporován prostřednictvím vyšších veřejných výdajů s důrazem na primární prevenci nemocí a podporu zdraví v průběhu celého života.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 – Zdraví 2030 (cíl 1.1; 1.2; 2.1; 2.2)
- Koncepce bydlení České republiky 2021+ (cíl Udržitelný rozvoj bydlení - opatření 7 - úkol 7.4)

Specifický cíl 5.5 Snižuje se konzumace návykových látek i zátěž obyvatel zdravotně rizikovými látkami a hlukem prostřednictvím lepší kvality životního prostředí

Strategie klíčové pro dosažení cíle

- SR rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 (cíl 1.2; 2.1)
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 a její akční plány pro období 2022 – 2024 a 2025 – 2027
- Státní politika životního prostředí (cíl 1.2.1; 1.2.2; 1.3.1; 1.4.1)
- Koncepce vězeňství do roku 2025 (Kapitola VI., cíl 4.3)

Strategický cíl 6 Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.

Kultura se promítá do hodnotového žebříčku společnosti, spoluvytváří státní identitu a rozvíjí tvořivost. Zároveň její význam narůstá zvláště v moderním sekulárním demokratickém státě. Díky znalosti vlastní kultury a jejích hodnot společně s respektem k rozmanitosti kulturních projevů lze i lépe chránit společnost před nežádoucími vlivy jako jsou např. ztráta kulturní identity nebo xenofobie. Z těchto a řady dalších důvodů je v zájmu státu podporovat rozvoj kulturních znalostí, snižovat nerovnosti v dostupnosti kultury a tím tak přispívat ke zvýšení kvality života. Současně v posledních letech dochází k dynamickému rozvoji kulturních a kreativních odvětví (KKO) jako ekonomických činností vycházejících z kulturní a umělecké kreativity. KKO budou klíčové pro rozvoj udržitelné, nízkoemisní ekonomiky založené na znalostech a je v zájmu státu tuto oblast strategicky rozvíjet napříč jednotlivými resorty.

Ačkoli je v zájmu státu podporovat rozvoj kultury, umění i KKO, veřejné výdaje ČR na kulturu spíše stagnují, investice do současného umění jsou nízké a zákony o veřejné kulturní instituci a statusu umělce nejsou ukotveny. V případě každoroční dotace pro filmové pobídky se nominální výše drží v posledních letech obdobné částky kolem 1,3 mld. Kč. Mírně rostoucí platy (mzdy) pracovníků v kulturní sféře neodpovídají rychlosti růstu celkových příjmů a inflaci.

Specifický cíl 6.1 Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní kulturní politika 2021–2025+ (cíl 1)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.2; 2.4; 2.5)
- Strategie regionálního rozvoje 21+ (cíl 2.3.19; 3.3.33)
- Národní plán obnovy (komponenta 4.5)

Specifický cíl 6.2 Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní kulturní politika 2021–2025+ (cíl 3)

Specifický cíl 6.3 Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní kulturní politika 2021–2025+ (cíl 4, 5)
- Strategie rozvoje kulturních a kreativních odvětví
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.5)
- Národní plán obnovy (komponenta 4.5)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021 – 2030 (opatření 2.2)

Specifický cíl 6.4 Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní kulturní politika 2021–2025+ (cíl 1)
- Národní plán obnovy (komponenta 4.5)

KO 2 Hospodářský model

Strategický cíl 7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.

Pokud má být česká ekonomika dlouhodobě konkurenceschopná, je potřeba zaměřit se na podporu podnikání. Podpora podnikání musí zahrnout všechny podnikatelské sektory, zejména však malé a střední podniky (MSP) jako nejméně rozvinutý sektor s nejvyšším růstovým potenciálem. Důležité je také se zaměřit na růst kvality přímých zahraničních investic a podporovat posun z pozice subdodavatele na samostatného producenta schopného uplatnit vlastní produkt na trhu finální produkce. Velké podniky tvoří páteř české ekonomiky a významné je podporovat schopnost velkých podniků dostat se a udržet se na špičce technického, organizačního a obchodního vývoje ve světě. Největší potenciál přispět k ekonomickému růstu mají MSP, protože jsou v České republice jako sektor méně rozvinuté než velké a mikro podniky. Ačkoliv mají přibližně stejný podíl pracujících jako průměrné země EU, mají menší podíl na hrubé přidané hodnotě (HPH). Je třeba odstraňovat největší překážky rozvoje MSP, zejména usnadnit přístup ke kapitálu a snížit relativně vysoké administrativní bariéry.

Sektor národních soukromých podniků se pozitivně rozvíjí. Podíl domácích firem na tvorbě přidané hodnoty v ekonomice mírně narůstá, a to nejen na úkor veřejného sektoru, ale také snížením podílu podniků pod zahraniční kontrolou. Malé a střední podniky využily příznivé období konjunktury a narostl jejich počet, zaměstnanost i přidaná hodnota. Nicméně ve srovnání s velkými firmami se jejich význam v ekonomice bohužel spíše zmenšil, protože příznivé období mezi lety 2015–2019 velké firmy využily lépe. Daří se posouvat české podniky na vyšší pozice v mezinárodním obchodě. Nicméně na nejvyšší příčky spíše nedosahujeme, neboť vývoz high-tech výrobků stagnuje. Narostl však význam medium high-tech exportů a rostou příjmy z technologických služeb. Zvýšení kvality přímých zahraničních investic lze očekávat i z důvodu přísnějších podmínek u investičních pobídek. Nicméně tento posun nelze vzhledem ke krátkému období platnosti těchto podmínek a jednotkám realizovaných investičních akcí doposud přímo hodnotit. Celkově produktivita práce v letech výrazně vzrostla, nicméně stále zaostáváme za průměrem EU a některé obory byly tvrdě ovlivněny dopady Covid-19.

Specifický cíl 7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje kapitálového trhu v ČR 2019–2023 (opatření 4.3)
- Plán systémového snížení administrativní zátěže podnikání na období 2019–2022 (sektorová opatření, celý)
- Digitální Česko – Digitální ekonomika a společnost (cíle 7; 8)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíle 2.1; 3.1; 4.1–4.6; 5.1)
- Exportní strategie ČR 2021–2030 (v přípravě)
- Koncepce rozvoje venkova 2021–2027 (cíle 4.1; 4.2; 4.3)
- Inovační strategie České republiky 2019–2030 (pilíř Národní start-up a spin-off prostředí; Digitální stát, výroba a služby; Chytré investice)
- Národní akční plán pro byznys a lidská práva na období 2017–2022 (téma/cíl Dodavatelské řetězce a konfliktní minerály; Integrace povolenacích řízení)
- Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR 2021–2027 (cíle A.2)

KARTA OPATŘENÍ 7.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.
4	Název opatření	Vytvořit hlavní scénáře a trajektorie vývoje ekonomické transformace ČR s prioritami pro posílení budoucí konkurenceschopnosti a využití příležitostí digitální a zelené transformace
5	Popis opatření	Vytvořit základní hospodářský výhled či scénář, který bude reagovat na změny způsobené dopady Covid-19, změny struktury a podmínek evropských financí a reagovat na globální a evropské megatrendy, kterým se musí česká ekonomika přizpůsobit. Ekonomika se musí v souladu s hlavními národními prioritami adaptovat a využít dostupné zdroje pro mitigaci negativních dopadů a posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti. Zejména je nutné reagovat na zelenou a digitální transformaci, a to nikoliv jen na projektové úrovni, ale na úrovni strategické a změnou přístupu ke strategickému řízení. Vytvořený materiál se zaměří na tyto oblasti: Stanovení hlavních scénářů a vývojových trajektorií s vysokým potenciálem pro ekonomickou transformaci. Zohledňující hlavní schválené trajektorie v národních strategiích aj.) Zajištění řídicí struktury a posílené koordinace pro implementaci hospodářské strategie pro eliminaci resortismu a soulad se zvolenými scénáři rozvoje. Zajištění politické podpory napříč spektrem při tvorbě těchto rozvojových scénářů, které jsou nutné pro úspěšné dlouhodobé řízení transformace. Tento přístup by neměl mít ryze „úřednickou“ povahu, ale ambici k řešení systémových změn a problémů. Přehled kritických investic národního významu, zásadní pro transformaci ekonomiky dle prioritních vývojových scénářů (možná návaznost na vybrané projekty Národního investičního plánu či obdobného materiálu). Nastavení pravidelného monitoringu a evaluace.
6	Řešený problém	Dlouhodobě se projevuje absence jasně dopředu hledícího materiálu, který by stanovil skutečné dlouhodobé priority, který by identifikoval a využil potenciál české ekonomiky, byl v souladu s globálními a EU politikami a dalo by se na nich při přípravě projektů a programů již přímo stavět. ČR připravila v letech 2019–2020 Teze hospodářské strategie, které předjímají základní kontury dlouhodobé ekonomické strategie 2020–2030. Tyto teze však nereagují na změny způsobené dopady Covid-19, změny struktury a podmínek evropských financí a jen v omezené míře reagují na globální a evropské megatrendy, kterým se musí česká ekonomika přizpůsobit.

		Po roce 2020 se naopak veškeré záměry stran budoucí hospodářské politiky naopak soustředily jen na řešení dopadů Covid-19 a využití Nástroje na podporu oživení a odolnosti, nereagují však na dříve identifikované národní priority, hlavní problémy a konkurenční výhodu. Současně existuje obecnější problém strategického řízení, které je spíše koordinací již probíhajících aktivit, než řízením a tvorbou transformativního a inovačního prostředí (či pioneeringem). Zároveň řada dílčích strategií vytváří nekoherentní rámec a protichůdné iniciativy. Hospodářské strategické dokumenty se zabývají dílčími prvky typu inovační prostředí, export, malé a střední podniky. Vlastní opatření jsou místy nekonzistentní (příkladem budiž podpora významných inovací vs. aktivní podpora exportu tradičních zpracovatelských produktů, která konzervuje tradiční výrobu) Strategické řízení ČR dlouhodobě trpí nedostatkem jasných konsenzuálních priorit a dlouhodobé projektové a programové přípravy. V případě dostupnosti finančních prostředků tak neexistuje zásobník prioritních projektů a programů s výsledky podporujícími ekonomickou transformaci. Místo toho jsou vytvářeny ad hoc tematické priority odpovídající spíše status quo, a které často nemají transformační charakter. ČR je tak v roli následníka trendů a podmínek (často ze strany EK). A reálně tak financuje všechny dostupné oblasti bez dosažení reálné změny či kvalitativního posunu v alespoň některých prioritních oblastech. Je zde tedy nesoulad mezi ambiciózními závazky i tvorbou politik a mezi následnou vlastní implementací, která podporuje spíše existující účastníky na trhu, než nové obchodní modely a podnikatelské příležitosti.
7	Intervenční logika	Vytvoření ucelené hospodářské strategie je nutným předpokladem pro prioritizaci a nastavení hlavních kritérií pro úspěšnou transformaci (zelenou, digitální) ekonomiky a aktivní řízení národních priorit. Bez této strategie jsou konkrétní kroky hospodářské politiky reálně navázány jen na politický cyklus a vládní prohlášení, v horším případě aktuálně dostupnými finančními zdroji pro vybrané oblasti.
8	Gestor	MPO (ve spolupráci se všemi ministerstvy)
9	Typ opatření	strategické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit: od 3 mil. Kč. Typ nákladů – účelové neinvestiční výdaje Zdroj – vyvolaný náklad.

KARTA OPATŘENÍ 7.1.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.
4	Název opatření	Připravit průřezovou evaluaci funkčnosti dosavadních intervenčních nástrojů v podpoře podnikání

5	Popis opatření	Vytvoření souborné evaluace, která zhodnotí účinnost různých nástrojů hospodářské politiky. Evaluace by se měla zabývat tím, do jaké míry se jednotlivé nástroje mezi sebou překrývají, jak jsou účinné a zda je stále platná jejich intervenční logika. Součástí vyhodnocení by měl být rovněž přehled výše alokací v jednotlivých oblastech hospodářských politik se střednědobým výhledem. Cílem opatření je získat přehled o účinnosti jednotlivých nástrojů a na jeho základě v souladu s opatřením 7.1.a poskytnout doporučení, které nástroje mohou přinést největší efekt pro rozvoj podniků.
6	Řešený problém	Stát disponuje stále se rozšiřující řadou intervenčních nástrojů v oblasti podpory podnikání, jakými jsou např. investiční pobídky, nástroje podpory exportu, podpora výzkumu, vývoje a inovací v podnicích, podpora digitalizace a zelené tranzice. Na provádění těchto nástrojů pak jsou na straně státní správy, příp. samospráv, alokovány nemalé administrativní a technické kapacity. Přičemž v současnosti neexistuje jednotný vyhodnocovací mechanismus hodnocení účinnosti těchto opatření.
7	Intervenční logika	Vytvoření uceleného obrázku o rozsahu a účinnosti státních zásahů do ekonomiky umožní provedení kvalifikovaného rozhodnutí o realizaci prioritních nástrojů a ukončení nebo omezení neúčinných hospodářských politik a otevře možnost rušení dotčených agend.
8	Gestor	MPO (ve spolupráci se všemi ministerstvy)
9	Typ opatření	analytické a výzkumné; strategické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit: 1,9 mil. Kč Typ nákladů – účelové neinvestiční výdaje Zdroj – vyvolaný náklad

KARTA OPATŘENÍ 7.1.c		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.
4	Název opatření	Integrace strategického řízení v oblasti hospodářské politiky a příprava hospodářské strategie
5	Popis opatření	V návaznosti na opatření 7.1.a a 7.1.b vytvořit přehledný integrovaný strategický systém, který zahrne všechny oblasti hospodářské politiky, stanoví jasnou hierarchii a systém aktualizací strategických dokumentů. Strategické řízení v oblasti hospodářské politiky musí být bezprostředně spjato s rozpočtovou politikou založenou na hodnocení výkonnosti jednotlivých opatření a přiřazení odpovědností za realizaci.
6	Řešený problém	Strategické řízení v oblasti hospodářské politiky trpí dlouhodobým nedostatkem kontinuity, je nepřehledné, a tudíž i náchylné k netransparentnímu ovlivňování ze strany zájmových skupin. Absentuje vrcholové strategické řízení hospodářských politik s vazbou na rozpočet.
7	Intervenční logika	Vytvoření přehledného systému řízení hospodářských politik, zakomponování prvků výkonového či cílového rozpočtování (performance budgeting), evaluací a dalších prvků, by mělo přinést snížení nákladů a zvýšení celkové efektivity hospodářských politik.
8	Gestor	MPO, ve spolupráci se všemi resorty
9	Typ opatření	Analytické a výzkumné; strategické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit: od 4 mil. Kč Typ nákladů – účelové neinvestiční výdaje Zdroj – vyvolaný náklad

KARTA OPATŘENÍ 7.1.d		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.
4	Název opatření	Test přístupu ke snížení administrativní zátěže podnikatelů
5	Popis opatření	Experiment k „perspektivě příjemce“ v případě administrativní zátěže. V rámci RIA k určitému návrhu či v rámci přípravy nějaké strategie k určitému opatření provést behaviorální experiment ke zhodnocení perspektivy příjemce, namísto obvyklého odhadu těchto nákladů pouze „od stolu“, či na základě informací získaných při konzultacích. Cílem je snížit náklady iritace z nové povinnosti, která může mít kromě závažného věcného důvodu také nadbytečně byrokratickou podobu.
6	Řešený problém	Administrativní zátěž je i přes jednotlivá opatření vnímaná jako značná. Problémem je nesystémové pojetí její eliminace ze strany státní správy, resp. větší důraz na ex post identifikaci problémů a jejich řešení nežli ex

		ante rozvaha, jaká zátěž bude, je-li nutná, příp. jak je ji možno zmenšit ještě dříve, než vznikne. Vyřešení jednoho specifického aspektu problému ex post je tak sice dobré, ale nemá žádoucí systémový dopad a nemá preventivní funkci. A vede k paradoxní situaci, v níž státní správa vyvíjí značné úsilí, ale vnímání závažnosti problému se téměř nemění.
7	Intervenční logika	V případě zavedení systémového přístupu lze zamezit hrozbě budoucí rostoucí administrativní zátěže. S ohledem na pravděpodobnou budoucí komplexnost hospodářských i regulačních opatření je žádoucí systémová snaha o eliminaci nadbytečné zátěže i zohlednění perspektivy podnikajících osob. Pokud se experiment jako nástroj zjišťování a zmenšování administrativní zátěže osvědčí, mohl by být využíván pravidelně. Jeho použití by přitom nevyžadovalo žádnou změnu závazných procesů RIA, ani procesů tvorby strategií, představovalo by pouze užitečný návod, jak efektivně naplnit stávající povinnosti.
8	Gestor	MPO ve spolupráci s dalšími resorty dle platformy pro snižování administrativní zátěže
9	Typ opatření	vzdělávací, metodické a osvětové
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 330 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita/ provozní náklad (v případě outsourcingu výzkumu účelové neinvestiční výdaje) Zdroj – stávající kapacity. V případě outsourcingu se jedná o programové financování.

Doporučení

7.1.i Zavádět efektivnější nástroje na podporu podniků a investic směřující k silnějšímu domácímu sektoru ekonomiky a vyšší přidané hodnotě. (Umožnění cílené podpory rodinných firem, podnikům s českým daňovým domicilem, aj.)

Specifický cíl 7.2 Sektor malých a středních podniků roste.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Exportní strategie ČR 2021–2030 (v přípravě)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027 (celá)
- Koncepce rozvoje venkova 2021–2027 (cíl 4.1; 4.2; 4.3)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 5.1 – typové opatření 40)
- Souhrnný akční plán strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2021 (opatření v pilíři A Podnikání a inovace)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021–2030 (prioritní okruh 1 - Systém řízení a podpory CR; prioritní kruh 2 – Inovativní nabídka a zážitky)

KARTA OPATŘENÍ 7.2.a

1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.2 Sektor malých a středních podniků roste.
4	Název opatření	Podporovat rozvoj malého a středního podnikání a umožnit v období 2021–2027 ekonomicky návratnou adaptaci firem na globální megatrendy a digitální a zelenou transformaci.
5	Popis opatření	Podpořit transformační ambice veřejných programů tak, aby podporovaly podnikání, které realizuje svou aktivitu v souladu s dlouhodobými společenskými cíli a trendy. ČR pro dosažení stanoveného cíle musí využít příležitosti dostupných evropských zdrojů a využít je k motivaci MSP k zohlednění kritérií ESG a transformaci na modely podnikání, které nejsou negativně ovlivněny trendem zpřísňování standardů udržitelnosti. Je nutné v rámci veřejné podpory napomáhat podnikání zohledňujícímu kritéria udržitelnosti, neboť pak dlouhodobě nedochází k tvorbě uvízlých aktiv (stranded assets), a tyto podniky (nejen výrobní) se nemusí za zvýšených nákladů ve střednědobém horizontu přizpůsobovat vyvíjejícímu se přísnějšímu regulatornímu i konkurenčnímu prostředí.
6	Řešený problém	Ochrana konkurenceschopnosti tak má dlouhodobě podobu zakonzervování status quo namísto zvýšení připravenosti na nové výzvy a požadavky, které nepochybně budou na malé a střední podniky uvaleny. Malé a střední podniky v případě rychlé společenské změny a ekonomické transformace nesou vlivem nižší kapitálové vybavenosti vyšší ekonomické náklady na tento přechod. Veřejná podpora nedostatečně motivuje k zohlednění budoucího regulatorního a legislativního vývoje a místy může docházet k neproduktivní podpoře aktivit, které budou v krátkodobém či střednědobém horizontu regulovány jako škodlivé či neefektivní.
7	Intervenční logika	Cílem je usměrnění toku prostředků od aktivit ohrožených budoucím negativním regulatorním zásahem. Dále usměrnit podporu směrem k transformačním projektům, které budou pro ekonomický rozvoj po 2030 nutné. Velké firmy si s požadavky na udržitelnost primárně poradí v rámci vlastních kapacit a zdrojů, ale pro malé a střední firmy to bude znamenat zvýšenou zátěž při absenci potřebné expertízy a znalostí. Je tedy nutné soustředit podporu těmto firmám tak, aby mohly využít příležitostí zelené a digitální transformace, namísto hrozby významných bariér jejich podnikání (potažmo zaměstnanosti). A to včetně podpory „měkké“. Cílem je podpořit prioritně obory s vysokým ekonomickým potenciálem a dlouhodobě podpořit dekarbonizaci zejména v transformačně náročných oborech.
8	Gestor	MPO (ve spolupráci se všemi resorty)
9	Typ opatření	Finanční/ekonomické

10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 850 tis. Kč. (Práce centrálního týmu a ŘO, vč. koordinace. Náklad nezohledňuje alokované prostředky podnikatelům.) Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity
----	-----------------	--

Doporučení

7.2.i Popularizovat podnikání, zakládání firem a podnikavost (vč. risk taking a řešení společenských výzev podnikatelskými a neziskovými projekty) jako alternativu k zaměstnání.

7.2.ii Analyzovat a poučit se z protikrizových programů koronavirové krize. Zefektivnit celý systém a nastavit dostupné obecné standardizované rámce protikrizových programů či kompenzací, jejichž dočasné spuštění může být flexibilní a rychlé, bez nutnosti vytváření dotačních programů.

7.2.iii Zajistit v případě vymáhání neoprávněně poskytnuté protikrizové podpory možnosti postupného vrácení a stanovení výše sankcí s cílem dosáhnouti vymáhané částky i nenarušení existence podnikatelského subjektu.

Specifický cíl 7.3 Ekonomika se posouvá na vyšší pozice v mezinárodní dělbě práce a v mezinárodním hodnotovém řetězci.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Exportní strategie ČR 2021–2030 (v přípravě)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027 (cíl Významná přítomnost českých MSP na zahraničních trzích)
- Inovační strategie České republiky 2019–2030 (pilíř Národní start-up a spin-off infrastruktura; Inovační a výzkumná centra; Chytré investice; Chytrý marketing)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 4.2; 4.3)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 1.1; 2.1; 4.1)
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+ (cíl 5.1)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021–2030 (prioritní okruh 1 - Systém řízení a podpory CR; prioritní kruh 2 – Inovativní nabídka a zážitky)
- Národní plán obnovy (komponenty 1.4., 1.5.)

KARTA OPATŘENÍ 7.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.3. Ekonomika se posouvá na vyšší pozice v mezinárodní dělbě práce a v mezinárodním hodnotovém řetězci.
4	Název opatření	Aktivní zapojení státní správy do tématu financování udržitelnosti
5	Popis opatření	Aktivně se zapojovat do vyjednávání právních předpisů EU v oblasti financování udržitelnosti (EU <i>Sustainable Finance Action plan</i>). V případě potřeby konzultovat právní předpisy EU (a jejich návrhy) v oblasti financování udržitelnosti se zástupci finančního trhu, podniky z reálné ekonomiky, veřejnoprávními subjekty a veřejností. Sledovat plnění právních předpisů EU v oblasti financování udržitelnosti na území ČR (ČNB). Iniciace aktivní spolupráce a metodické i poradní činnosti pro veřejný sektor, bankovní sektor a přípravu projektů.
6	Řešený problém	Téma financování udržitelnosti je aktuálně jedním ze zásadních témat řešených na úrovni EU a bude mít dopad na mezinárodní konkurenceschopnost ČR. Rozvoj financování udržitelnosti na území ČR je důležitý z hlediska struktury úspor a financování domácností, financování podniků z reálné ekonomiky, financování veřejnoprávních subjektů a činnosti profesionálních účastníků finančního trhu. Dopady do struktury úspor domácností budou mimo jiné ovlivněny nabídkou finančních produktů pro širokou veřejnost. Dopady do financování domácností se mohou týkat například hypotečních úvěrů (financování bydlení). Dopady do reálné ekonomiky se týkají zejména sektorů energetiky, zpracovatelského průmyslu (zejména automobilového, ocelářského, chemického, stavebních hmot apod.), dopravy, stavebnictví, zemědělství a lesnictví. Do budoucna nelze vyloučit, že budou doplněny i některé další sektory v oblasti služeb s rozsáhlejší hmotnou infrastrukturou, nároky na využívání environmentálních zdrojů, či způsobující znečištění. Dopady na podobu řízení a správu společností, neboť dotčené firmy budou muset prokázat zohlednění udržitelnosti v rámci due diligence, své struktury řízení a ohodnocování vedoucích pracovníků (návrhy k Sustainable Corporate Governance). Dopady do financování veřejnoprávních subjektů se mohou týkat zejména financování státu a územních samosprávných celků a poskytování dotací. Dopady do činnosti profesionálních účastníků finančního trhu se budou týkat zejména zvýšených nákladů v souvislosti s novými povinnostmi plynoucími z práva EU. Budou dotčeni i z hlediska jejich mezinárodní konkurenceschopnosti (s ohledem na jejich působení v zahraničí a s ohledem na působení zahraničních subjektů na území ČR). Dopady do sektoru služeb (například pohostinství, opravárenské služby, finanční a pojišťovací služby).

7	Intervenční logika	Aktivním vyjednáváním na úrovni EU hájit zájmy ČR. Skrze informační, konzultační a poradenskou činnost podpořit transfer informací a znalostí na regulované subjekty.
8	Gestor	MF (spolugestoři MŽP, MPO, MZe, MSp, MPSV, MMR, MD, ÚV, SZB, MZV, doporučena spolupráce s ČNB)
9	Typ opatření	organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 2,8 mil. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

7.3.i Při podpoře exportu a inovací se více zaměřit na segment high-tech výrobků a služeb, místo medium high-tech, kde již ČR dosahuje vysokého objemu a kde existuje silná koncentrace k automobilovému průmyslu.

Specifický cíl 7.4 Zvyšuje se kvalita přímých zahraničních investic v České republice.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Inovační strategie České republiky 2019–2030 (pilíř Chytré investice)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 4.2)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 4.2; 5.1)

KARTA OPATŘENÍ 7.4.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.4 Zvyšuje se kvalita přímých zahraničních investic v České republice.
4	Název opatření	Rozpracování tématu udržitelnosti v rámci investičních pobídek
5	Popis opatření	Dlouhodobou strategií EK je podpora environmentálně vhodných aktivit za účelem snížení negativních dopadů na klima. Jedním z nástrojů, jak tohoto cíle dosáhnout, je využití kritérií klasifikačního rámce taxonomie udržitelných aktivit u příslušných oborů a uplatnění DNSH (dle taxonomie, či širšího přístupu dle vodítek uplatněných v rámci Nástroje na podporu oživení a odolnosti). Cílem MŽP a MPO bude posoudit možnost zapracování těchto kritérií pro účely investičních pobídek pro případnou novelizaci systému investičních pobídek v budoucnu.
6	Řešený problém	Investiční pobídky jsou efektivní nástroj regionálního a ekonomického rozvoje. V současné době jsou investiční pobídky z environmentálního pohledu posuzovány ze strany MŽP, kdy je posuzován pouze soulad s obecně závaznými právními předpisy z pohledu šetrnosti projektů k životnímu prostředí.

		Posuzování projektů podle kritérií DNSH, pokud se je podaří legislativně definovat, by mohlo přispět k podpoře projektů s přidanou hodnotou z pohledu environmentálních přínosů. Investiční pobídky nicméně sledují i další cíle jako je podpora zaostalých regionů ČR apod., kdy je nutné zohlednit i jiná kritéria, proto možnost zpracování environmentálních kritérií a rozsah posuzování projektů podle DNSH bude předmětem dalších debat.
7	Intervenční logika	Vytvořením transparentních kritérií udržitelnosti pro žadatele by došlo ke snížení nejistoty a zvýšení transparentnosti procesu udílení investiční pobídky a zvýšení společenského přínosu celého systému. Vhodným rámcem ke stanovení kritérií vydefinovaných na základě Taxonomie EU pro udržitelné investice a delegovaných aktů (ať již na úrovni přísných kritérií „podstatného příspěvku“, či minimálního kritéria „významně nepoškozovat“), nicméně tento rámec není pro úpravu právní normy bez detailního rozpracování dostačující.
8	Gestor	MPO, MŽP, CzechInvest,
9	Typ opatření	Finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 470 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 7.4.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	7 Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.
3	Specifický cíl	7.4 Zvyšuje se kvalita přímých zahraničních investic v České republice.
4	Název opatření	Zajištění efektivního systému na prověřování přímých zahraničních investic z bezpečnostních důvodů
5	Popis opatření	Zajistit efektivní fungování mechanismu na prověřování zahraničních investic (na základě zákona č.34/2021 Sb. o prověřování zahraničních investic), které bude administrativně co nejméně náročné jak pro zahraniční investory a české cílové firmy, tak pro MPO, které bude prověřování provádět. Tento systém také musí mít dostatečné analytické kapacity, aby dokázal rychle a správně identifikovat možná současná a budoucí bezpečnostní rizika spojená se zahraničními investicemi včetně dobře fungujících kontaktů na zahraniční partnery v rámci EU/NATO. Do roku 2023 ověřit fungování zavedeného mechanismu i zajištěných kapacit. Vznik národního mechanismu na prověřování přímých zahraničních investic ze třetích zemí k 1.5.2021 poskytl českému státu účinné nástroje na obranu před rizikovými investory, kteří mohou využít ekonomické nástroje pro projekci svých politických cílů a ohrozit tím bezpečnost a vnitřní nebo veřejný pořádek, zejména v situaci ekonomického poklesu způsobeného koronavirovou epidemií. MPO bude na základě zákona vést se zahraničním investorem správné řízení

		o prověření zahraniční investice a ve spolupráci s relevantními státními institucemi bude mít možnost v odůvodněných případech zamezit vstupu rizikového investora do sektorů, jejichž dobré fungování je důležité pro zajištění bezpečnostních zájmů státu (modelově kritická infrastruktura, kritická informační infrastruktura, umělá inteligence, robotika, nano- a biotechnologie, atp.). Národní mechanismus tím napomůže vytvoření bezpečného prostředí pro prosazování vládních strategií na podporu špičkového výzkumu a vývoje a digitální transformaci obecně. Bude využit elektronický systém pro příjem žádostí a vedení správního řízení, který umožní efektivní a standardizovanou komunikaci MPO se zástupci zahraničního investora, cílové firmy a ostatními orgány státní správy. Administrativní zátěž pro zahraniční investory a cílové firmy se tím významně sníží a přispěje k vyšší transparentnosti, předvídatelnosti a atraktivitě investičního prostředí v ČR. Zároveň bude využíván analytický modul, který umožní odpovědným pracovníkům možnost efektivního posouzení případné investice a zvýší jejich kapacity k identifikaci potenciálně rizikových investic, které nepodléhají povinnému povolení.
6	Řešený problém	Mechanismus prověřování přímých zahraničních investic ze třetích zemí byl zaveden v roce 2021. Nicméně je nutné zhodnotit funkčnost i kapacity pro využití mechanismu po prvních příkladech použití v roce 2023. V procesu prověřování investic je nutné zajistit, aby byl co nejméně administrativně náročný. Není v zájmu ČR, aby byly bezproblémové investice neodůvodněně zdržovány. Odpovědný odbor MPO také musí mít dostatečné kapacity na vedení dlouhodobých strategických komunikačních aktivit jak v rámci české státní správy, tak mezi zástupci českých firem včetně start-ups.
7	Intervenční logika	Pokud bude národní systém na prověřování zahraničních investic co nejméně administrativně náročný a umožní MPO efektivní komunikaci jak se zahraničním investorem/cílovou firmou, tak ostatními státními orgány, které se budou na prověřování podílet, dojde k významnému posílení tohoto mechanismu. Odpovědný odbor MPO také získá ještě lepší kapacity pro analytickou činnost, včetně sdílení informací o nejlepších postupech se zahraničními partnery z EU/NATO, především v oblasti identifikace nastupujících technologií, které budou důležité pro ekonomický rozvoj ČR.
8	Gestor	MPO
9	Typ opatření	procesní/organizační, finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – desítky milionů Kč (vybudování IT systému) Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 960 000,-Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady/ investiční výdaje Zdroj – stávající kapacity/programové financování (Národní plán obnovy) + vyvolané náklady

Strategický cíl 8 Česko má dobře fungující instituce pro podporu aplikovaného výzkumu a vývoje a pro identifikaci příležitostí v této oblasti.

Předpokladem vyšší míry inovací je fungující propojení mezi výzkumnými organizacemi, kvalitním školstvím a podniky. Je nezbytné obnovit a podporovat institucionální základnu aplikovaného výzkumu a zefektivnit šíření a sdílení znalostí z výzkumných organizací s důrazem na jejich následné uplatnění v praxi. Schopnost inovovat na základě výzkumu a vývoje je nutnou podmínkou pro zvyšování životní úrovně. Na inovacích také závisí naše schopnost reagovat na očekávané potřeby společnosti a globální výzvy. Výzvou do budoucna, kromě samotné inovační činnosti, je schopnost podniků inovace zobchodovat a vytvářet z nich celý hodnotový řetězec. Musí nové řešení nejen doma objevit, ale také použít a prodat, aby co největší část přidané hodnoty zůstala v domácí ekonomice. Klíčovým úkolem státu je podporovat navazování činnosti výzkumných organizací na malé a střední podniky a zefektivnění a zrychlení komercializace výsledků výzkumu, a tak posilovat dosud nedostatečnou institucionální základnu aplikovaného výzkumu.

Množství prostředků na výzkum, vývoj a inovace (VaVal) i počty výzkumných pracovníků a specialistů rostou, a to zejména díky podnikům pod zahraniční kontrolou. Investiční výdaje v oblasti VaVal však klesají a vládní výdaje nedosahují stanovených cílů. Pokles studentů v technických oborech se nedaří zastavit, i když stále existuje výrazný potenciál pro zvýšení počtu studentek a absolventek.

Inovační aktivita podniků roste, a to nejen u podniků pod zahraniční kontrolou. Tuzemské firmy ve větší míře realizují vnitropodnikový výzkum a z pohledu tržeb postupně narůstá spolupráce s vysokoškolským sektorem. Nicméně výzkum, vývoj a inovace jsou převážně doménou zahraničních a velkých podniků. Malé i střední podniky inovují výrazně méně. Z pohledu mezinárodního srovnání je ČR stále spíše jen mírným inovátorem a nepatří ani mezi evropskou špičku.

Specifický cíl 8.1 Česko má stabilní materiální i personální kapacitu výzkumu a vývoje s odpovídající strukturou a zaměřením, do které jak stát, tak podniky investují dostatečné finanční zdroje.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (cíl 5.3)
- Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) (celá, ale zejména cíl C)
- Národní strategie otevřeného přístupu k vědeckým informacím (celá)
- Koncepce informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací 2021–2025 (celá, ale zejména cíl 1: Revize a modernizace IS VaVal a cíl 4: Optimalizace provozu IS VaVal)
- Inovační strategie České republiky 2019–2030 (pilíř Financování a hodnocení výzkumu a vývoje)
- Aktualizace Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (cíl C.2)
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+ (cíle 5.1–5.4.)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Poznání, zejm. specifické cíle 1.3, 1.4, 3.3)

Existují zastřešující komplexní strategie i celá řada dílčích strategií od RVVI i resortů (řada z nich vznikla v období 2017–2021). Z hlediska cílů ČR 2030 není žádné zjevné „bílé místo“, které by žádalo konkrétní opatření, jež by neopakovalo opatření existujících strategií. *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti*

nicméně připomíná, že systemizace z roku 2019 měly dle mínění ministerstev negativní dopady na kapacitu k řízení a podpoře VaV.

Doporučení

8.1.i Stanovit závazný harmonogram dosažení státních rozpočtových výdajů na VaV (GBARD) v souladu s dlouhodobým cílem 1 % HDP na úrovni RVVI.

8.1.ii Zvýšit orientaci na společenské vědy jako podmínky pro úspěšnou aplikaci technologických výsledků výzkumu v praxi.

Specifický cíl 8.2 Roste inovační aktivita podniků, založená zejména na výsledcích domácího výzkumu a vývoje, a rozsah spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Inovační strategie České republiky 2019–2030 (pilíř Inovační a výzkumná centra; Chytré investice)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 4.2)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 3: 1.1; 4.3)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027 (cíl Plný rozvoj inovačních schopností MSP)
- Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) (celá)
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+ (cíle 5.1—5.4.)

KARTA OPATŘENÍ 8.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	8 Česko má dobře fungující instituce pro podporu aplikovaného výzkumu a vývoje a pro identifikaci příležitostí v této oblasti.
3	Specifický cíl	8.2 Roste inovační aktivita podniků, založená zejména na výsledcích domácího výzkumu a vývoje, a rozsah spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou.
4	Název opatření	Provázání SDGs a RIS3 strategie
5	Popis opatření	Provázání RIS3 strategie s cíli ČR 2030, resp. s Agendou 2030 tak, aby se naplnil princip RIS3 strategií (tj. smart specialization) a přitom tento postup vedl ke skutečnému naplnění některých SDGs ve formě podpory podnikových a společenských inovací řešících společenské výzvy. Vyústěním této provazby by měla být mission-oriented policy dle kap. 4.3.2 Národní RIS3 strategie.
6	Řešený problém	Klíčovou roli v inovačním prostředí hraje Národní RIS3 strategie (Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR) na léta 2021–2027. Strategie není v rozporu s ČR 2030 nebo Agendou 2030, nelze však hovořit o tom, že by z nich již v procesu tvorby vycházela a že by se jednalo o implementační dokument zmíněných strategií. RIS3 však umožňuje skrze nástroj entrepreneurial discovery process přijít s inovacemi mimo standardní zaběhnuté představy a procesy státní správy, běžnou spoluprací na úrovni asociací, aj. A skrze inovační projekt

		a spolupráci na úrovni klastrů nalézt řešení i společenských výzev skrze regionálně vhodné inovace.
7	Intervenční logika	Udržitelný rozvoj je doposud vnímán jako inherentní formální součást, nicméně není nutnou podmínkou, která by byla objektivně zkoumána. A to i v inovačním ekosystému, kde je zakořeněna představa, že každá inovace je udržitelná. Nicméně jen některé inovace mají zaměření a potenciál k řešení hlavních společenských výzev naší doby. RIS3 a její inovační ekosystém umožňuje navázání na prioritní oblasti inovací pro SDGs a soustředění se na oblasti s konkurenční výhodou. Skrze potřebné know-how i technologie umožňuje identifikaci oblastí a přístupy, ve kterých má ČR evropský i globální potenciál dosáhnout potřebné změny. A umožnit tak dílčí řešení společenské výzvy skrze podnikatelského ducha a otevřený přístup k inovacím.
8	Gestor	MPO, MŽP
9	Typ opatření	strategické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 400 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

8.2.i V souladu s aktivitami RVVI dále zatraktivnit nepřímou daňovou podporu výzkumu a vývoje a zvýšit tak počet firem, které ji využívají.

Strategický cíl 9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.

Udržitelnost, produktivita a v neposlední řadě samotná vyspělost ekonomiky se odráží ve schopnosti pracovat se zdroji, a to zejména s efektivitou jejich využití a recyklace. Důležitou součástí takového řešení je lepší využití domácích zdrojů – postupné nahrazování přírodních materiálů recyklací odpadů a druhotnými surovinami v případech, kdy je to technicky možné. S využíváním zdrojů se pojí externality neboli externí náklady a přínosy. Externality jsou zahrnuty v ceně zdrojů pouze částečně a společnost proto využívá zdroje více nebo naopak méně, než je odpovídající jejich společenské hodnotě. Mezi zdroji jsou pro českou ekonomiku nejdůležitější energetické a ostatní nerostné suroviny, půda, voda a čisté ovzduší. S postupující dekarbonizací poroste význam neenergetických nerostných surovin, z nichž mnohé budou nezbytnou součástí elektromobility. Dalším důležitým parametrem spotřeby zdrojů jsou emise skleníkových plynů, zejména CO₂, znečišťujících látek a produkce odpadů.

Snižování emisí skleníkových plynů v posledních letech spíše stagnuje. Emisní náročnost hrubého domácího produktu dlouhodobě úspěšně klesá, nicméně oproti EU je stále vyšší. Oběhové hospodářství se doposud nedařilo rozvíjet, což odpovídá dlouhodobé a transformační povaze tohoto cíle. Proběhla již řada aktivit ve veřejné správě, nicméně transformace průmyslu, ekonomiky a zvýšení cyklického využívání zdrojů a vyšší využívání druhotných zdrojů se doposud nepodařilo nastartovat. Pozvolně se zvyšuje materiálová a energetická účinnost a trend vývoje směřuje dobrým směrem, nicméně i přes tento pozitivní trend nedosahuje materiálová účinnost evropského standardu a nedostatky se objevují v oblasti energetických úspor, a to zejména v plnění závazků směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti. Přiměřené potravinové soběstačnosti dosahujeme pouze u některých komodit. U řady komodit se nám bohužel nedaří dosahovat národních cílů v

produkci a podíl domácích komodit tak klesá. Trend vývoje zatím spíše nenapovídá splnění národních cílů pro roky 2025 i 2030.

Specifický cíl 9.1 Snižují se emise skleníkových plynů a náročnost produktu na tyto emise.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní energetická koncepce České republiky (celá)
- Politika ochrany klimatu ČR (celá)
- Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu (celý)
- Vodíková strategie ČR (celá)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 2.1)
- ČR v návaznosti na zvýšené ambice EU pro rok 2030 bude v roce 2022 aktualizovat Státní energetickou koncepci, Politiku ochrany klimatu a v roce 2023 Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu. V této souvislosti nejsou navrhována další strategická opatření.

KARTA OPATŘENÍ 9.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.
3	Specifický cíl	9.1 Snižují se emise skleníkových plynů a náročnost produktu na tyto emise.
4	Název opatření	Implementace principu „významně nepoškozovat“ životní prostředí (DNSH) a prověřování infrastruktury z hlediska klimatického dopadu při čerpání EU zdrojů
5	Popis opatření	V souladu s novými podmínkami pro veřejné prostředky ze zdrojů EU je nutné při využití těchto prostředků začít horizontálně aplikovat kritéria „významně nepoškozovat“ životní prostředí, zejména ve vztahu ke klimatu a veřejným investicím do dlouhodobých infrastrukturních projektů (v návaznosti na požadavky na posuzování klimatické odolnosti investic). Tyto požadavky vyplývají z Víceletého finančního rámce EU a příslušné legislativy EU fondů. Cílem opatření je úspěšná aplikační praxe, která povede k minimalizaci environmentálních dopadů a rizik a nevytvoří prohibitivní administrativní bariéry pro žadatele.
6	Řešený problém	Řešeným problémem jsou požadavky vyplývající z EU legislativy a dále požadavky Evropské komise: • Ve většině dokumentů/právních rámcích slouží pro operacionalizaci principu DNSH odkaz na čl.17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 o taxonomii (pozn. samotná kritéria taxonomie (delegované akty) nejsou pro EU zdroje závazná, ale tvoří referenční rámec) • Obecné nařízení Víceletého finančního rámce č. 2021/1060 recitál 10, 60, čl. 9 (4), čl. 73

		- Fond pro spravedlivou transformaci nařízení č. 2021/1056 recitál 6 - Evropský fond pro regionální rozvoj/Fond soudržnosti (nařízení č. 2021/1058) recitál 6 - INTERREG (nařízení č. 2021/1059) recitál 5 - InvestEU nařízení č. 2015/1017 recitál 13; čl. 8 - Dohoda o partnerství 2021-2027 - Sociálně-klimatický fond v návrhu nařízení (k 29. červnu 2022 v legislativním procesu EU) - Modernizační fond – nařízení 2020/1001 zaměřuje fond spravovaný EIB na klimatická opatření, ze strany EIB je taktéž požadavek na implementaci principu DNSH ČR nemá opatření na zabránění „škodlivé podpory“, která v kontextu klimatické neutrality již neznamena striktně „hnědá“ aktiva (tj. aktiva s prokazatelným negativním vlivem na životní prostředí, z anglického „brown assets“; v kontextu taxonomie se k roku 2022 jedná zejména o uhelnou energetiku a těžbu uhlí), ale také investice do dlouhodobých aktiv, které nejsou v souladu se zelenou transformací a klimatickou neutralitou. Princip „významně nepoškozovat“ životní prostředí se vztahuje taktéž na další složky životního prostředí: ochranu vod, přechod na oběhové hospodářství, prevenci znečištění a ochranu biodiverzity.
7	Intervenční logika	Stanovení minimálních podmínek v rámci principu „významně nepoškozovat“ utváří mantinely budoucí veřejné investiční politiky při čerpání EU zdrojů. Pro vyhovění požadavkům daným EU legislativou je zásadní aplikační praxe v průběhu celého implementačního cyklu, nikoliv jen formální požadavek v programové dokumentaci. Cílem je, aby nebyly veřejně podporovány zejména fyzické projekty, které poškozují životní prostředí a které nejsou v souladu s trajektorií klimatické neutrality a v průběhu své životnosti by musely být s dodatečnými náklady odstraněny a zvýšily by společenské náklady na transformaci. Náklady transformace ČR ke klimatické neutralitě jsou odhadnuty na 1–4 % HDP ročně (studie <i>Klimaticky neutrální Česko</i>, McKinsey, listopad 2020), jedná se tedy již o velmi vysoké společenské náklady, které není vhodné nadále zvyšovat. Úspěšná implementace v případě EU fondů může později významně napomoci jak veřejné správě, tak příjemcům podpory v případných dalších krocích pro naplnění Pařížské dohody.
8	Gestor	Všichni poskytovatelé dotací a správci finančních nástrojů (ministerstva, fondy, Národní rozvojová banka)
9	Typ opatření	finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 4,6 mil. Kč na zavedení a úpravu požadavků na principu „významně nepoškozovat“ životní prostředí a prověřování klimatické odolnosti infrastruktury do programů a jejich podmínek. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – vyvolaný náklad

Doporučení

9.1.i V rámci realizace Vodíkové strategie se soustředit primárně na „nízkouhlíkový vodík“ a uplatnění v ekonomicky i energeticky efektivních oblastech dopravy (tzn. přednostně mimo individuální osobní dopravu, kde je systémově větší efektivita elektromotorů).

9.1.ii Aktivně podpořit projekty přestavby evropských plynárenských sítí na přepravu čistého vodíku a směsí zemního plynu s vodíkem, a projekty nové infrastruktury kompatibilní s vodíkem, obojí za účelem plného využití kapacity okolních zemí pro dodávky LNG a v budoucnu zkapalněného vodíku. Pouze zajištěním dostatečného množství vodíku ze zemí s velkým potenciálem obnovitelných zdrojů budeme schopni zajistit dostatek nízkouhlíkového vodíku pro využití v průmyslu, dopravě a výrobě tepla v ČR.

9.1.iii V rámci plánovaných aktualizací Státní energetické koncepce ČR a dalších strategických dokumentů pro oblast energetiky v letech 2022–2023 připravit harmonogram odklonu od uhlí v energetice, který by měl odrážet ekonomickou realitu vývoje cen energií i uhlíku a směřovat ke konci spalování uhlí pro výrobu energie do roku 2033. Dále doporučně navýšit závazný národní cíl OZE (obnovitelné zdroje energie) v konečné spotřebě energie v roce 2030 v souladu s návrhy balíčku EK Fit for 55.

Specifický cíl 9.2 Zvyšuje se podíl oběhového hospodářství na celkovém objemu materiálových toků.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Program předcházení vzniku odpadů ČR (celý)
- Plán odpadového hospodářství ČR 2015–2024 (cíle 1; 3; 4)
- Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040 (celý)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 2.2.)
- Politika druhotných surovin ČR pro období 2019–2022 (celá)

Doporučení

9.2.i Podporovat stabilitu cen druhotných surovin. (MF, MPO)

9.2.ii Vytvořit přehledný centrální rozcestník dostupných dobrovolných nástrojů pro firmy a jednotlivce tak, aby bylo zváženo optimální řešení a podpořena společensky přínosná podnikatelská iniciativa.

9.2.iii Podporovat opravitelnost výrobků, dostupnost náhradních dílů po dobu předpokládané životnosti výrobků, rozšířit odpovědnost výrobce za nakládání s výrobkem na konci životního cyklu.

9.2.iv Využívat dobrovolné nástroje a metodiky zejména v rámci řešení těchto toků druhotných surovin, které jsou významné, u nichž je potřeba nahrazovat deficit primárních zdrojů, nebo je nutné snížit jejich množství s cílem eliminovat jejich skládkování.

9.2.v Při hledání ekologických/udržitelných způsobů hospodaření zohledňovat také principy bioekonomiky.

9.2.vi Podporovat veřejné zadavatele ve využívání kritérií udržitelnosti, zejména stavebních zakázkách. (Využívání obnovitelných surovin, recyklátů, využívání evropských kritérií životního cyklu budovy EU Level(s)).

Specifický cíl 9.3 Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (celý)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 2.1.2; 2.2.1)
- Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu (celý)
- Státní energetická koncepce České republiky (priorita II Úspory a energetická účinnost)
- Dlouhodobá strategie renovací na podporu renovace vnitrostátního fondu obytných a jiných než obytných budov, veřejných i soukromých (celá)

KARTA OPATŘENÍ 9.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 2
2	Strategický cíl	9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.
3	Specifický cíl	9.3. Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.
4	Název opatření	Cílená propagace na podporu čerpání finančních prostředků z programů podpory zvyšování energetické účinnosti a zajištění vhodné technické asistence
5	Popis opatření	Cílem opatření je zvýšení povědomí o možnostech získání finanční podpory na energeticky úsporné projekty – zvýšení absorpční kapacity dotačních titulů a zajištění cenově a místně dostupné technické asistence pro přípravu kvalitních energeticky úsporných projektů. Opatření je vázáno na potřebu zajištění dostatečného plnění závazků vyplývajících ze směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti. V rámci opatření je plánována široce zaměřená komunikační kampaň pro zvyšování povědomí o úsporách energie a o možnostech financování energeticky úsporných projektů napříč sektory. Technická asistence musí být zaměřena zejména na pomoc při přípravě technické dokumentace projektů, vyhodnocení potenciálu dosažitelných úspor energie, asistenci při zadávání veřejných zakázek, aj. Technická asistence musí být dostupná pro žadatele ve všech programech podpory, musí být cenově dostupná a musí k ní mít přístup subjekty napříč sektory a územím ČR, tzn. musí být dostupná pro subjekty i na lokální úrovni. Jako součást technické asistence je vhodné zřídit síť tzv. one-stop-shop, které budou na jednom místě integrovat více služeb spojených se zpracováním energeticky úsporných projektů a přípravou žádostí do dotačních programů.

6	Řešený problém	Nedostatečné povědomí o dostupných možnostech podpory financování energeticky úsporných projektů a nedostatečné odborné nebo personální kapacity žadatelů zpracovat kvalitní energeticky úsporné projekty, tzn. překonání vstupní bariéry pro realizaci kvalitních energeticko-úsporných projektů. V rámci zkoumání bariér čerpání a potažmo plnění povinností vyplývajících ze směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti bylo zjištěno nedostatečné povědomí o možnostech podpory energeticky úsporných projektů a taktéž nedostatečné kapacity pro přípravu projektů na straně potenciálních žadatelů
7	Intervenční logika	Opatření zajistí zvýšení absorpční kapacity v programech a přípravu kvalitních energeticky úsporných projektů s maximalizací vytěžitelných úspor energie. Opatření směřuje ke zvýšení informovanosti a motivace domácností a majitelů nemovitostí směrem k řešení energetických úspor na základě výhod ekonomických i společenských/environmentálních.
8	Gestor	MPO, MŽP
9	Typ opatření	Procesní, osvětové
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): Alokované prostředky v OPTAK (XXX) a NPO (subkomponenta 2.5.3 s alokací 413 mil. Kč bez DPH) Typ nákladů – účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity (OPTAK a NPO).

KARTA OPATŘENÍ 9.3.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO 2
2	Strategický cíl	9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.
3	Specifický cíl	9.3. Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.
4	Název opatření	Rozšíření využívání finančních nástrojů v rámci státní investiční podpory v oblasti zvyšování energetické účinnosti
5	Popis opatření	Cílem je zajistit, aby na finanční nástroje na podporu zvyšování energetické účinnosti, včetně garančních mechanismů, byly alokovány dostatečné finanční prostředky. Motivem je postupný přechod z dotační politiky na udržitelné financování projektů v oblasti zvyšování energetické účinnosti. Již pro toto období existovaly obavy, že ČR díky ekonomickému rozvoji nebude mít ze strany EU dostatek dotačních prostředků. Je potřeba žadatele naučit jinému, udržitelnějšímu způsobu financování. Díky návratnosti projektů v oblasti zvyšování energetické účinnosti je tato oblast vhodná pro využití finančních nástrojů namísto dotační politiky.
6	Řešený problém	Udržitelné financování projektů v oblasti zvyšování energetické účinnosti s ohledem na stále se zvyšující ambice EU v oblasti dekarbonizace a skutečnost, že po roce 2027 je otázník nad tím, zda ČR bude spadat stále do kategorie ČS, které budou mít nárok na čerpání prostředků EU minimálně ve stávajícím objemu.
7	Intervenční logika	Jedná se o oblast, která bude nabývat na důležitosti, a je nutno její správné a logické nastavení a doplňkovost.

8	Gestor	MPO
9	Typ opatření	Finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 800 tis. Kč. Typ – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 9.3.c		
1	Oblast z ČR 2030	KO 2
2	Strategický cíl	9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.
3	Specifický cíl	9.3. Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.
4	Název opatření	Zlepšení informačního systému pro monitorování, ověřování a vykazování opatření v oblasti energetické účinnosti a úspor
5	Popis opatření	Cílem opatření je digitalizace monitorování, ověřování a vykazování opatření v oblasti energetické účinnosti a úspor. Opatření je vázáno na potřebu zajištění dostatečného plnění závazků vyplývajících ze směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti. Zlepšení systému povede k usnadnění vykazování pro všechny aktéry a zvýší motivaci pro zapojení soukromých subjektů do plnění výše uvedených závazků. Informační systém by měl plnit několik základních prvků: - přímé zadávání dat ze strany relevantních aktérů, např. subjektů tzv. schématu dobrovolných dohod, administrátorů dotačních programů a dalších jiných finančních nástrojů. MPO bude koordinovat vkládání dat a jejich následné zpracování a vykazování vůči Evropské komisi - automatizaci dosud manuálně prováděné agendy, sběru dat a zajištění plnění kritérií vyplývajících ze směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti - rozvoj datové základny pro rozhodování a nastavování politik v oblasti zvyšování energetické účinnosti
6	Řešený problém	Dosavadní manuální sběr dat se prokázal být nedostatečným s ohledem na zapojování více aktérů do plnění závazků. Digitalizace této činnosti skýtá potenciál v usnadnění komunikace a sdílení dat. Tato data následně umožní lepší nastavování programů podpory a politik v oblasti zvyšování energetické účinnosti.
7	Intervenční logika	V rámci nastavování schématu plnění závazků vyplývajících ze směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti pro období 2021–2030 byla vyhodnocena potřeba zapojit více aktérů do realizace opatření v oblasti úspor energie. Způsob jejich zapojení byl určen skrze dobrovolné dohody, nicméně s ohledem na podmínku nezvyšovat administrativní zátěž na straně aktérů dobrovolných dohod, bylo potřeba nachystat vhodný nástroj pro vykazování dat vůči MPO. Informační systém tuto podmínku splňuje. Zároveň usnadní komunikaci a sdílení informací i mezi zástupci programů podpory, což umožní lepší nastavení těchto programů za účelem efektivnějšího čerpání v oblasti úspor energie.
8	Gestor	MPO

9	Typ opatření	Technologické
10	Finanční náklad	Řákový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): jedná se o dodávku IS, bez přesné specifikace nelze odhadnout přesné investiční náklady ani náklady kapacit. Typ – investiční výdaj Zdroj – stávající kapacity + programové financování

Doporučení

9.3.i Aktivně uplatňovat zelená kritéria udržitelnosti v rámci veřejných zakázek na pořizování ICT vybavení, software a digitálních řešení (kritéria EK a parametry dle taxonomie udržitelných činností, či mezinárodní standardy a doporučení ITU-T).

Specifický cíl 9.4 Využívání domácí zemědělské produkce se zvyšuje a snižuje se tak dovoz zemědělských produktů a posiluje se potravinová soběstačnost.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie zemědělství a potravinářství - cíl A.1; B.1)

KARTA OPATŘENÍ 9.4.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	9 Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.
3	Specifický cíl	9.4 Využívání domácí zemědělské produkce se zvyšuje a snižuje se tak dovoz zemědělských produktů a posiluje se potravinová soběstačnost.
4	Název opatření	Nastavit motivační podporu a opatření vč. poradenství pro přestup do ekologického zemědělství v produkčních oblastech na orné půdě
5	Popis opatření	Zlepšit podporu vč. praktického agronomického poradenství pro přestup do ekologického zemědělství v produkčních oblastech, pro které dosud není tento způsob obhospodařování ekonomicky atraktivní. Podpořit zpracovatelské kapacity s bio certifikací. Zejména se jedná o oblasti produkce mléka, produkce na orné půdě, speciální plodiny a bioosiva.
6	Řešený problém	ČR má dobrý podíl půdy v ekologickém zemědělství, nicméně velmi malý podíl orné půdy v režimu ekologického zemědělství a vlastní produkce. Zároveň chybí zpracovatelská kapacita pro certifikované bioprodukty. Trh s biopotravinami se tak výrazně nevyvíjí a zatím neumožňuje spotřebiteli získat lokální biopotraviny a bioprodukty. Zároveň v souladu s cíli a závazky Akčního plánu pro ekologické zemědělství v ČR, Evropského akčního plánu pro rozvoj ekologické produkce, strategie Farm to Fork a balíčku Fit for 55 je nutné

		dlouhodobě výrazně navýšit výměru ekologického zemědělství a řešit otázku dekarbonizace procesů v zemědělství.
7	Intervenční logika	Podporou produkční části zemědělství dojde ke zvýšení orné půdy v ekologickém zemědělství a zvýšení podílu farem, které nejsou závislé jen na dotacích, ale generují příjmy z vlastních produktů s přidanou hodnotou.
8	Gestor	MZe
9	Typ opatření	finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 170 tis. Kč na vytvoření schématu a konzultace se stakeholdery. Typ – investiční i neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + programové financování (v rámci SP SZP je navržena intervence Ekologické zemědělství, která podporuje výhradně způsob hospodaření v režimu EZ)

Doporučení

9.4.i Analyzovat vhodnost přístupu k potravinové soběstačnosti s čistě národním hlediskem vs. zohlednění potenciálu využití a svobod vnitřního trhu EU u vybraných komodit.

9.4.ii V souladu s moderním přístupem otevřeného trhu i pravidly vnitřního trhu EU je podporována „přiměřená“ potravinová soběstačnost.

9.4.iii Podporovat nástroj dobrovolných závazků v oblasti využívání biopotravin a udržitelného stravování.

Strategický cíl 10 Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.

Podmínkou odolné ekonomiky, podnikání i kvality života je vhodně navržená, kvalitní a spolehlivá infrastruktura v dobrém stavu, která je dimenzována s dostatečnými rezervami. Přispívá k hladkému fungování ostatních odvětví. Navíc zajišťuje odolnost vůči krizím způsobeným lidmi nebo přírodou. Udržitelnost strategické infrastruktury je dána schopností poskytovat služby obecného ekonomického zájmu v dostatečném rozsahu za přijatelnou cenu v ekonomicky efektivních systémech. Závisí na struktuře a vzájemné interakci síťových odvětví provozujících infrastrukturu, veřejných a vyvolaných soukromých nákladech do její obnovy, změnách poptávky a technologických inovacích v oblasti síťových služeb. Měřítkem úspěšnosti budování a správy infrastruktury je kvalita služeb, které poskytuje.

Systém kritické infrastruktury pro fungování státu se daří rozvíjet a je zajištěna ochrana této infrastruktury. Nicméně v kontextu mezinárodních dopadů ruské invaze na Ukrajinu bude nutné tuto kritickou infrastrukturu pro zajištění bezpečných a stabilních dodávek energií posílit. Výstavba a modernizace dopravní infrastruktury mezinárodního významu je bohužel velmi pomalá a při současném trendu nelze hovořit o zajištění kvalitního dopravního spojení, ani konkurenceschopnosti železnice vůči silniční dopravě. Elektrizační přenosová síť je doposud stabilní a zajišťuje bezproblémové a bezpečné dodávky elektřiny. Nicméně očekávaný vývoj následujících let vykazuje řadu rizik, se kterými je nutné počítat. Zásobování teplem a české soustavy zásobování tepelnou energií se vyvíjejí pozitivně a narůstá podíl účinných soustav, které využívají obnovitelné a druhotné zdroje energie. Infrastruktura a dostupnost vysokorychlostního internetu se zlepšuje a převážná část

populace má dostupné připojení k internetu, nicméně na venkově je problém se stabilitou tohoto připojení. Do budoucna bude nutné se dále soustředit na zvýšení přenosové rychlosti a využití vhodných technologií. Vodohospodářská infrastruktura se pozitivně rozvíjí. Rychlost rozvoje se jeví jako dostatečná na straně kanalizace a ČOV. U vodovodů je trend výstavby a modernizace pomalejší, než jaký jej veřejná správa plánovala, nicméně pozitivní vývoj je zde rovněž patrný. Očekávaný vývoj následujících let vykazuje řadu rizik i v systému vodohospodářské infrastruktury v zemi včetně systémů vodovodů pro veřejnou potřebu, zejména pak ve vztahu k problematice sucha.

Specifický cíl 10.1 Zachování trvalé státní kontroly nad systémem kritické infrastruktury a rozvíjení systému ochrany kritické infrastruktury.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Komplexní strategie ČR k řešení problematiky kritické infrastruktury (celá)
- Národní program ochrany kritické infrastruktury (celý)
- Koncepce ochrany obyvatelstva (cíle 1; 3)
- Koncepce environmentální bezpečnosti 2016–2020 s výhledem do roku 2030 (antropogenní zdroje rizik 3/3 Narušení funkčnosti kritické infrastruktury – úkol 5.1.6)

KARTA OPATŘENÍ 10.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 2
2	Strategický cíl	10 Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.
3	Specifický cíl	10.1 Zachování trvalé státní kontroly nad systémem elektroenergetické infrastruktury a rozvíjení systému ochrany této infrastruktury.
4	Název opatření	Monitoring vlivu státu na klíčové subjekty zajišťující přenos a distribuci elektřiny
5	Popis opatření	Monitorování a vyhodnocování rizik vlastnické struktury významných držitelů licence na přenos a distribuci elektřiny.
6	Řešený problém	Podnikání v oblasti přenosu a distribuce elektřiny je založeno na tržním principu. Provozovatelé musí být držiteli licence a podnikání je regulované. Dozor vykonává zejména Energetický regulační úřad. Firmy pracují v prostředí přirozeného monopolu. Existuje proto riziko, že vlastník nemusí mít dostatečný zájem investovat či provádět jiná opatření zajišťující bezpečnost a spolehlivost dodávek. Naplňování cílů státu ve směru zajištění bezpečnosti a spolehlivosti tak může být z tohoto důvodu oslabeno. Proto je třeba monitorovat vlastnickou strukturu těchto společností, aby vliv státu na implementaci opatření ke zvyšování bezpečnosti a spolehlivosti dodávek zůstal v dostatečné míře zachován.
7	Intervenční logika	Pravidelný monitoring vlastnické struktury a vyhodnocení rizik vlastnictví pro provozovatele přenosové soustavy a klíčové distribuční společnosti. Cílem je včasné zachycení možných negativních signálů v rámci řízení společnosti a kontroly společnosti vyplývajících z možných rozdílných zájmů státu a vlastníka. Cílem je posílit zájem státu na zachování spolehlivosti a bezpečnosti dodávek a potřebného rozvoje infrastruktury.
8	Gestor	MPO

9	Typ opatření	organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 120 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 10.2 Je zajištěno kvalitní dopravní spojení s ekonomickými populačními a dopravními centry Německa, Rakouska a Polska.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Dopravní politika České republiky pro období 2021–2027 s výhledem do roku 2050 (cíl Optimalizace jednotlivých druhů dopravy - opatření 1.3.4.7; cíl Celostátní úroveň, propojení ČR na zahraničí - opatření 2.2.1.2)
- Koncepce městské a aktivní mobility 2021–2030 (celá)
- Koncepce nákladní dopravy pro období 2017–2023 s výhledem do roku 2030 (cíl 4.3; 4.5; 4.6)
- Koncepce veřejné dopravy 2020–2025 s výhledem do roku 2030 (I. přepravní segment – expresní doprava pro období do roku 2025)
- Strategie rozvoje inteligentních dopravních systémů 2021–2027 s výhledem do roku 2050 (cíl Jednotný evropský dopravní prostor; opatření A03, C09, C010, C011)
- Program rozvoje rychlých železničních spojení v ČR (celý)

Doporučení

10.2.i Vyhodnotit možná řešení a scénáře pro posílení kapacity železnic pro dostatečný přesun výkonů nákladní i osobní dopravy ze silnice na železnici v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu.

10.2.ii Posílit potřebnou kapacitu dobíjecí infrastruktury pro podporu bezemisní silniční dopravy v hlavních koridorech pro budoucí efektivní spojení se zahraničními ekonomickými centry, vč. zvýšené podpory pro uhelné regiony.

Specifický cíl 10.3 Elektrizací síť zajišťuje distribuci elektrické energie v požadovaném technickém standardu bez ohledu na strukturu zdrojů.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní energetická koncepce České republiky (priorita III Infrastruktura a mezinárodní spolupráce; kapitola Elektroenergetika – cíle A1 až A7)
- Národní akční plán pro chytré sítě (celý)
- Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (3.4.1 Elektrizací infrastruktura)

KARTA OPATŘENÍ 10.3.a

1	Oblast z ČR 2030	KO 2
2	Strategický cíl	10 Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.
3	Specifický cíl	10.3. Elektrizací sítě zajišťuje distribuci elektrické energie v požadovaném technickém standardu bez ohledu na strukturu zdrojů.
4	Název opatření	Mapování přístupů k integraci flexibility služeb nabíjení elektromobilů
5	Popis opatření	Analýza a tvorba možných poptávkových schémat (diagramů) po elektřině, která vyvolá rozvoj elektromobility. Podchycení geografického rozložení nabíjecích služeb a související nabídky flexibility.
6	Řešený problém	Poptávka po elektřině z důvodu rozvoje nabíjecích služeb elektromobility vyžaduje jejich integraci do stávající sítě a je třeba minimalizovat náklady na rozvoj a posilování soustavy. Flexibilita je pro dosažení tohoto cíle klíčová. Nárůst požadavků na příkon vyžaduje nové metody pro plánování rozvoje sítě.
7	Intervenční logika	Rozvoj nabíjecí infrastruktury klade na rozvoj distribučních soustav nové požadavky. Na druhou stranu, zejména pomalé rezidentní nabíjení může být při vhodném řízení cenným zdrojem flexibility. Využití této flexibility pomáhá snižovat náklady na rozvoj distribuční sítě. Nestejné geografické rozložení je důležitý faktor pro plánování rozvoje sítě.
8	Gestor	MPO
9	Typ opatření	analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – bez odhadu Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): Bez odhadu. Musí odhadnout MPO. Většina nákladů je externí výzkumný projekt. Nutné stanovit zadání a následnou realizaci řešitelem v rámci výzkumného projektu. Typ nákladů – účelové neinvestiční výdaje Zdroj – programové financování (bude pokryto v rámci vhodného výzkumného programu)

Doporučení

10.3.i Zrychlit současný trend výstavby nových zdrojů elektrické energie a navýšit kapacity přenosové soustavy v souvislosti s větší elektrifikací některých sektorů i dopravy a pravděpodobného zrychleného odstavování fosilních zdrojů vlivem ekonomiky jejich provozu.

10.3.ii Spolupracovat na posílení stability a odolnosti evropské energetické sítě a analyzovat systémová řešení negativních dopadů cenových výkyvů na zranitelné zákazníky.

10.3.iii Podpořit rozvoj záložních kapacit pro posílení stability přenosové soustavy.

Specifický cíl 10.4 Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní energetická koncepce České republiky (kapitola Výroba a dodávky tepla – cíle D1 až D8)
- Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (podoblast Distribuovaná kombinovaná výroba elektřiny, tepla a chladu ze všech zdrojů; cíl 2.3.1.5 Teplárenství)

Specifický cíl 10.5 Zvyšuje se dostupnost vysokorychlostního internetu.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Národní plán rozvoje sítí nové generace (celý)
- Národní plán obnovy (komponenta 1.3.)

Specifický cíl 10.6 Navzdory důsledkům změny klimatu stát udržuje vysoký standard vodohospodářských služeb.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR (celý)

Doporučení

10.6.i V rámci řízení rizik a zvýšení odolnosti infrastruktury přizpůsobit podmínky provozu, výstavbu a modernizaci ČOV pravidelnějším změnám průtoku řek v souvislosti s projevy změny klimatu. Při řešení zdrojů pitné vody bude preferováno řešení zásobování obyvatel pitnou vodou, napojením na nadobecní vodovodní systémy (skupinové vodovody, vodárenské soustavy), před individuálním řešením.

Strategický cíl 11 Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.

Fiskální politika má významnou roli při makroekonomické stabilizaci, nicméně nutnou podmínkou pro tuto roli je dlouhodobá udržitelnost veřejných financí. Udržitelnost veřejných financí se opírá o kvalitu veřejných výdajů a jejich efektivní vynakládání, udržitelnou strukturu daňových příjmů a pružnou bilanci příjmů a výdajů, reagující na aktuální hospodářskou situaci a fázi hospodářského cyklu. Dlouhodobě pak má být tato bilance vyrovnaná a mít proticyklickou povahu.

Stav veřejných financí se dle dosavadního vývoje i prognóz následujících let jeví jako poněkud napjatý. Konsolidace veřejných financí v souvislosti s dopady ekonomické krize v souvislosti s Covid-19 bude mnohaletá a vyrovnané rozpočty ve střednědobém výhledu nelze realisticky předpokládat. Efektivita veřejných výdajů stále není plošně a soustavně hodnocena. Na základě příkladů mezinárodního srovnání lze však předpokládat oblasti, kde nemusí docházet k plně efektivnímu využití veřejných zdrojů.

Specifický cíl 11.1 Střednědobý výhled zachovává rovnováhu příjmů a výdajů a dlouhodobě se sleduje udržitelnost.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí ČR 2021–2023 (celá)

KARTA OPATŘENÍ 11.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	11 Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.
3	Specifický cíl	11.1 Střednědobý výhled zachovává rovnováhu příjmů a výdajů a dlouhodobě sleduje udržitelnost.
4	Název opatření	Na základě již zpracované analýzy a metodických materiálů (ze strany OECD) provádět pravidelná a tematicky orientovaná „spending reviews“ (zpětná hodnocení výdajů), která povedou k zvyšování efektivity veřejných výdajů a tím ke zlepšení střednědobé udržitelnosti
5	Popis opatření	V souladu s dlouhodobou udržitelností a zajištěním funkčnosti služeb státu i obsluhy státního dluhu provádět pravidelná a tematicky orientovaná „spending reviews“ jako součást rozvoje nových nástrojů hodnocení efektivity výdajů státního rozpočtu. Zavedení metody „spending review“ (tj. hloubkového auditu konkrétní oblasti výdajů) by mohlo vést ke snižování rozpočtových výdajů ve střednědobém horizontu a naopak zvyšování efektivity vynaložených prostředků státního rozpočtu.
6	Řešený problém	Jedním z důležitých předpokladů pro zajištění udržitelného rozvoje jsou udržitelné veřejné finance. V této souvislosti se i vláda ve svém programovém prohlášení zavázala ke snižování rozpočtových schodků. Již nyní existuje právní rámec pro zajištění efektivnosti výdajů státního rozpočtu zakotvený zejména v zákonech č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Posuzování efektivnosti výdajů státního rozpočtu je již nyní částečně vyžadováno a realizováno (např. programové financování).
7	Intervenční logika	Vzhledem k narůstajícímu tlaku na veřejné výdaje, jakož i tlaku na dosahování výsledků a zkvalitňování veřejných služeb je vhodné zavádět další nástrojů na posuzování efektivity výdajů a účelnosti a volby nejvhodnějších intervenčních nástrojů. K tomu budou využity i příklady dobré praxe ze zahraničí.
8	Gestor	MF (ve spolupráci se správci rozpočtových kapitol)
9	Typ opatření	strategické, výzkumné a analytické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – připraví MF Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): připraví MF Typ nákladů – administrativní kapacity / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

11.1.i Intenzivněji využít fiskální politiku jako významný nástroj pro udržitelné chování skrze ekonomické pobídky (např. zpoplatnění uhlíku, zohlednění environmentálních kritérií v sazbách daní, aj.)

11.1.ii Zvážit stanovení uhlíkového rozpočtu a trajektorie snižování emisí jakožto dlouhodobě transparentního a závazného vůdčího principu pro budoucí zpřísnování a změny daní a dalších fiskálních nástrojů státu.

Specifický cíl 11.2 Zvyšuje se efektivita vynakládání veřejných prostředků ve vybraných veřejných politikách.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Nebyla identifikována dedikovaná strategie.

KARTA OPATŘENÍ 11.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	11 Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.
3	Specifický cíl	11.2 Zvyšuje se efektivita vynakládání veřejných prostředků ve vybraných veřejných politikách (zdravotnictví, vzdělávání, vědě a výzkumu a dalších).
4	Název opatření	Implementovat systémové nástroje pro reportingové povinnosti v oblasti veřejné podpory v souvislosti s ochranou klimatu a životního prostředí
5	Popis opatření	Navrhnout postup zavedení systematického a digitalizovaného monitoringu výdajů státního rozpočtu s ohledem na dopady na životní prostředí s ohledem na povinnost zajistit reporting environmentálně škodlivých dotací a dotací do fosilních paliv dle 8. Akčního programu EU pro životní prostředí na období do roku 2030, Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu, reportingu do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), indikátoru udržitelného rozvoje SDG 12.c.1, a dále v souvislosti s povinností ČSÚ zavést podrobnou statistiku veřejných podpor a jejich environmentálních souvislostí. Po nalezení vhodného způsobu zajištění těchto povinností s co nejmenší administrativní zátěží tyto postupy implementovat.
6	Řešený problém	Systémové nástroje v ČR (např. rozpočtová skladba) nejsou z pohledu zvyšujících se nároků na monitoring a hodnocení environmentálních dopadů hospodaření státu vyhovující. V počáteční fázi je zásadní zajistit efektivní a co nejvíce digitalizovaný rámec alespoň v minimálním rozsahu nastupujících povinných reportingových povinností: • povinnosti zajistit reporting environmentálně škodlivých dotací a dotací do fosilních paliv pro 8. Akční program EU pro životní prostředí na období do roku 2030¹¹ a Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu: ○ jedná se o reporting dotací do fosilních paliv dle jednotné metodiky na základě čl. 17 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 o

		správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu^[2], Evropská komise vydá metodiku skrze implementační akt, předpokládá se vydání na podzim roku 2022, povinnost zajistit reporting bude již od 15. března 2023 a poté každé dva roky; ○ dle 8. Akčního programu EU pro životní prostředí na období do roku 2030, který má však závaznou povahu, vydá Evropská komise metodiky pro identifikaci environmentálně škodlivých dotací do roku 2023; na základě této metodiky budou mít členské státy povinnost identifikovat environmentálně škodlivé dotace a pravidelně o nich podávat zprávy Komisi (s předpokladem jejich omezování). • ČSÚ bude mít na základě novelizace nařízení (EU) č. 691/2011 o evropských environmentálních hospodářských účtech povinnost zavést od roku 2025 podrobnou statistiku dotací a jejich environmentálních souvislostí za roky 2022 a 2023, tzn., že je již zapotřebí mít k dispozici podrobnější členění dat i v těchto letech. V rámci této chystané novelizace má dojít k propojení dat o dotacích dle klasifikace CEPA (Classification of Environmental Protection Activities and Expenditure) a klasifikace CReMA (Classification of Resource Management Activities), což prakticky představuje požadavek na podrobnější vykazování výdajů státu v environmentálních souvislostech (resp. v první řadě dotací). ČSÚ vychází v kompilaci této statistiky z rozpočtové skladby, která však neposkytuje dostatečné členění pro řádnou implementaci této budoucí statistické povinnosti. ČR s ohledem na členství v mezinárodních organizacích má povinnost reportovat dotace do fosilních paliv do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a indikátor udržitelného rozvoje SDG 12.c.1 (na základě jednotné metodiky). ^[1]Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/591 ze dne 6. dubna 2022 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2030 ^[2]Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013
7	Intervenční logika	Uvedené reportingové povinnosti se věcně prolínají, je proto nutné ve spolupráci se všemi zapojenými rezorty a ČSÚ zanalyzovat jednotlivé metodiky a nalézt spojitosti a překryvy pro implementaci s co nejnižší administrativní zátěží. V případě nezajištění této spolupráce nebudou tyto povinnosti propojeny, což povede k vyšší administrativní zátěži, až případně k nemožnosti tyto povinnosti řádně plnit. S ohledem na vývoj evropských a mezinárodních politik budou tyto reportinky sledovány, ČR se při neplnění těchto povinností vystavuje

		mezinárodnímu reputačnímu riziku, stejně tak jako tlaku ze strany Evropské komise.
8	Gestor	MF za případnou implementaci v rámci rozpočtového systému; ČSÚ za statistiku envi. dotací; MŽP za reporting envi. škodlivých dotací; MPO za reporting dotací do fosilních paliv; ve spolupráci s dotčenými ministerstvy
9	Typ opatření	Metodické / organizační
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc, max. jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 297 120,- Kč + zatím blíže neurčený náklad na úpravu IT systému Typ nákladů – administrativní kapacity / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity Opatření bude v analytické části provedeno ve stávajících kapacitách. Implementační náklady budou záležet na výstupu analytické části, nicméně lze předjímat, že se jedná zejm. o potřebu metodického uchopení a případné revize rozpočtové skladby (s úpravou IT systému, která by však neměla být zásadní).

KARTA OPATŘENÍ 11.2.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO2
2	Strategický cíl	11 Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.
3	Specifický cíl	11.2 Zvyšuje se efektivita vynakládání veřejných prostředků ve vybraných veřejných politikách (zdravotnictví, vzdělávání, vědě a výzkumu a dalších).
4	Název opatření	Vytvořit platformu a metodiku pro implementaci a splnění podmínky „významně nepoškozoat“ životní prostředí do veřejných programů ČR
5	Popis opatření	Vytvořit metodický rámec pro implementaci principu „významně nepoškozoat“ životní prostředí (DNSH) a umožnit hladké čerpání prostředků z RRF i ESIF, a to tak, aby ČR při tvorbě výzev i žádostech o platbu (resp. v dalších nástrojích veřejné podpory a veřejných zakázkách financovaných zdroji EU) splnila povinnost souladu s principem DNSH. Součástí je vytvoření či rozšíření trvalé platformy stakeholderů se zaměřením na implementaci principu DNSH a pro využití dostupných nástrojů státní správy, podnikatelů, bankovníctví a pojišťovnictví a průběžné konzultace. Zejména pro oblasti požadující hodnocení rizik investic vůči změně klimatu dle scénářů vývoje klimatu a posílení informovanosti stakeholderů, tvůrců programů a budoucích příjemců veřejných i soukromých prostředků, na které tato povinnost bude aplikována.
6	Řešený problém	ČR doposud nezavedla žádný systém či klasifikaci pro hodnocení investičních programů a projektů pro soulad s principem DNSH. Přitom tyto podmínky jsou platné již pro realizaci NPO a operačních programů. Deficit ČR je zde oproti jiným státům značný a problémem je chybějící expertíza. Problém je nedostatečná pozornost ministerstev, výrazně

		resortní pojetí a chybějící zohlednění dostupných nástrojů a zkušeností ze soukromého sektoru při posuzování těchto typů projektů. Zároveň na základě zvláštní zprávy Evropského účetního dvora 22/2021 lze očekávat uplatnění principu DNSH včetně kritérií taxonomie v celém rozpočtu EU, v rámci finančního nařízení, i pro sledování příspěvku rozpočtu EU na opatření v oblasti klimatu. V případě, že ČR aktivně k této oblasti nepřistoupí, hrozí zásadní negativní dopad na stabilitu a navrhovanou strukturu využití veřejných zdrojů z EU.
7	Intervenční logika	ČR při tvorbě NPO a operačních programů překotně vytváří resortní hodnocení pro investice. Nicméně chybí metodicky jednotné pojetí, což se odráží v kritice ze strany EK. Vytvoření jednotného metodického vedení a stakeholder platformy je nezbytnou podmínkou pro korektní implementaci v celém období 2021–2027 a vytvoření dostatečné expertízy, která je nyní pouze v dílčí podobě na MŽP. Zároveň je tato relevantní i k soukromému bankovnímu financování a je vhodné tyto oblasti koordinovat.
8	Gestor	MMR – NOK, MPO – DU, MŽP, ÚV, + spolupráce všech ministerstev. (Ve spolupráci s HK, SPČR, ČBA, ČAP)
9	Typ opatření	metodické
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 2,1 mil. Kč na implementaci a koordinaci pro harmonizované nastavení finální metodiky napříč ŘO (7 operačních programů + NPO) a konzultace v rámci platformy stakeholderů. Analogicky lze odhadnout náklad cca 200 tis. na každý další veřejný program. Projektový náklad na analýzu právního prostředí a implementační metodiku – očekáváme pokrytí projektem DNSH v rámci TSI pod EK. (Odhad 400 tis. EUR) Typ nákladů – administrativní kapacity / provozní náklady + neinvestiční účelové výdaje (TSI) Zdroj – stávající kapacity (možnost substituce agend). Vlastní tvorba metodiky a návrh řešení financování skrze projekt programu TSI)

KO 3 Odolné ekosystémy

Strategický cíl 12 Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.

Krajina je tvořena jednotlivými ekosystémy – a jako celek je zároveň ekosystémem vyššího řádu – krajinným ekosystémem. Jako takový poskytuje mnoho rozličných přínosů v podobě ekosystémových služeb. Současná česká krajina obsahuje cenné přírodní a kulturní prvky, které je třeba chránit, stejně jako degradované části, kde je třeba rozhodnout o změně jejich využití. Doposud byla podoba české krajiny formována především zemědělstvím, úkolem do budoucna je snížit negativní dopady především intenzivního zemědělství na krajinu. Značně posílena by měla být příprava a realizace pozemkových úprav, s důrazem na tvorbu krajinných prvků s ekostabilizační funkcí a zajištění potřebných pozemků pro jejich realizaci. Významné nástroje pro ovlivnění využívání krajiny má územní plánování, jehož cílem je mimo jiné ochrana krajiny, a tedy i ekologické stability. Snahy o zlepšení krajiny znamenají také zlepšení prostupnosti krajiny pro volně žijící organismy, obnovu, nebo tvorbu nových místních cest, které krajinu zpřístupňují, a také výsadby, např. alejí. Posílena by měla být i úloha trvale udržitelného lesního hospodaření pro zajištění ekosystémových služeb lesů jako významných krajinných a ekostabilizačních prvků krajiny.

Snahy o zlepšení stavu krajiny jako komplexního ekosystému zatím Česká republika realizuje ponejvíce v podobě opatření napříč různými strategickými dokumenty. To je důvodem toho, že v dosažení cíle ani z hlediska komplexnosti, ani z hlediska dílčího výsledku nebylo dosud učiněno znatelnějšího pokroku. Nepochybně je to způsobeno i tím, že cíl je velmi komplexní a má více rovin pro realizaci. Některé z nich např. politika krajiny nebo zlepšování stavu půd, mají ve svém plnění ještě velké rezervy, obdobně podíl ekologicky obhospodařované orné půdy nedosahuje nijak závratné výše. Objem plánovaných pozemkových úprav pro období 2021–2025 se má ve srovnání s předchozím obdobím snížit cca o čtvrtinu. Poměr rozlohy lesní půdy vůči celkové rozloze státu stoupá pozvolna. Ani hodnocení ekosystémových služeb zatím není pojmáno jako přirozená součást rozhodovacích procesů, což je způsobeno mj. poddimenzováním výzkumu a veřejné správy, neporozuměním na politické úrovni i bariérami typu nízké míry mezioborové komunikace.

Specifický cíl 12.1 Je zpracována politika krajiny a pravidla jejího naplňování, které různé úrovně veřejné správy využívají pro své rozhodování.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíle 2.1.3; 3.2.1)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 1. aktualizace pro období 2021–2030 (průřezový nástroj PN 14 Formulování národních priorit plánování krajiny jako základu pro koordinaci postupů a činností jednotlivých resortů při využívání krajiny)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti (cíle 4.2)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 3.3)
- Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 (celá)

KARTA OPATŘENÍ 12.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO3
2	Strategický cíl	12 Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.
3	Specifický cíl	12.1 Je zpracována politika krajiny a pravidla jejího naplňování, které různé úrovně veřejné správy využívají pro své rozhodování.
4	Název opatření	Zadání pro politiku krajiny
5	Popis opatření	Do konce roku 2023 vytvořit konkrétní zadání pro řešení úkolu PN_14.1 Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu. Prvním krokem bude analytická práce, která vymezí klíčové strategické materiály, zákony a programy s vazbou na případnou budoucí politiku krajiny a bude shrnutím existujících záměrů a nástrojů. V každém případě musí být zahrnuta průřezová témata: vliv suburbanizace na ekologickou stabilitu krajiny, prostupnost krajiny pro biotu, rozšiřování zástavby do volné krajiny a krajinná struktura na zemědělské půdě. Výsledky by se promítaly do podoby k tomu účelu vytvořené webové stránky. Paralelně s analytickou prací, která bude všem zainteresovaným snadno dostupná prostřednictvím webové stránky, zorganizovat sérii kulatých stolů nebo jiných vhodných participativních akcí, které by za účasti veřejnosti řešily status, vymezení a roli politiky krajiny. Následně předložit věc k politickému rozhodnutí. To by stanovilo buď konkrétní cíle, harmonogram a způsob přípravy politiky jako samostatného strategického dokumentu, nebo alternativní postup. Samotné politické rozhodnutí může totiž znít také v tom smyslu, že není třeba vytvářet formální zastřešení, ale že je žádoucí lépe v praxi propojit existující samostatné přístupy. V takovém případě se bude zadání týkat konkrétních kroků, které k tomu povedou.
6	Řešený problém	Potřeba politiky krajiny byla postulována již analýzou pro ČR 2030 a formulací cíle. Nejasnost příp. rozpory stran charakteru této politiky i jejího statusu však práci de facto zastavily již v počátcích. Současně neexistuje jedno místo, kde by bylo možno snadno a rychle nalézt všechny informace relevantní oné postulované politice krajiny. V současné době je třeba tušit či tipovat, ve kterých strategických dokumentech, zákonech, programech atd. by informace mohly být a jednotlivě je dohledávat. Obtížně se pak zajišťuje koherence přístupů, jak z úrovně ministerstev, tak z úrovně obcí a krajů.
7	Intervenční logika	Vzhledem k současnému stavu i vývoji české krajiny a k závazku ČR implementovat Evropskou úmluvu o krajině je žádoucí celostní přístup k ochraně, plánování a péči o krajinu na různých úrovních veřejné správy. Nástrojů však může být mnoho, stejně tak logika jejich působení. Bez jasnější a zároveň konsensuální představy o statusu a roli politiky krajiny jako samostatného záměru/dokumentu, nelze dost dobře takovou politiku připravit, tím méně implementovat. Nejprve je proto třeba zvážit, jaká očekávání od politiky krajiny vlastně máme a tomu pak uzpůsobit její přípravu.

		Webová stránka umožní jednak vést lépe diskusi, jednak vytvoří politiku krajiny de facto (tím, že řekne, co všechno a jakým způsobem je třeba brát v potaz, když o krajině uvažujeme). I kdyby nakonec bylo rozhodnuto, že politiku krajiny jako samostatný dokument není třeba vytvářet, její podstatné rysy budou již obsaženy na této webové stránce. Vedlejším produktem bude nalezení a odstranění duplicit mezi dokumenty, větší uspořádanost, možná i snížení počtu strategických materiálů.
8	Gestor	MŽP (spolupráce MMR, MZe, MK, MŠMT, MPO, MD)
9	Typ opatření	strategické; technologické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 0,9 mil. Kč + 0,8 mil. outsourcing, nebude-li IT řešení možné stávajícími kapacitami Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady + příp. outsourcing jako účelový neinvestiční výdaj Zdroj – stávající kapacity + vyvolaný náklad

Doporučení

12.1.i Zpracovat analýzu, která zhodnotí jednotlivé nástroje zaměřené na obnovu krajinné struktury a analyzuje jejich soulad či nesoulad jak z pohledu zemědělské krajiny, tak z pohledu samotných aktérů. Výstupem budou doporučení, jak sledované nástroje sladit, příp. reformulovat, aby jako celek umožnily komplexní náhled na jejich využitelnost a kompatibilitu s ohledem na žádanou obnovu krajinné struktury.

Specifický cíl 12.2 Snižuje se podíl orné půdy a roste podíl trvalých travních porostů na zemědělském půdním fondu.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 1. aktualizace pro období 2021–2030 (cíle 1, 2)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 3.1.3)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 3.3)
- Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2021–2027 (celý)

KARTA OPATŘENÍ 12.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO3
2	Strategický cíl	12 Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.
3	Specifický cíl	12.2 Snižuje se podíl orné půdy a roste podíl travních porostů na zemědělském půdním fondu.
4	Název opatření	Zavést efektivnější motivační nástroje pro aplikaci a zajištění osiva a sadby tak, aby zemědělci do svých travních směsí přidávali rostliny/byliny doporučené Orgány ochrany přírody (OOP)

5	Popis opatření	Nalézt a použít efektivní ekonomické nástroje, které by zemědělce motivovaly k přidávání rostlin/bylin doporučených OOP do osevních směsí. Nemusí jít nutně o dotační podporu samotných zemědělců, může jít také o jiné nástroje, nebo může jít o podporu jiného článku řetězce (např. šlechtitelů a množitelů osiv/sadby, jejichž podpora by učinila osiva pro zemědělce dostupnější).
6	Řešený problém	OOP kladou požadavkem osevních směsí (procentní zastoupení jednotlivých druhů rostlin/bylin) na zemědělce jen těžko splnitelné požadavky. Problémy jsou jednak dostupnost fyzická, jednak dostupnost cenová, obojí snižuje ochotu zemědělců se doporučením OOP řídit.
7	Intervenční logika	Pokud existuje zájem na zvětšení trvalých travních porostů v určité podobě (s využitím konkrétních směsí), je třeba upravit ekonomické pobídky tak, aby zemědělci byli k takovému postupu motivováni, nebo přinejmenším, aby od něj nebyli odrazováni. Osvětové nástroje mohou k určitému řešení sice pobízet, ale naráží-li postup na dlouhodobé ekonomické bariéry, osvětové nástroje budou mít jen omezenou účinnost.
8	Gestor	MZe
9	Typ opatření	analytické a výzkumné, organizační/procesní, příp. finanční/ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč, v případě volby určitých nástrojů vyšší Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 150 tis. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity, ale v závislosti na typu nástrojů také vyvolaný náklad

Specifický cíl 12.3 Významně roste podíl orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2021–2027 (kap. 7 Prioritní oblasti rozvoje EZ a strategické cíle do roku 2027)
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie zemědělství a potravinářství – cíl A1)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíl 2.2.2)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 3.1.3)

Specifický cíl 12.4 Zvyšuje se podíl lesní půdy na celkové rozloze ČR.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 (celá) + aplikační dokument
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie lesního hospodářství, rybářství, včelařství a myslivosti – cíl D1; D2)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíl 2.3.1)

- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 3.1.3)

Specifický cíl 12.5 Vzroste prostupnost kritických míst na migračních koridorech.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíl 1.1.4)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti (cíl 2.5.3)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 3.2.1)

Doporučení

12.5.i Uplatňovat ochranu migračních koridorů v rámci územního plánování až po úroveň jednotlivých území řešených v územně plánovací dokumentaci.

Specifický cíl 12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je začleněno do rozhodovacích procesů.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíl 3.1.1; 3.2.1)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti (cíl 4.2)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 3.1.3)

KARTA OPATŘENÍ 12.6.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO3
2	Strategický cíl	12 Krajina je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.
3	Specifický cíl	12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je zahrnuto do ekosystémových procesů.
4	Název opatření	Integrace hodnocení ekosystémových služeb do vybraných procesů
5	Popis opatření	Vytvořit pracovní skupinu, složenou primárně ze zástupců MŽP, MMR a ÚSC. Dále vybrat několik procesů, ve kterých by se hodnocení začalo provádět a stanovit harmonogram implementace, nejlépe s první fází jako testovací.
6	Řešený problém	Ekosystémy poskytují služby. Pokud je ale nejsme schopni konkrétně ocenit, v úvahách o politikách často figurují jako služby „zdarma“, které proto nemusí být brány v potaz a ztráty spojené s jejich poškozením nebo změnou nejsou chápány jako zásadní. Hodnocení ekosystémových služeb je komplexní proces, který veřejná správa zatím nebyla schopna uchopit, nemohl se proto ani promítnout do realizovaných politik. Probíhá výzkum metod, kterými by se oceňování mohlo dít (v programu LIFE+), sama metoda však dnes již

		nepředstavuje zásadní problém (viz existence podkladů/metodik z roku 2013, 2016 a 2018). Problémem je nejasnost ohledně toho, kdy a kdo by měl hodnocení provádět, existuje rovněž malá politická vůle téma řešit a s tím související neochota alokovat pro daný účel prostředky. Záměr hodnotit ekosystémové služby je obsažen v SOBR (cíl 4.2), návrh měl být ale již v roce 2020 a do praxe měl být zaveden do roku 2022, záměr se tedy zjevně nedaří naplnit. Vedle toho ovšem existuje obecnější otázka, zda nebude mít hodnocení ekosystémových služeb vedle pozitivních dopadů také nežádoucí vedlejší dopady (např. zda se s jeho zavedením nepromění struktura motivací a zde nemůže vést paradoxně ke zvýšenému tlaku na ekosystémy, protože se jejich vnímání redukuje na jejich finanční hodnotu a jejich poškození bude chápáno jen jako otázka, co se „vyplatí“).
7	Intervenční logika	Ačkoli existuje relevantní strategický materiál, záměr se nedaří naplnit. Základní úkoly tedy nebudou zásadně odlišné od těch, se kterými se počítalo v SOBR, ale je třeba počítat se zpožděním a stanovit realistický harmonogram postupu. Současně je však třeba zjistit, nebudou-li aplikací principu vznikat nežádoucí vedlejší dopady. Oběma potřebám odpovídá, že namísto snahy o úplnou a blokovou integraci by hodnocení bylo integrováno experimentálně, jen v některých oblastech a s odstupem času by se efekt vyhodnotil.
8	Gestor	MŽP, MMR
9	Typ opatření	Analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 0,6 mil. Kč + 2,95 mil. Kč outsourcing. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity, v závislosti na rozsahu testování nebo nárocích procesů také vyvolaný náklad. Nutno zohlednit zapojení ÚSC.

KARTA OPATŘENÍ 12.6.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO3
2	Strategický cíl	12 Krajina je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.
3	Specifický cíl	12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je zahrnuto do ekosystémových procesů.
4	Název opatření	Připravit budoucí propojení databáze Evidence odnětí zemědělské půdy ze ZPF s digitalizovanými databázemi systémů veřejné správy
5	Popis opatření	Opatření cílí na propojení existující databáze s digitalizovanými databázemi systémů veřejné správy, aby státní správa a především samospráva (ORP, kraje) mohla snadno čerpat souhrnné údaje k monitoringu odnímání zemědělské půdy, zejména u I. a II. třídy a podle něj jednat např. v územním plánování. Jako vhodné se jeví také propojení s mapovými nástroji tak, aby bylo patrné, kde a jakou rychlostí postupuje proces odnímání, což by mohlo posloužit i pro oblast územního plánování.

		K odnímání půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ dochází z různých důvodů (bydlení, komerce, infrastruktura, ale i další). Pro záměry, které jsou v souladu s platnou územně plánovací dokumentací, není potřeba prokazovat jiný veřejný zájem, který by výrazně převážil veřejný zájem na ochraně zemědělského půdního fondu. Záměrem opatření není vytvářet a hledat argumenty pro převážení jednoho veřejného zájmu nad druhým, ale poskytnout samosprávám, státní správě a odborné veřejnosti komplexní přehled o množství odnímané půdy ze ZPF, zejména té nejcennější a také vývojové trendy v odnímání, a to i v mapové podobě. Je možné, že nejprve bude nutné vyřešit problematiku GDPR, neboť současná databáze odnímání ZPF obsahuje osobní data fyzických a právnických osob. Pokud to bude technicky možné, bylo by vhodnější využívat anonymizovaná data.
6	Řešený problém	Hodnocení ekosystémových služeb je komplexní proces, který zatím nebyl ve veřejné správě pojednán. Problematika odnímání zemědělské půdy tvoří jeho nedílnou součást. Pro odpovídající jednání je nutná datová základna, přístupná jak státní správě, tak samosprávám. Již nyní existuje databáze k odnímání ze ZPF, kterou spravuje MŽP. Databáze je však neveřejná. Zejména samosprávám by přístup k údajům a možnost propojit je s jinými daty veřejné správy mohl významně usnadnit např. územní plánování, přičemž by pro jejich potřebu nebylo nutné ani jiných, než anonymizovaných mapových vrstev nebo souhrnných dat.
7	Intervenční logika	Přestože proces odnímání není automatický, děje se ve velkém především v okolí aglomerací, kde je silný tlak na zastavování volné půdy komerčními subjekty. Veřejná správa, a to na úrovni ÚSC a krajů, by realizací tohoto opatření získala cenný nástroj pro celkový přehled odnímání cenného statku, kterým půdy zejména v I. a II. třídě BPEJ jsou. V širším kontextu je tedy tato aktivita cenná pro procesy územního plánování na obecní a krajské úrovni.
8	Gestor	MŽP, spolupráce MMR
9	Typ opatření	Technologické; organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádrový odhad nákladů kapacit – výše stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 0,6 mil. Kč Typ – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – vyvolaný náklad

Strategický cíl 13 Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti.

Základním předpokladem poskytování kvalitních ekosystémových služeb jsou rozmanitá společenstva volně žijících druhů živočichů a rostlin, vázaná na svá přirozená stanoviště, která jsou schopna přizpůsobit se měnícím se podmínkám prostředí. Cílem České republiky pro několik následujících desetiletí je dosáhnout přítomnosti životaschopných, geneticky rozmanitých populací původních druhů v krajině. Cílenou obnovou se dospěje k zastoupení jednotlivých přírodních stanovišť v dostatečném rozsahu i kvalitě. Pro zachování a obnovu biodiverzity je podstatné ochránit území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná, zachovat nebo zlepšit jejich stav, zachovat přírodní funkce krajiny nebo ponechat území či jeho části samovolnému vývoji, protože v krajině existují a stále vznikají opuštěné plochy, např. po těžbě nerostných surovin, a ve vhodných případech je žádoucí ponechat část těchto opuštěných ploch samovolnému vývoji na základě

přírodních procesů. V současné intenzivně hospodářsky využívané a osídlené krajině je nedostatek stanovišť, která poskytují vhodné podmínky pro trvalou existenci rozmanitých biologických druhů a jejich typických společenstev – ať už jde o drobné mokřady, říční nivy a přirozená koryta volně tekoucích řek a potoků, meze, remízy, druhově i prostorově pestré lesy včetně lesů světlých, staré stromy, tradiční pastviny nebo květnaté louky.

Dosažení cíle je zatím v nedohlednu, i když nelze říci, že by se nedělaly kroky k jeho naplnění, ty však zatím nejsou dostatečné. Cíle a opatření na podporu biodiverzity jsou obsaženy ve Státním programu ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025, prozatím však dosahují spíše jen omezeného pokroku. V oblasti obnovy narušených ekosystémů byly učiněny některé pozitivní kroky (např. tvorba metodik nebo opatření k využívání důlních děl a lomů k akumulaci vod), současně však k hodnocení celého cíle není dosud tolik dostupných dat, aby bylo možno odhadnout míru jeho plnění.

Specifický cíl 13.1 Rozmanitost a stabilita biotopů i populací jednotlivých původních druhů rostlin a živočichů se zvyšuje.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 3.2)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025 (cíl 2.1 až 6.3)
- Koncepce environmentální bezpečnosti s výhledem do 2030 (cíl 5.3.1)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíl 1; 2; opatření PN_05)
- Státní program ochrany přírody a krajiny pro období 2020–2025 (celý)

Doporučení

13.1.i Větší důraz na osvětu široké veřejnosti v tématu ohrožení a ochrany biodiverzity. Využít při tom možnosti, které nabízí dotační programy národní i zahraniční např. Norské fondy, a podporovat spíše méně obvyklé a experimentální přístupy než prostou distribuci osvětových materiálů.

Specifický cíl 13.2 Přirozená obnova člověkem významně pozměněných ekosystémů je běžně užívaným postupem.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025 (cíl 3.5. – všechny podcíle)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 3.1)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíl 1.2.1)

Strategický cíl 14. Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.

Strategický cíl 14 se soustředí na problematiku vodního režimu krajiny a adaptaci na změnu klimatu, které mají na vodní režim hluboký dopad. Voda je základní složkou všech organismů a ekosystémů a podmínkou jejich existence, je zásadní pro kvalitu života a nenahraditelnou vstupní surovinou pro

hospodářství. Schopnost krajiny zadržovat vodu byla v minulosti oslabena zejména rozsáhlými technickými úpravami vodních toků a odvodněním zemědělsky či lesnický obhospodařovaných pozemků. Zhoršená schopnost krajiny zadržet vodu má vliv nejen na stabilitu a funkci ekosystémů samotnou, ale též na potenciální dostupnost pitné vody pro člověka, a to jak přímo (např. zmenšením objemu a zhoršením kvality především povrchových, ale též podzemních vod), tak nepřímo, dalším oslabováním schopnosti krajiny vodu zadržet. Důvodem je i geografická poloha státu, kdy voda z ČR odtéká a vodní hospodářství je téměř zcela závislé na vodě, která spadne v podobě atmosférických srážek. Také charakter zemědělského hospodaření vč. odstranění řady přírodních bariér odtoků a vysoušení mokřadů, dále úpravy vodních toků, nárůst rozsahu zpevněných nepropustných ploch (především urbanizovaná území, silniční infrastruktura i průmyslové a logistické zóny) zapříčinil vážnou situaci ve vodním hospodářství.

Opatření přijatá rezorty jsou nepochybně pokrokem v postupu k cíli, zatím však nebyla natolik účinná, aby bylo možno cíl vyhodnotit jako splněný. Adaptace krajiny je zatím ve vleku změny klimatu, v oblasti vodního režimu v krajině a vodního hospodářství se zatím přijímají jen dílčí opatření a nedaří se systematicky zpomalit odtok vody z krajiny ani zajistit dlouhodobou vyrovnanou bilanci kvality povrchových a podzemních vod.

Specifický cíl 14.1 Odtok vody z krajiny se významně zpomaluje.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce na ochranu před následky sucha pro území České republiky (cíle 4.4)
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie vodního hospodářství – cíle H1 až H6 plus opatření)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 1. aktualizace pro období 2021–2030 (celá)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (celý)
- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2050 (kapitola 3.2 Nebezpečí přírodního původu)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 3.1.1)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíle 2.3.1; 2.3.2; 2.4.1; 2.4.2)
- Národní plány povodí Labe, Odry, Dunaje pro období 2015–2021 a 2021–2027, zejména kapitola IV. Cíle pro povrchové vody, podzemní vody a chráněné oblasti vázané na vodní prostředí, Plány dílčích povodí Horního a středního Labe; Horní Vltavy; Berounky; Dolní Vltavy; Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe; Horní Odry; Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry; Moravy a přítoků Váhu; Dyje; ostatních přítoků Dunaje.
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 3.2)

Doporučení

14.1.i Detailně vyhodnotit možné následky změny klimatu pro vodohospodářskou bilanci vodních zdrojů v jednotlivých nejvíce ohrožených regionech a zpracovat studie opatření, jak deficitu vody (zemědělskému suchu i nedostatku vody – hydrologickému suchu) nejlépe vzdorovat a zranitelnost území omezit.

Specifický cíl 14.2 Kvalita povrchových i podzemních vod se zlepšuje.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce na ochranu před následky sucha na území České republiky (cíl 4.2)
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie vodního hospodářství – cíl H1 až H6 plus opatření)
- Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v ČR pro 2018–2022 (celý)
- Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016–2020 s výhledem do roku 2050 (návrhová část 3.3.1 Rizika antropogenního původu, 3.2 Nebezpečí přírodního původu)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíl 2.3.1; 2.3.2; 2.4.1; 2.4.2)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíl 3)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 1.1.1; 1.1.2; 3.1.1)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 3.2)
- Další strategie typu Národní plány povodí Labe, Odry, Dunaje pro období 2015–2021 a 2021–2027, zejména kapitola IV. Cíle pro povrchové vody, podzemní vody a chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

Strategický cíl 15 Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.

Zvyšování obsahu organické hmoty v půdě a zachování přirozeného stavu půdního typu je klíčové pro zvýšení úrodnosti půd. Víme, že v příliš intenzivně obhospodařované půdě klesá podíl organických látek, zvláště pokud je zpět do půdy zapravováno minimum organické hmoty, jejíž úbytek má řadu negativních dopadů – např. utužení půdy, v důsledku čehož stoupá půdní zranitelnost vodní a větrnou erozí, snižuje se filtrační schopnost a retenční kapacita půd. Nízký podíl organických látek také způsobuje vyšší tendenci k okyselování, oslabuje schopnost půdy vázat kontaminující látky a snižuje její schopnost poutat živiny, což vede ke zvýšení obsahu dusičnanů s negativním dopadem na výživu rostlin a na kvalitu vod povrchových i podzemních.

Část strategického cíle nedokážeme zatím dostatečně relevantně vyhodnotit, neboť z hlediska degradace půd a sledování obsahu organické hmoty v půdě nám chybí dostatek dat. V zájmu snížení erozního ohrožení půdy a k podpoře biodiverzity Česká republika v roce 2020 zavedla opatření v rámci standardů DZES rozdělení monokulturních ploch velkých zemědělských pozemků na max. 30 ha. Od roku 2021 se již podmínka standardu vztahuje na ornou půdu i mimo erozně ohrožené plochy. Jde o krok správným směrem, jehož efekt ve vztahu k ohrožení erozí zatím ještě pro nedostatek dat nedokážeme vyhodnotit. V komplexu plnění strategického cíle je i zaměření na zlepšování stavu lesů a obměnu jejich druhové skladby. Významná část stejnověkých lesních porostů s nevhodnou prostorovou skladbou je poznamenána jak probíhající kůrovcovou kalamitou, tak působením dalších biotických a abiotických škodlivých činitelů. Vzhledem k omezené možnosti využití přirozené obnovy lesů na rozsáhlých kalamitních holinách není vždy vlastníky lesa při umělé obnově využíváno celého spektra stanovištně vhodných dřevin. Naprosto nezbytné je přizpůsobit lesní hospodářství měnícím se podmínkám v důsledku změny klimatu.

Specifický cíl 15.1. Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie zemědělství a potravinářství – cíl A1)
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (cíle 2.2.4)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025 (cíle 3.1.3)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 1. aktualizace pro období 2021–2030 (cíle 1)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíle 1)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 3.1.2)
- Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství 2020–2025 v letech 2021–2027 (celý)

KARTA OPATŘENÍ 15.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO3
2	Strategický cíl	15 Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.
3	Specifický cíl	15.1 Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu.
4	Název opatření	Evaluace webové aplikace zaměřené na bilanci organických látek v půdě
5	Popis opatření	Evaluace efektivity nástroje (uhlíková kalkulačka). Vytvoří se reprezentativní vzorek a současně s tím, jak se aplikace bude propagovat, proběhne testování, jak se kalkulačka dosud využívala a hlavně, jestli po jejím využití někdo změnil své jednání (kombinace dat sociologického výzkumu a informací z jiných zdrojů).
6	Řešený problém	Dostatek organické hmoty je zásadní pro udržení produkčních i mimoprodukčních funkcí půd. Brání utužení půdy a jejímu ohrožení vodní a větrnou erozí, zamezuje okyselování půd. Umožňuje zasakování a zadržování srážkových vod, čímž zpomaluje jejich odtok, tlumí tak dopad srážkových extrémů v podobě povodní a sucha. Dostatek organické hmoty v půdě posiluje její schopnost poutat rizikové látky. Žádoucím trendem tedy je zvýšení obsahu organické hmoty v půdě na hodnotu, která je pro daný půdní typ přirozená a obnova půdní struktury. V ČR existuje aplikace organickahmota.cz, která umožňuje výpočet uhlíkové bilance jak na konkrétním půdním bloku, tak pro celý zemědělský subjekt podle LPIS ke komplexnímu hodnocení agrární krajiny. Díky aplikaci může uživatel získat zpětnou vazbu, zda je jím provozovaný způsob hospodaření v pořádku nebo je nutné uvažovat o změně. Navíc zadávání dat do jednotného systému umožňuje zcela automatický výpočet. Předpokládá se, že její existence reálně pomáhá ke změně přístupu zemědělců, nebo alespoň proměně jejich smýšlení, ale tento předpoklad se neověřuje.
7	Intervenční logika	Intuitivní předpoklad, na kterém aplikace stojí se neověřuje. Dokud ale nebudeme vědět, zda je předpoklad správný, nevíme, zda aplikaci více propagovat (protože má efekt), upravit a více propagovat (protože ve stávající podobě z nějakých důvodů efekt nemá, ale je to řešitelné), nebo zda musíme hledat jiné nástroje (protože efekt nemá). Nejde

		přítom pouze o tento konkrétní nástroj, na jeho případě by se mohla obecněji testovat síla osvětových nástrojů.
8	Gestor	MZe
9	Typ opatření	Organizační/procesní; technologické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc až jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 1,188 mil. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita /provozní náklad Zdroj – stávající kapacity nebo vyvolaný náklad, v závislosti na zvoleném procesu evaluace (jde o 0,5 úvazku na MZe a 0,5 úvazku na VÚMOP).

Specifický cíl 15.2 Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 3.1.2)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 1. aktualizace pro období 2021–2030 (cíle 1)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíle 2)
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie zemědělství a potravinářství – cíle A1; A8)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 3.3)

Doporučení

15.2.i Urychlit realizaci pozemkových úprav včetně obnovy krajinných prvků v rámci tzv. společných zařízení.

15.2.ii Ve spolupráci s výzkumnými institucemi (zejména VÚMOP) zpracovat preventivní opatření proti větrné erozi do dotačních podmínek Společenské zemědělské politiky či do tzv. Protierozní vyhlášky.

Specifický cíl 15.3 Druhá skladba vysazovaných lesních porostů odpovídá stanovištním poměrům a brání další degradaci lesních půd.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 (cíle B: S ohledem na probíhající klimatickou změnu zvyšovat biodiverzitu a ekologickou stabilitu lesních ekosystémů při zachování produkční funkce) + aplikační dokument
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Strategie lesního hospodářství, rybářství, včelařství a myslivosti – cíle D1; D2)
- Strategie rozvoje Lesů ČR, s.p. na období od 1. 9. 2019 do 31. 12. 2024 (cíle 2.2)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíle 3.1.2; 3.1.3)

KO 4 Obce a regiony

Strategický cíl 16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.

Odpovědné využívání území je stěžejní pro zajištění podmínek harmonického rozvoje obcí a regionů. Strategické a územní plánování by mělo zajistit vyvážený rozvoj, který zabrání přílišné rozpínavosti měst do volné krajiny, zajistí efektivní mobilitu a dostupnost veřejných služeb. Stát by měl, vzhledem k roztržitosti sídelní struktury ČR, podporovat co nejvyšší dostupnost veřejných služeb, a dále – s ohledem na vývoj, rušení místní příslušnosti a digitalizaci služeb veřejné správy – průběžně aktualizovat standardy dostupnosti vybraných veřejných služeb. V zájmu obcí je integrované plánování v rámci svého rozvoje a prohlubování spolupráce obcí. Mnohá města procházejí postupnou proměnou a potýkají se s různými negativními trendy, které brání jejich rozvoji. Jedním z nich je postupný úpadek jejich center. Mohou být důsledkem odlivu lidí za prací, nevhodného řešení veřejného prostoru či jeho degradace přílišné suburbanizace a koncentrace aktivit mimo centrum měst. Suburbanizace s sebou nese mj. větší náklady na infrastrukturu a dopravní obsluhu. Úkolem obcí a měst je zajistit obyvatelstvu občanskou vybavenost a vhodně situovaný veřejný prostor, v obcích a městech by také mělo být zajištěno dostupné bydlení pro všechny věkové skupiny. V souvislosti s invazí Ruska na Ukrajinu a zvýšenou imigrací Ukrajinců do České republiky je předpokládán mnohem větší tlak právě na veřejné služby, občanskou vybavenost a dostupné bydlení. V rukou samosprávy spočívá plánování veřejného prostoru, vhodné investice do renovací či nové výstavby, jako jsou např. veřejné osvětlení, parky, dopravní infrastruktura a budovy v jejich správě. Nároky na veřejné služby, dostatečnou funkci a obslužnost měst a obcí bude klást také neustále se zvyšující podíl stárnoucí populace.

V rámci podpory dostupnosti veřejných služeb jsou realizovány podpůrné aktivity vedoucí k integrovanému přístupu k území (dotační tituly pro územní plány, územní studie krajiny, integrované nástroje ITI, IPRÚ a CLLD, dotační tituly v oblasti podpory rozvoje regionů). Nicméně chybí jednotná metodika na národní úrovni ke koordinaci strategického a územního plánování. Zajištění předpokladů pro dostupnost základních veřejných služeb již ve fázi územního a strategického plánování je podporováno metodicky na národní úrovni, avšak uvádění této metodiky do praxe je značně omezené. Strategické a územní plánování, které by přesahovalo úroveň jednotlivých obcí, je naplňováno omezeně. Příkladem jsou například územní studie krajiny. Další možnosti řešení strategického a územního plánování přesahující území obcí prozatím nejsou.

Specifický cíl 16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.

Strategie klíčové pro dosažení cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 5.1)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 1; 2; 3)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 1.4; 2.4; 3.4; 6.1)
- Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizací č. 1; 2; 3 a 5 (2020)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021–2030 (prioritní okruh 1 - Systém řízení a podpory CR; prioritní kruh 2 – Inovativní nabídka a zážitky)

KARTA OPATŘENÍ 16.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.

3	Specifický cíl	16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.
4	Název opatření	Vytvoření metodiky pro koordinaci strategického, územního a finančního plánování
5	Popis opatření	Vytvořit metodiku pro koordinaci strategického, územního a finančního plánování na všech úrovních veřejné správy (např. stát, kraj, obce, funkční regiony – ORP, DSO, MAS nebo ITI). Prvním krokem v přípravě metodiky bude analýza, metodika sama bude testována.
6	Řešený problém	V českém prostředí je obecně deficit provázání plánovacích procesů na různých hierarchických úrovních mezi strategickým a územním plánováním tak, aby byl zajištěn koordinovaný rozvoj daného území. Strategické dokumenty vč. ÚPD, které by měly určovat vize, cíle a určovat prostorové možnosti rozvoje dané obce by měly být např. provázány s rozpočtem obce/kraje apod. Tyto mechanismy by se měly vzájemně doplňovat a reflektovat tím potřeby krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého plánování. Nedostatečně rozvinutý strategický pohled na rozvoj území vede často k projektovým duplicitám či neefektivním investičním projektům a nevyváženému rozvoji daného území.
7	Intervenční logika	Metodika sama o sobě problém nevyřeší. Usnadní však aktérům vč. politické reprezentace postup tím, že jim všechny potřebné kroky představí srozumitelnou formou, za pomoci příkladů a upozorní na rozměry problémů, které by při zběžném přehledu mohly být opomenuty. K dosažení změny, resp. úplnému vyřešení problému je však nutná spolupráce, politická vůle a dostatečné personální kapacity, které metodiku budou ve své činnosti aktivně využívat.
8	Gestor	MMR
9	Typ opatření	strategické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit konkrétněji – do 1 mil. Kč (interní) + vypracování odborné analýzy (nutný outsourcing): 3,6 mil. Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita a náklad + outsourcing jako účelový neinvestiční výdaj Zdroj – stávající kapacity + outsourcing jako vyvolaný náklad či programové financování

KARTA OPATŘENÍ 16.1.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.
3	Specifický cíl	16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.
4	Název opatření	Deskriptory udržitelného rozvoje v Databázi strategií
5	Popis opatření	V rámci systému Databáze strategií vytvořit a na vzorku otestovat tzv. deskriptory udržitelného rozvoje. Pokud se deskriptory osvědčí – umožní rychlou orientaci, budou mít přidanou hodnotu ve srovnání s aktuálním stavem apod. – rozšířit systém na strategické dokumenty v Databázi strategií. Pak bude možno vyhledávat strategické dokumenty

		zaměřené na udržitelný rozvoj a vzájemně je porovnávat. Bude také možné sledovat vývoj v čase.
6	Řešený problém	U strategických dokumentů existují různé způsoby, jak posuzovat míru souladu těchto dokumentů s ČR 2030. Vedle evaluací, provedených přímo k tomuto účelu však chybí možnost rychlé „hrubé“ kontroly, příp. možnost rychle posuzovat proměnu situace v čase.
7	Intervenční logika	Dojde-li ke správnému nastavení deskriptorů udržitelného rozvoje, bude možno efektivněji monitorovat dopad udržitelného rozvoje a Strategického rámce ČR 2030 na podobu strategických dokumentů na nejrozsáhlejších úrovních správy a bude možno lépe monitorovat změny ve strategické práci s ohledem na udržitelný rozvoj, příp. klimatickou změnu. Pozorovaným změnám bude moci být přizpůsobena koordinace udržitelného rozvoje z národní úrovně.
8	Gestor	MMR
9	Typ opatření	technologické
10	Finanční náklad	Řákový odhad nákladů kapacit: stovky tisíc Kč Návrh deskriptorů udržitelného rozvoje a testování na vzorku strategií: 50 000 Kč Typ – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity / programové financování IT řešení – doplnění deskriptorů k udržitelnému rozvoji do systému Databáze strategií – 100 000 Kč Typ – účelové neinvestiční výdaje Zdroj – programové financování Přiřazení deskriptorů k udržitelnému rozvoji k jednotlivým strategiím v databázi – 250 000 Kč Typ – provozní náklady / neinvestiční výdaje Zdroj – všechny 3 zdroje jsou možné

KARTA OPATŘENÍ 16.1.c		
1	Oblast z ČR 2030	Obce a regiony
2	Strategický cíl	16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.
3	Specifický cíl	16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.
4	Název opatření	Do roku 2023 vytvořit podmínky pro zajištění dostatečné personální kapacity stavebních úřadů a orgánů územního plánování.
5	Popis opatření	Realizovat opatření, která přispějí ke stabilizaci a navýšení počtu kvalifikovaných pracovníků stavebních úřadů a orgánů územního plánování: Při návrhu systemizace služebních a pracovních míst stavebních úřadů zřízených státem (např. Specializovaný a odvolací stavební úřad) maximálně zohlednit aktuální znění katalogu prací a správních činností pro stanovení nejvýše možných platových tříd na jednotlivých systemizovaných místech.

		• Pracovníkům stavebních úřadů na služebních a pracovních místech zřízených státem (např. Specializovaný a odvolací stavební úřad) zajistit odpovídající platové podmínky – cílem je, aby byli placeni lépe, než na srovnatelných pozicích zřizovaných municipalitami; s ohledem na to zajistit každoročně v příslušné rozpočtové kapitole odpovídající objem finančních prostředků na platy zohledňující též potřebu dostatečných prostředků na přiznání odpovídající výše osobního ohodnocení a na případné přiznání odměn. • Připravit ve spolupráci s krajskými a obecními úřady analýzu bilancující výkony úřadů územního plánování a stavebních úřadů podle nového stavebního zákona a určit potřebný počet pracovníků nezbytných k jejich zajištění. Propagovat ji vůči obcím a krajům. V případě pracovníků státu (např. Specializovaný a odvolací stavební úřad) důsledně dodržovat požadavky na počet pracovníků daný analýzou, tj. zřizovat vždy nejméně tolik pracovních pozic, kolik analýza ve vztahu k agendě daného úřadu určí jako minimální standard. • Novelizovat nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě a nařízení vlády č. 302/2014 Sb., o katalogu správních činností tak, aby došlo k navýšení platových tříd pro stávající příklady uvedené v katalogu prací či správních činností nebo nově stanovit nové příklady prací a správních činností odpovídající budoucí potřebě stavebních úřadů a orgánů územního plánování. • Realizovat reprezentativní šetření mezi pracovníky stavebních úřadů a orgánů územního plánování ke zjištění nejen základního platu, ale též výše osobního příplatku a výše odměn, aby bylo možné formulovat případná další opatření jdoucí za rámec výše zmíněných úprav platových tříd. • Vytvořit centrální systém, do kterého by mohly úřady územního plánování a stavební úřady zadávat inzeráty poptávající pracovníky těchto úřadů, propagovat jej v prostředí architektonického, stavebního a právního směru. Alternativně navázat spolupráci s existujícími portály obsahujícími burzu práce pro architekty a stavaře (např. www.archiweb.cz) a pro právníky. • Iniciovat diskusi s vysokými školami poskytujícími vzdělání architektonického, stavebního a právnického směru o možnostech posílení poskytování právního vzdělání v jejich studijních programech (vč. posílení výuky stavebního práva na právnických fakultách). Cílem je realizovat opatření do roku 2023.
6	Řešený problém	Zatímco pozornost politické reprezentace a veřejnosti je upřena na podobu nového stavebního zákona a proces digitalizace stavebního řízení, personální zajištění výkonu stavebních úřadů a orgánů územního plánování se potýká s řadou překážek, ale pozornost mu věnována není, zůstává „bílým místem“. Přitom bez kvalifikovaných zaměstnanců

nebudou mít ani procedurální, ani technologické změny náležitý efekt a bude velmi obtížné na žádoucí úrovni sladit potřeby územního plánování a stavebního řízení. Problém má následující rozměry:

- Nedostatek zřízených pracovních pozic ve vztahu k objemu požadované práce

Problém prolíná všemi úrovněmi stavební správy. Podle Analýzy stavu na úseku územního plánování a stavebního řádu 2015–2017 (www.uur.cz/images/1-uzemni-planovani-a-stavebni-rad/analiza/2017/analiza/01-III_Analyza_2015-2017_2019-08-06.pdf, dále jen „Analýza 2017“, viz str. 15) měly v roce 2017 prvoinstanční úřady územního plánování celkem 773 pracovníků, ovšem ke zvládnutí požadované agendy by potřebovaly 842 pracovníků, tj. podstav činil zhruba 8 %. Co se týče pracovníků stavebních úřadů, Analýza 2017 neuvádí, zda je jejich počet dostatečný, samotné stavební úřady však v podkladových datech pro rok 2019 (zdroj: www.uur.cz/default.asp?ID=5101) nezřídka upozorňují na problémy typu „neobsazená místa referentů, obtížné získání nových pracovníků“, „nedostatek pracovníků – neustále se rozrůstající agenda“, „málo pracovníků a další práce navíc“, „úřad je poddimenzován personálně i prostorově“, „podhodnocení finanční i počtem zaměstnanců“ apod.

- Nedostatečné platové ohodnocení

Většina pracovníků prvoinstančních stavebních úřadů je zařazena do 10. platové třídy podle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 341/2017 Sb.; většina pracovníků prvoinstančních úřadů územního plánování je zařazena do 10. či 11. platové třídy. V roce 2022 činí nástupní plat absolventa v 10. platové třídě 21.260 Kč a v 11. platové třídě 22.980 Kč, medián mezd v ČR v posledním čtvrtletí 2021 činil dle ČSÚ 34 360,- a mediánová mzda stavebního inženýra v prvním pololetí roku 2021 (bez rozlišení délky praxe) byla 47 150 Kč (zdroj: <https://www.ispv.cz>).

- Nedostatek vhodných uchazečů

Fakulty architektury a fakulty stavební ročně dokončí stovky architektů a tisíce stavebních inženýrů, ti ale většinou nemají o práci na úřadě zájem. Analýza 2017 (str. 47) shrnuje zájem o práci na stavebních úřadech konstatováním, že „Obecně pro všechny typy stavebních úřadů průřezově kraje také upozorňují na problematiku obsazování uvolněných míst, kdy se místo daří obsadit až po několikráte opakovaném výběrovém řízení. Problematika obsazenosti souvisí s kvalifikačními požadavky na místo úředníka a s finančním ohodnocením dle katalogu prací, odpovídajících příslušné platové třídě.“

V ČR též chybí vzdělávací instituce, která by vychovávala techniky a zároveň by jim intenzivně poskytovala též právní vzdělání, nebo, kde by bylo právní vzdělání doplněno technickým vzděláním. Práce na stavebních úřadech a úřadech územního plánování je v tomto směru specifická, proto by bylo vhodné zajistit vzdělání souběžně v těchto dvou oborech.

		Na ochotu být zaměstnán na stavebních úřadech a orgánech územního plánování mají vliv také další faktory, které jsou společné celé veřejné správě, např. dlouhodobá nedůvěra veřejnosti vůči veřejné správě, posilovaná přístupem politické reprezentace. Tento problém však není řešitelný v rámci tohoto opatření.
7	Intervenční logika	Pro kvalitní výkon stavební správy je zapotřebí především odpovídající legislativa, materiální vybavení, personální kapacita. Navržené opatření se zaměřuje na zabezpečení personální kapacity a vykrývá tak „bílé místo“ v dosavadních strategiích. Pro výkon dané práce je nutná velká dávka znalostí nejen v oblasti stavebnictví a územního plánování. Na pracovníka úřadu je vyvíjen silný tlak a je nutné tuto náročnou činnost adekvátně finančně ohodnotit. Ačkoli základní motivací pro práci ve veřejné správě nemusí být plat/mzda, finanční ohodnocení by mělo být motivační alespoň uvnitř veřejné správy samotné. Souběžně je třeba zlepšit povědomí osob s vhodnou kvalifikací o pracovních příležitostech ve stavební správě.
8	Gestor	MMR (NSÚ), MV, MPSV, MŠMT
9	Typ opatření	finanční/ekonomické, organizační/procesní
10	Finanční náklad	<u>Řádový odhad jednorázových nákladů – jednotky miliónů Kč</u> Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 1,67 mil. Kč + 5 mil. Kč outsourcing jako investiční výdaj + 0,5 mil. Kč outsourcing jako účelový neinvestiční výdaj Typ – administrativní kapacita / provozní náklady + investiční výdaje + účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity (substituce za jiné agendy) + programové financování + vyvolaný náklad (vyvolané náklady tvoří 74 % nákladů) <u>Řádový odhad každoročních nákladů v případě přesunu stavebních úřadů a vybraných specialistů z dalších souvisejících úřadů pod stát – stovky miliónů Kč ročně</u> Odhad nákladů: 862 mil. Kč ročně Typ – provozní náklady Zdroj – vyvolaný náklad <u>Řádový odhad každoročních nákladů v případě ponechání stavebních úřadů na obcích a krajích – stovky miliónů Kč ročně</u> Odhad nákladů kapacit: 378 mil. Kč ročně Typ – provozní náklady Zdroj – vyvolaný náklad

Specifický cíl 16.2 Jsou stanoveny závazné standardy dostupnosti základních veřejných služeb a jim odpovídající veřejné infrastruktury občanského vybavení, které jsou platné pro veškerou zástavbu.

Strategie klíčové pro naplňování cíle

- Strategie regionálního rozvoje 21+ (cíle: 1.3; 2.3; 3.3; 5.4; 6)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 2.4)
- Koncepce bydlení České republiky 2021+ (cíle Dostupné kvalitní bydlení - opatření 1–4)

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl: 1–3; příp. 4)
- Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 5 (2020)
- Politika architektury a stavební kultury ČR (cíl: 1–3)
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025 (cíle B, C, E, H)

KARTA OPATŘENÍ 16.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 4
2	Strategický cíl	16 Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.
3	Specifický cíl	16.2 Jsou stanoveny závazné standardy dostupnosti základních veřejných služeb a jim odpovídající veřejné infrastruktury občanského vybavení, které jsou platné pro veškerou zástavbu. 16.3 Předpoklady pro dostupnost základních veřejných služeb jsou zajištěny již ve fázi územního a strategického plánování
4	Název opatření	Analýza geografických aspektů vybraných veřejných služeb poskytovaných na různých hierarchických úrovních v ČR a návrhy na jejich budoucí organizaci v kontextu plánovaných reforem územně správního členění ČR
5	Popis opatření	Cílem opatření je analyzovat rozmístění a způsoby poskytování vybraných veřejných služeb na jednotlivých geografických úrovních v ČR. Výsledkem by mělo být shromáždění dat a informací o prostorovém rozmístění vybraných veřejných služeb na území ČR, které by v rámci zlepšení dostupnosti těchto služeb byly distribuovány na lokální a mikroregionální úrovni. V souvislosti s plánovanou revizí územně správního členění ČR (submikroregionální a mikroregionální úroveň) a rozvojem spolupráce obcí by zároveň pokračovala debata s gestory veřejných služeb s cílem nalézt optimální způsob efektivního poskytování veřejných služeb při zachování jejich dostupnosti na jasně definovaných geografických (územních) úrovních.
6	Řešený problém	Současný systém poskytování veřejných služeb a jejich rozmístění v území je nepřehledný, což do značné míry brání systémovému řešení v oblasti zajištění jejich dostupnosti. Dosud realizované aktivity MV a MMR v rámci činnosti Pracovní skupiny pro dostupnost veřejných služeb (zřízené na MV pod RVVS) ukázaly na potřebu další analýzy a následné diskuze se všemi dotčenými gestory a spolugestory veřejných služeb.
7	Intervenční logika	Shromáždění dat o veřejných službách a následná tvorba analytických podkladů posílí evidence-informed rozhodování při řešení a návrhu budoucích změn v dostupnosti veřejných služeb v území.
8	Gestor	MV, spolugestor MMR
9	Typ opatření	Analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc až jednotky miliónů Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 225 000 Kč v r. 2022, 550 000 Kč v r. 2023, 550 000 Kč v r. 2024, 550 000 Kč v r. 2025. Typ – administrativní kapacita / provozní náklady + účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + programové financování

Specifický cíl 16.3 Předpoklady pro dostupnost základních veřejných služeb jsou zajištěny již ve fázi územního a strategického plánování.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie regionálního rozvoje (cíle 1.3, 2.3, 3.3, 5.4, 6)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 2.4, 5.1, 5.2, 5.3)
- Klienty orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 1, 2, 3, příp. 4)
- Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 5 (2020)
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025 (cíle B, C, E, H)
- Politika architektury a stavební kultury ČR (cíle 1.1, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2) – není však aktualizovaná

Specifický cíl 16.4 Postupy strategického a územního plánování jsou koordinovány na úrovni přesahující úroveň jednotlivých obcí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie regionálního rozvoje 21 + (cíle 1.3; 2.3; 3.3; 5.4; 6)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 2.4; 5.1; 5.2; 5.3)
- Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 5 (2020)
- Politika architektury a stavební kultury ČR (cíle 1.1; 1.4; 1.5; 2.1; 2.2) – není však aktualizovaná

Strategický cíl 17 Růst kvality života v jednotlivých municipalitách snižuje regionální nerovnosti.

Index kvality života nelze vyjádřit pouze hodnotami HDP, jež je ukazatel primárně ekonomické výkonnosti na obyvatele. Ačkoliv může být ekonomický růst podmínkou pro dosažení vyšší kvality života, je nutné chápat rozvoj jako širší koncept úzce související s životní úrovní jedince, zdravím, délkou života, přístupem ke kultuře či vzdělání apod. Ne všechny regiony České republiky se rozvíjejí podobně. Některé regiony trápí úbytek obyvatel, jiné horší ekonomická výkonnost či sociální nerovnosti aj. Pro tyto regiony je třeba najít řešení, podpořit konkurenceschopnost místních podniků, zajistit sociální bydlení atd.

V době před nástupem epidemie Covid-19 se situace v některých oblastech měnila k lepšímu. Příkladem může být pokles počtu sociálně vyloučených lokalit, nebo množství osob ohrožených chudobou a materiální deprivací. Hospodářské důsledky pandemie Covid-19 však mohou nejen zastavit pozitivní vývoj, ale i přivodit obrát k horšímu. Vliv na ekonomiku a společnost v ČR má také současná ruská invaze na Ukrajinu, přičemž lze předpokládat, že dlouhodobě bude největší výzvou integrace té části ukrajinských uprchlíků, kteří zůstanou trvale v ČR. Některé problémy se přitom nepodařilo vyřešit ani před nástupem pandemie Covid-19 a před ukrajinskou krizí. Již tehdy vážla například podpora dostupného bydlení, na kterou ani nyní nejsou poskytovány dostatečné finanční prostředky. Malé a střední podniky jsou podporovány prostřednictvím cílených dotačních titulů a do roku 2020 byl pozorován zlepšující se stav podnikatelského prostředí v ČR, který je však v současné době výrazně ovlivňován pandemií Covid-19. Stárnutí populace představuje zásadní výzvu pro celé území ČR a nedá se prokazatelně říci, že by se venkovské a všechny periferní oblasti potýkaly s významnější výzvou, tak jak to uvádí specifický cíl 17.1. Tento specifický cíl pak nelze objektivně

vyhodnotit, skutečnost navíc může projít částečnou proměnou v závislosti na vývoji konfliktu na Ukrajině. Co se týče samotného snižování regionálních nerovností, pak aktivity veřejné správy mají pozitivní vliv na ekonomický vývoj a kvalitu života v ČR, avšak aby byly reálně snižovány právě meziregionální rozdíly, je potřeba efektivního zacílení na ty regiony, které to skutečně potřebují. Také toho je částečně dosahováno například Strategií restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje.

Specifický cíl 17.1 Dnešní venkovské a periferní oblasti se nevyklidňují a jejich populace nestárne více než v urbanizovaných oblastech.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (celá)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 3.3)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 1.2)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021–2030 (prioritní kruh 2: Inovativní nabídka a zážitky; prioritní okruh 5: Lidé)

Doporučení

17.1.i Pořizovatelé a projektanti územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace využívají pro zajištění standardů dostupnosti základních veřejných služeb certifikovanou metodiku TB050MMR001 Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury.

Specifický cíl 17.2 Jsou podporovány vysoce kvalifikované pracovní příležitosti v malých a středních podnicích využívajících místní a regionální potenciál.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 4.2)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (cíl 1.1; 4.4)
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů pro období 2021–2027 (cíl Posílení a rozvoj podnikatelské infrastruktury)

Specifický cíl 17.3 Jsou podporovány různorodé formy bydlení, především dostupné nájemní bydlení pro všechny segmenty společnosti.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce bydlení České republiky 2021+ (cíl Dostupné kvalitní bydlení - opatření 1; 4)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.4)

Specifický cíl 17.4 Lokální integrované strategie snižují sociální disparity v území, posilují nekonfliktní soužití a zvyšují kvalitu života pro všechny.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 1.2; 5.1; 5.2)
- Koncepce Smart Cities (ZPO 3.1)
- Strategie regionálního rozvoje 2021+ (cíl 1.3; 4.5; 6)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021–2030

KARTA OPATŘENÍ 17.4.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 4
2	Strategický cíl	17 Růst kvality života v jednotlivých municipalitách snižuje regionální nerovnosti.
3	Specifický cíl	17.4 Lokální integrované strategie snižují sociální disparity v území, posilují nekonfliktní soužití a zvyšují kvalitu života pro všechny.
4	Název opatření	Realizace nástroje Komunitně vedený místní rozvoj
5	Popis opatření	Předmětem opatření je realizace nástroje Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) v ČR. CLLD je tzv. integrovaným nástrojem evropských fondů, který je do značné míry postaven na principu subsidiarity, a představuje nástroj rozvoje "zdola" (<i>bottom-up</i>). Realizace nástroje je totiž postavena na implementaci tzv. strategií CLLD, jejichž tvůrci jsou místní akční skupiny (MAS). MAS jsou otevřená místní partnerství zastupující veřejné i soukromé místní socioekonomické zájmy. Realizace příslušných opatření definovaných ve strategiích CLLD je finančně podporována z operačních programů evropských fondů. Naplňování strategií CLLD vede ke komplexnímu a integrovanému rozvoji území obcí do 25 tis. obyvatel. V rámci ČR je proto CLLD jedním z nejsignifikantnějších nástrojů rozvoje venkova, resp. nástrojů pojišťovací regionální politiky ("koheze"). Během let 2022–2023 bude završena realizace strategií CLLD pro programové období 2014–2020 a zahájena implementace strategií CLLD pro programové období 2021–2027. Pro programové období 2021–2027 je cílem opatření podpořit z EU fondů minimálně 170 strategií CLLD, a to v minimální výši 400 mil. eur.
6	Řešený problém	Nižší úroveň socioekonomického rozvoje venkovských oblastí, nedostatečná úroveň endogenního rozvojového potenciálu některých venkovských oblastí a deficit při prosazování principu subsidiarity v rámci regionální politiky.
7	Intervenční logika	Realizací opatření dojde k podpoře místních, resp. subregionálních (pokud úroveň "regionální" chápeme jako úroveň krajů) rozvojových strategií místních akčních skupin, přičemž realizace těchto strategií přispěje ke komplexnímu a integrovanému rozvoji příslušných území působnosti MAS. V návaznosti na realizaci strategií bude docházet k jejich evaluaci a přehodnocení nastavení nástroje tak, aby byl ideálně nastaven z pohledu principu 3E.
8	Gestor	MMR

9	Typ opatření	strategické; finanční/ ekonomické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliard Kč Odhad objemu nákladů na zajištění realizace CLLD ze strany ústředních orgánů státní správy, včetně nákladů vyplývajících ze smluv uzavřených k zajištění činností souvisejících s realizací CLLD (MMR, ŘO, zprostředkující subjekty): 80 mil. Kč Odhad objemu zázavazkovaných finančních prostředků na realizaci integrovaných projektů CLLD (v rámci implementace CLLD 2014–2020 i CLLD 2021–2027) v letech 2022–2025: 9 mld. Kč Odhad objemu nákladů na podporu provozu a animačních činností MAS v předmětném období: 1 450 mil. Kč Typ – administrativní kapacita / provozní náklady + účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + programové financování

KARTA OPATŘENÍ 17.4.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	17 Růst kvality života v jednotlivých municipalitách snižuje regionální nerovnosti.
3	Specifický cíl	17.4 Lokální integrované strategie snižují sociální disparity v území, posilují nekonfliktní soužití a zvyšují kvalitu života pro všechny.
4	Název opatření	Zajistit, aby integrované strategie ITI a CLLD pro programové období 2021–2027 nebyly zaměřeny pouze na realizaci opatření prostřednictvím fondů EU, ale také na realizaci opatření prostřednictvím národních a krajských dotačních titulů.
5	Popis opatření	MMR zajistí prostřednictvím metodického vedení (vydáním a implementací Metodického pokynu využití integrovaných nástrojů a regionálních akčních plánů v programovém období 2021 – 2027), aby Integrované územní strategie ITI a CLLD v programovém období EU 2021+ nebyly zaměřeny pouze na realizaci integrovaných opatření naplňovaných prostřednictvím financí z EU fondů, ale vytvoří rovněž podmínky pro naplňování strategií i prostřednictvím jiných nástrojů (například národní a krajské dotační tituly). Na využití integrovaných přístupů klade důraz implementační část SRR ČR 21+ i Koncepce rozvoje venkova (viz např. specifický cíl 5.1 Strategické plánování a řízení).
6	Řešený problém	Integrované územní strategie (zejména ITI) byly dosud zaměřeny především na realizaci integrovaných opatření prostřednictvím financí z EU fondů. Tato skutečnost neumožňuje naplno využít potenciál, který nabízí tvorba integrované územní strategie pro funkční území. Při širším zaměření by bylo možné lépe reagovat na potřeby území a využít závěry analýz ve strategiích.
7	Intervenční logika	Využití např. národních a krajských dotačních titulů pro financování integrovaných územních strategií ITI a CLLD v období 2021–2027 se zvýší možnosti poskytované podpory a zefektivní danou podporu poskytovanou integrovanými strategiemi.
8	Gestor	MMR (Doporučení: obce)
9	Typ opatření	finanční/ ekonomické, organizační/ procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Typ nákladů – administrativní kapacita a náklad

Strategický cíl 18 Kvalitní urbánní rozvoj sídelních útvarů je zajištěn.

Obce a města České republiky by měly najít přirozenou rovnováhu mezi rolí velkých měst, jež jsou označovány za póly růstu, a historicky vzniklým územím polycentrického charakteru s rozptýlenou sídelní strukturou. Je nutné posílit např. příhraniční spolupráci pro vnější periferie a odlehlým obcím zajistit dostupnost veřejných služeb vč. základní občanské vybavenosti pro všechny věkové skupiny. Obce i města musí dbát na vyvážený rozvoj svého území a usměrňovat suburbanizační trend. Ten se vyskytuje především v okolí metropolí, aglomerací a okolo dalších významných regionálních center. Nese s sebou velké množství negativních faktorů, jako je např. zastavování zemědělského půdního fondu (ZPF) a volné krajiny, zvýšení nákladů na veřejnou infrastrukturu a zvýšenou nucenou mobilitu do částí mimo centrum.

Ačkoliv se právní předpisy snaží chránit výměru i kvalitu ZPF, neustále se zvyšuje degradace půdy (viz cíl 15) a dochází k úbytku a vyjmutí půdy ze ZPF pro různé účely. Ve městech se preferuje nízká zástavba, charakteristická svou nekompaktností. Vhodný potenciál pro výstavbu a využití ploch se tak nachází v regeneraci brownfieldů. V této oblasti existuje poměrně velké množství finanční podpory, která je rovněž hojně využívána. Obce se snaží najít způsoby, jak otevřeně komunikovat s občany a zvyšovat přátelskost vůči všem věkovým skupinám, nicméně i k tomuto tématu přistupují velmi individuálně. Na úrovni státu pak existuje celá řada aktivit, které pomáhají osvětě tématu přátelské obce a občanská participace, nicméně kompletní hodnocení přístupu za všechny obce chybí.

Specifický cíl 18.1 Snižuje se zábor zemědělské půdy ve městech i volné krajině. Brownfieldy jsou regenerovány a revitalizovány.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Národní strategie regenerací brownfieldů 2019–2024 (cíl 1–3)
- Strategie regionálního rozvoje 21+ (cíl 3.1)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.1; 2.4; 3.1; 3.3)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025 (cíl 3.4)
- Státní politika životního prostředí 2030 s výhledem do 2050 (cíl 1.6.2; 1.3.2; 3.1.2)

Specifický cíl 18.2. Města jsou přátelská ke všem věkovým a uživatelským skupinám.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie regionálního rozvoje 21+ (cíl 1.3; 2.3; 3.3; 5.4; 6)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.4; 5.1; 5.2; 5.3)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 1–3, příp. 4)
- Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 5 (2020)
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025 (cíl B, C, E, H)
- Politika architektury a stavební kultury ČR (cíl 1.1; 1.4; 1.5; 2.1; 2.2) – není však aktualizována

Specifický cíl 18.3 Obce běžně plánují rozvoj společnosti s veřejností.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 5.1)
- Klienty orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 5.2)
- Strategie regionálního rozvoje (cíl 6.2)

Doporučení

18.3.i Všeestranně podporovat participaci veřejnosti na rozvoji územních samosprávných celků, a to i participaci nad rámec zákonných povinností těchto celků (např. využitím méně obvyklých forem jako občanské poroty/citizens jury, participativní rozpočtování, mentální mapování, e-participace apod.), se zvláštním zřetelem k proaktivnímu zapojování marginalizovaných skupin obyvatel ze strany obcí.

Strategický cíl 19 Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu.

Změna klimatu může přinést řadu nepříznivých vlivů na společnost i přírodu. Tam, kde nelze změně klimatu předcházet ve smyslu jejího zmírnění nebo zpomalení (mitigace), jsou na místě adaptační procesy, tedy přizpůsobení se. Úkolem adaptačních opatření na lokální úrovni není pouze připravit města a obce na dopady vyvolané změnou klimatu, ale i předcházet těmto dopadům pomocí snižování emisí skleníkových plynů, využitím alternativních zdrojů energie, podporou udržitelné mobility apod. Adaptace na změnu klimatu na lokální úrovni vyžaduje součinnost politickou i administrativní. Svou úlohu v ní mají jak postoje místních politických elit, tak přístup orgánů veřejné správy, a to na úrovni územního plánování, ochrany životního prostředí či financování obcí. Adaptační strategie měst a obcí bývají začleněny do širších strategických dokumentů. V těchto dokumentech města reagují pomocí konkrétních opatření na změnu klimatu (protipovodňová opatření, nakládání s pitnou vodou, snížení teploty ve městě apod.). Zatím však není mnoho municipalit, které mají zpracovány samostatné adaptační strategie.

Změna klimatu a ochrana životního prostředí jsou výzvy, jejichž důležitost rok od roku roste. Municipality mají potenciál adaptovat se s podporou dotačních titulů, zpracovaných strategií a metodické a odborné pomoci na klimatické změny a přispívat k lokálnímu omezení emisí skleníkových plynů, a to mnoha různými formami. Souhrnně lze konstatovat, že na místní úrovni bylo dosaženo částečného pokroku, není však přímočarý, je rozkolísaný v místě i čase. Komplex řešení na lokální úrovni zahrnuje celou škálu opatření, jejichž efektivita je v důsledku nerovnoměrného zavádění nevyrovnaná: např. zvyšování zelených ploch ve městech závisí ve velké míře na opatřeních Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu, která však budou naplněna až v dlouhodobém horizontu; v oblasti územního plánování je pro některá opatření (např. pro regulaci uliční zeleně) územní plán příliš hrubým nástrojem a na odpovídající úrovni jsou tato opatření řešitelná až v úrovni regulačního plánu. Pozitivním krokem je snaha o eliminaci emisních forem dopravy, zatím je spíše zajištěna její strategická podpora, potřebná infrastruktura není dostačující. Obdobně se nedařilo zvyšovat podíl budov přizpůsobených klimatickým výkyvům. V posledních letech však dochází k nárůstu výstavby nových budov v přísnějším standardu tzv. budov s téměř nulovou spotřebou energie a nová legislativa požadavky na výstavbu nových budov ještě zpřísní. V komplexu adaptačních opatření na místní úrovni hraje významnou roli postup při nakládání s komunálním odpadem, jehož zpracování může být velkým zdrojem skleníkových plynů. Obecně lze

konstatovat, že pouze třídit a recyklovat nestačí, cílem je, aby komunální odpad vznikl v minimálním množství – zde mají obce ještě velkou rezervu. Kde zatím na základě nedostatku dat není možno relevantně vyhodnotit postup, je oblast eliminace tepelných ostrovů. Strategický cíl jako takový je tedy postupně naplňován, ale k jeho skutečnému splnění stále zbývá ještě kus cesty.

Specifický cíl 19.1 Obce III. stupně předcházejí dopadům změny klimatu a jsou schopny se jim přizpůsobit.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 3.1)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu - 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíl 4)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (s cílem souvisí do určité míry většina specifických cílů, zejména jde o cíl 1.6)

Specifický cíl 19.2 Snižuje se počet a intenzita městských tepelných ostrovů.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíl 4)

Specifický cíl 19.3 Všechny nově dokončené budovy se řadí do energetické třídy A. Existující budovy se postupně renovují minimálně na úroveň energetické třídy C.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (rozměr „Energetická účinnost“)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíl 4)
- Dlouhodobá strategie renovací na podporu renovací vnitrostátního fondu obytných a jiných než obytných budov, veřejných i soukromých

Doporučení

19.3.i Připravit finanční nástroje pro úspornou renovaci budov, které by měly nahradit podporu dotační.

19.3.ii Zahrnout podporu prvků aktivní adaptace budov na projevy změny klimatu do nástrojů podpory tam, kam tomu tak zatím není.

Specifický cíl 19.4 Zvyšuje se podíl veřejné zeleně v městských aglomeracích.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.3)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 1.6.4)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021–2025 (cíl 4)

Specifický cíl 19.5 Významně roste délka cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty a cyklistky.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.1)
- Koncepce městské a aktivní mobility (cíl 2.1.2.1; 2.1.2.3; 2.1.2.4)
- Strategie regionálního rozvoje 2021+ (cíl 1.2; 3.2)
- Státní politika životního prostředí 2030 s výhledem do 2050 (cíl 1.6.2)
- Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021–2030 (prioritní okruh 2 – Inovativní nabídka a zážitky)

Specifický cíl 19.6 Významně se zvyšuje počet bezemisních a nízkoemisních vozidel.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Národní akční plán čisté mobility (aktualizovaný) (cíl 2.4.1; 4.3.1)
- Národní plán obnovy (komponenta 2.4)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 2.1)
- Státní politika životního prostředí 2030 s výhledem do 2050 (cíl 1.6; 2.1; 1.2)

Specifický cíl 19.7 Klesá množství skládkovaného komunálního odpadu.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 3.1)
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (cíl 2.2)
- Program předcházení vzniku odpadů ČR (celý)
- Plán odpadového hospodářství ČR 2015–2024 (celý)
- Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040 (celý)

Doporučení

19.7.i Zavádět chytré systémy odpadového hospodářství v obcích (např. motivační princip PAYT, door-to-door systém apod.)

Strategický cíl 20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.

Strategický cíl se soustředí na udržitelný rozvoj municipalit. Jedná se především o udržitelné podoby rozvoje měst, obcí, krajů, mikroregionů, které mají vést ke spokojenému a kvalitnímu životu jejich obyvatel. Aby územní veřejná správa mohla přistupovat k vládnutí s ohledem k udržitelnosti, je důležité, aby obdržela podporu zejména z úrovně státní správy. A to jak v podobě metodik, tak ve formě vzdělávacích a osvětových aktivit. Důležitým aspektem je dostatečné zajištění institucionální kapacity a propagace nástrojů pro řízení kvality. Snahou zůstává podpora o navyšování realizátorů místní Agendy 21, která je dosud nejrozvinutějším systémovým nástrojem pro naplňování principů udržitelného rozvoje.

Lze říci, že státní správa se snaží o podporu nástrojů pro udržitelný rozvoj; ovšem o systematické metodické podpoře můžeme mluvit jen u několika z nich. Jsou vyvíjeny aktivity na popularizaci nástrojů udržitelného rozvoje (např. pravidelné konference). Uplatnění nástrojů v praxi však stále naráží na nedostatečnou institucionální kapacitu pro výkon agendy udržitelného rozvoje v rámci územní veřejné správy. Ucelenou podporu a monitoring přináší místní Agenda 21, která s ohledem na specifika daného území zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. Bohužel ale naráží na překážky, které brání výraznějšímu nárůstu počtu realizátorů, i přesto, že kvalita její realizace roste. Aby bylo možné tyto překážky překonat, je nutné je do budoucna specifikovat na základě otevřené diskuze.

Specifický cíl 20.1 Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce rozvoje venkova (cíl 5.1; 5.3)
- Koncepce Smart Cities (celá)
- Klientsky orientovaná veřejná správa (cíl 3.2)

KARTA OPATŘENÍ 20.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.1 Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit.
4	Název opatření	Koherence podpory udržitelného rozvoje v území
5	Popis opatření	Některou z existujících pracovních skupin MMR, nebo MŽP, jejíž práce se účastní též zástupci samospráv, učinit platformou společného postupu gestorů všech nástrojů udržitelného rozvoje v území. Do roku 2023 prokazatelně postoupit ve třech níže uvedených tématech: 1) provést analýzu, zda formy metodické a finanční podpory, poskytované gestory jednotlivých nástrojů, si navzájem neprotiřečí a pokud protiřečí, pak do roku 2023 nalézt řešení tohoto problému.

		2) zjistit, je-li v území zájem o vytvoření jednoduchého webového rozcestníku, který by krajům, obcím i jednotlivcům umožnil snazší orientaci ve využívání celé šíře nástrojů UR vč. vodítka jejich náročnosti na implementaci a příkladu jejich vhodného užití a přínosů v praxi. Pokud zájem bude, pak přinejmenším připravit projekt, kterým by se toho dosáhlo, v ideálním případě takový rozcestník vytvořit. 3) zjistit, je-li v území zájem o vytvoření samostatného portálu udržitelného rozvoje v území, vč. podrobného představení dobrovolných nástrojů UR a vodítka k jejich implementaci (obce, kraje), přehledu relevantních forem financování, souvislosti se strategickým plánováním, nabídky vzdělávání pro samotné realizátory UR v území či databázi realizátorů. Pokud zájem bude, portál vytvořit.
6	Řešený problém	Protože v ČR existuje spojený model veřejné správy, není možné účinnou implementaci udržitelného rozvoje zajistit pouze silami a v oblastech působení státní správy. Je nutné, aby principy UR při plnění svých úkolů uplatňovala také územní veřejná správa. Státní správa pro to poskytuje metodickou, v některých případech též finanční podporu např. Místní Agenda 21, SMART řešení (Smart Villages/Cities/Regions), finanční podpora z EU Fondů nebo integrované nástroje, Pakt starostů a primátorů pro klima a energii, Program rozvoje venkova atd. Tato podpora může být specificky orientovaná, nesmí být však navzájem protikladná, musí se naopak umocňovat. Koordinace postupu je však nedostatečná a míra souladu, neřkuli synergií není známa, což může mít v konečném důsledku negativní dopad na téma udržitelného rozvoje v území. Navíc, vzhledem k rozdělení nástrojů mezi několik gestorů, se územní samosprávy často nedokáží v současné nabídce nástrojů UR a podpor snadno orientovat.
7	Intervenční logika	Metodiky nástrojů pro udržitelný rozvoj již existují, popřípadě probíhá jejich aktualizace samotnými gestory. Je nutné zajistit jejich provázanost, aby byla pokryta všechna místa/témata a utvořil se tak vzájemně provázaný systém. Příp. webový rozcestník a portál by měly informace poskytnout rychle a snadno – v prvním přiblížení jednoduchou orientaci, v druhém přiblížení podrobnější vzhled. Rozcestník i portál by měly přinášet také „klíč“ k volbě vhodného nástroje, jehož implementace nebude pro danou obec neúměrně náročná. Klíč by měl umožnit zhodnotit možné přínosy implementace tohoto nástroje. Portál by mohl přibírat i funkci obecně informační, tedy poskytovat na jednom místě všechny důležité informace, vodítka a návody pro ÚSC v otázkách prosazování UR. I tehdy, pokud by samosprávy o rozcestník či portál projevily zájem, bylo by třeba obě řešení přinejmenším po několik let soustavně propagovat a trvale by musely být obě formy udrženy aktuální.
8	Gestor	MMR, spolugestor MŽP, spolupráce MZe, MV, MPO příp. další ministerstva
9	Typ opatření	organizační/procesní; technologické

10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc až jednotky miliónů Kč, v závislosti na rozsahu IT řešení Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady + účelové neinvestiční výdaje (vč. outsourcingu) Zdroj – stávající kapacity + vyvolaný náklad (pouze druhá a třetí aktivita opatření)
----	-----------------	--

KARTA OPATŘENÍ 20.1.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO 4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.1 Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit.
4	Název opatření	Metodická podpora Ministerstva pro místní rozvoj v oblasti udržitelného rozvoje municipalit s důrazem na rozvoj kompetencí malých (venkovských) obcí
5	Popis opatření	V rámci opatření bude realizována metodická podpora obcí v oblasti udržitelného rozvoje území obcí v rámci různých socioekonomických sfér. Cílovou skupinou metodické podpory budou především zástupci obcí, ale i zástupci DSO či místních akčních skupin (MAS), příp. krajských samospráv a další. Opatření bude realizováno zejména prostřednictvím těchto aktivit: • Publikace metodických brožur pro obce v rámci edice „MMR pro obce“. Během let 2022–2023 se předpokládá publikace přibližně 5 metodických brožur. Zmiňovaná edice se z velké části zaměřuje na témata udržitelného rozvoje (již byly publikovány brožury na téma hospodaření s vodou v obcích, péče o dřeviny v obcích, integrace cizinců v obcích apod.). • Realizace seminářů pro obce, DSO a MAS. V letech 2022–2023 se celkem předpokládá realizace cca 8 seminářů. Pokud nebude omezeno shromažďování osob, budou semináře realizovány v různých regionech. V rámci seminářů budou prezentovány informace z oblasti strategického plánování a řízení regionálního rozvoje a rozvoje území obcí, včetně informací k tématům udržitelného rozvoje, postupy vycházející z metodických brožur publikovaných v rámci edice „MMR pro obce“ a z výstupů výzkumných projektů realizovaných se zapojením MMR apod. • Podpory strategického plánování a řízení rozvoje obcí prostřednictvím online aplikace ObcePRO, včetně realizace školení pro práci s uvedeným nástrojem.

		• Zveřejňování tzv. „Invenčí pro obce“ na webu obcepro.cz. Invence pro obce představují karty s různými užitečnými odkazy, informacemi a podněty (nejen) pro zástupce obcí, a to z velké části právě na témata udržitelného rozvoje. Během let 2022–2023 se celkem předpokládá zveřejnění cca 50 nových invenčí. • Publikace newsletteru „MMR pro venkov“, a to v čtvrtletní periodicitě. Newsletter bude obsahovat aktuální informace z oblasti rozvoje venkova s důrazem na (podpůrné) aktivity MMR. • Organizace Pracovní skupiny pro rozvoj venkova Rady vlády pro udržitelný rozvoj (cca 4 jednání ročně), kde budou diskutovány a řešeny aktuální problémy udržitelného rozvoje malých obcí v kruhu všech relevantních aktérů rozvoje venkova. • Iniciování a podpory řešení projektů aplikovaného výzkumu, jejichž výstupy povedou k zlepšení/rozšíření kompetencí obcí, příp. dalších aktérů územního rozvoje v oblasti udržitelného rozvoje území, resp. jeho plánování a řízení. MMR bude konečným uživatelem výsledků těchto projektů, příp. bude působit v roli aplikačního garanta projektů, nebo certifikační autority pro příslušné výsledky (metodiky).
6	Řešený problém	Nedostatečné kompetence a nedostatečná informovanost zástupců (malých) obcí v oblasti udržitelného rozvoje území, resp. jeho plánování a řízení.
7	Intervenční logika	Zlepšení/rozšíření kompetencí zástupců (malých) obcí v oblasti udržitelného rozvoje území, resp. jeho plánování a řízení, povede ke zlepšení v oblasti udržitelného rozvoje (území) obcí, resp. území ČR jako celku. Výše uvedené aktivity budou realizovány s ohledem na aktuální otázky a problémy v oblasti udržitelného rozvoje území. Bude reflektována zpětná vazba k uvedeným aktivitám, která může vést k jejich modifikaci.
8	Gestor	MMR
9	Typ opatření	Organizační/procesní, technologické, vzdělávací, metodické a osvětové
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (odhad gestora vč. nákladů na personální kapacity MMR): 3,8 mil. Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 20.2 Územní veřejná správa má dostatečné institucionální kapacity pro výkon agendy udržitelného rozvoje.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 3.2; 3.3)

Doporučení

20.2.i MV připraví zhodnocení projektů realizovaných ÚSC ve výzvách OPZ pro ÚSC vyhlášených v letech 2016–2020. Dále zpracuje brožuru vybraných příkladů dobré praxe, která představí vybrané projekty z oblasti řízení kvality, strategického řízení, inovací, resp. automatizace a robotizace procesů realizovaných ve veřejné správě.

20.2.ii Realizovat vzdělávací aktivity pro realizátory a nové zájemce o nástroje řízení a zvyšování kvality veřejné správy v oblasti udržitelného rozvoje za účelem růstu kompetencí jejich zaměstnanců.

20.2.iii Podporovat sdílení dobré praxe (konference, weby, propagační brožury).

Specifický cíl 20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 3.2; 3.3)

KARTA OPATŘENÍ 20.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.
4	Název opatření	Aktualizace Metodiky hodnocení udržitelných měst
5	Popis opatření	Stát metodicky podporuje realizátory MA21. Opatření představuje aktualizace Metodiky hodnocení udržitelných měst na základě zkušeností s jejím využitím. Podklady: zpětná vazba od realizátorů a expertů + reflexe aktuálního vývoje a společenských výzev.
6	Řešený problém	Nedostatečné zohlednění zpětné vazby od měst (a zejména MČ), expertů i gestora. Nadbytečné/chybějící/ nevhodně formulované a místy nelogické indikátory, nedostatečně zohledněné aktuální společenské výzvy.
7	Intervenční logika	V rámci aktualizace budou zpracovány jednotlivé oblasti v rámci opakovaných setkání expertů a gestora a uplatnění několikaleté zpětné vazby ze strany realizátorů. Nově nastavená metodika hodnocení se zaměří na reflexi aktuálního vývoje v daných oblastech, zejména na smysl a formulaci indikátorů a jejich reálného využití pro další udržitelný rozvoj na místní úrovni. Výsledkem bude zjednodušení pro uživatele i pro hodnocení expertů a tím i efektivnější následné využití v praxi realizátorů.
8	Gestor	MŽP
9	Typ opatření	Metodické
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč

	Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 30 tis. Kč + 100 tis. Kč pro smlouvy o dílo ročně (realizace se předpokládá do r. 2023) Typ – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity
--	---

KARTA OPATŘENÍ 20.3.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.
4	Název opatření	Aplikace výsledků výzkumu do praxe řízení měst v rámci MA21 prostřednictvím expertní spolupráce
5	Popis opatření	1. Rozšíření portfolia expertů pro hodnocení udržitelného rozvoje na místní úrovni, jejich proškolení a „kalibrace“. Bude realizována veřejná výzva pro experty k zapojení do hodnocení udržitelného rozvoje v rámci MA21. 2. Realizace školení nových expertů a setkání expertů za účelem „kalibrace“ jejich oponentního hodnocení, tj. srovnatelnosti hodnocení při sledování a interpretaci dat z auditů udržitelného rozvoje realizátorů MA21. 3. Hodnocení udržitelného rozvoje na bázi indikátorů a jeho využití při řízení rozvoje měst. 4. Financování expertní spolupráce.
6	Řešený problém	Narůstající zájem o expertní oponentury analýz stávajícího stavu v 11 oblastech udržitelného rozvoje vyžaduje zvýšený počet posuzujících expertů, v současné době jsou stávající přetíženi, a to má dopad i na problematické dodržování termínů harmonogramu hodnocení. Proškolení expertů je nezbytné z důvodu pochopení systému věcně i po stránce formálního zpracování. Přes snahu dojít k maximálně objektivnímu hodnocení je interpretace dat a míra jejich zpracování různými experty odlišná. Nedostatečné využití nových odborných poznatků a přístupů v řízení měst a obcí.
7	Intervenční logika	Větší počet expertů zajistí možnost hodnocení narůstajícího počtu i kvality auditů. Školení expertů je nezbytným předpokladem k profesionálnímu hodnocení. „Kalibrace“ odstraní maximálně míru subjektivity a učiní průběh i závěr oponentního hodnocení srovnatelnými. Města budou využívat kvalitní expertní hodnocení a doporučení pro řízení dalšího udržitelného rozvoje, založeného na odborně interpretovaných datech a nových poznatcích. Zajištěné financování stabilizuje tým expertů a jejich spolupráci s městy, přenos nových informací v podobě doporučení dalších rozvojových kroků. Expertní spolupráce, poskytovaná ze strany státu je největším bonusem a motivací k zapojení do MA21 a kvalitativního postupu.
8	Gestor	MŽP

9	Typ opatření	Organizačně institucionální, procesní, finanční
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 560 tis. Kč + 90 tis. Kč pro smlouvy o dílo ročně Typ – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 20.3.c		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.
4	Název opatření	Vzdělávání samospráv a úřadů, podpora vzdělávání veřejnosti v oblasti udržitelného rozvoje.
5	Popis opatření	1. Školící semináře/webináře k udržitelnému rozvoji /MA21 pro specifické cílové skupiny zástupců samosprávy, koordinátory MA21, metodické vedení, interaktivní přístup. 2. Vytvoření aktualizovaného seznamu doporučených lektorů, metodické vzdělávací semináře pro lektory, školící ve městech.
6	Řešený problém	Vzdělávání / know how je stále opomíjeným předpokladem. Při hodnocení dopadu různých typů vzdělávání jsme zjistili, že není vhodné zaměřovat se „hromadně“ na „zástupce měst“, ale je třeba rozlišovat cílové skupiny a poskytovat specifické informace. Politická reprezentace měst v některých případech pouze deklarativně „zaštiťuje“ MA21, bez hlubšího pochopení smyslu a celkového kontextu tohoto nástroje však ve městech nedochází ke kvalitativnímu posunu. Stávající seznam doporučených lektorů (jako podpora vzdělávání k UR veřejnosti) byl sestaven před cca 10 lety, nezohledňuje zkušenosti z praxe uplynulých let
7	Intervenční logika	Pro efektivní rozvoj kvality MA21 je vzdělávání nezbytným předpokladem. Pochopení smyslu MA21/UR pomůže nahradit formální přístupy kreativními a v rámci politické vůle vědomými. Koordinátoři pak jsou školeni v praktickém využívání nástroje tak, aby porozuměli, že administrativní zátěž je minimální a zaměřili se na pochopení věcné stránky a přínosů konkrétních aktivit. Aktualizace seznamu lektorů UR/MA21 zohlední dosavadní praktické zkušenosti a umožní poskytovat ve větší míře školení i méně známým/mladým lektorům, kteří se osvědčili. Umožní to také větší zapojení regionálních lektorů a tím zmenší dojezdové vzdálenosti i náklady na školení.
8	Gestor	MŽP
9	Typ opatření	Metodické, vzdělávací, procesní
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 560 tis. Kč ročně.

	Typ – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity
--	---

KARTA OPATŘENÍ 20.3.d		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.
4	Název opatření	Meziresortní koordinace podpory MA21: metodické, institucionální, finanční
5	Popis opatření	Koordinace finanční podpory z OP relevantních resortů i podpory metodické.
6	Řešený problém	Relevantní/dotčené resorty (zejména MV, MMR a MPSV) deklarativně podporují MA21. Jejich konkrétní kroky při nastavení efektivní podpory mohou být někdy neúčinné a být bariérami naplňování specifického cíle 20.3.
7	Intervenční logika	Členové Pracovní skupiny MA21 RVUR budu v roli focal pointů podpory MA21 ve spolupráci s gestorem zajišťovat koordinovanou podporu v rámci resortů a úzce spolupracovat s gestorem. Tento úkol je třeba zajistit nejen z pozice úředníků, ale musí mít i podporu vedení resortů (politickou). K formulaci /naplnění je třeba jednání min. na úrovni příslušných NM.
8	Gestor	MŽP
9	Typ opatření	Organizačně institucionální, finanční
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 415 tis. Kč ročně Typ – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 20.3.e		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.
4	Název opatření	Využití technologií a inovací/prvků Smart Cities pro podporu a hodnocení udržitelného rozvoje v rámci MA21
5	Popis opatření	V rámci opatření by mělo dojít k užší provazbě konceptů Smart Cities a místní Agendy při její realizaci a hodnocení. - Bude nastavena úzká spolupráce MMR a MŽP. - Bude obnovena spolupráce s ČVUT ohledně možné provazby indikátorů UR a indikátorů Smart City. - Výstupy výše uvedené spolupráce budou zapracovány do aktualizované metodiky hodnocení udržitelných měst v rámci MA21.

		• Bude definován způsob expertního hodnocení smart přístupů a dle potřeby navýšen počet expertů. Bude řešeno jejich financování. • Bude analyzována a vyhodnocena možnost také propojení MA21 s novým nástrojem MMR "Smart City Compass", který pomáhá obcím sledovat klíčové indikátory ve vztahu ke konceptu Smart Cities.
6	Řešený problém	Paralelní existence konceptů MA21 a Smart City, které se částečně duplikují. Synergie přitom nejsou využívány.
7	Intervenční logika	V rámci opatření se gestoři obou konceptů MŽP a MMR budou snažit o synergický přístup/větší efektivitu zmíněných nástrojů a to zejména propojením v oblasti sledování dat /indikátorů.
8	Gestor	MŽP, MMR
9	Typ opatření	Organizační, procesní, metodické, finanční
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 400 tis. Kč ročně Typ – administrativní kapacita/provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 20.3.f		
1	Oblast z ČR 2030	KO4
2	Strategický cíl	20 Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.
3	Specifický cíl	20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.
4	Název opatření	Propagace principů udržitelného rozvoje/vzdělávání/osvěta
5	Popis opatření	• Aktualizace webových stránek MA21 včetně aktualizace databáze a souvisejícího workflow. • Vytvoření propagačních videí pro úspěšné realizátory v kategoriích A a B MA21. • Uspořádání akce pro slavnostní předání diplomů ministryně nejlepším realizátorům v daném roce. • Zpracování publikace Dobrá praxe MA21. • Přenos informací a příkladů dobré praxe ze zahraničí a propagace MA21 (realizace udržitelného rozvoje na místní úrovni) v zahraničí. • Spolupráce s partnery v oblasti propagace, vzdělávání a osvěty. Partnery jsou zastřešující organizace: SMO ČR, SMS ČR, Sdružení tajemníků, Asociace krajů.
6	Řešený problém	Nedostatečné know how na straně realizátorů MA21 a zástupců měst (samosprávy i úřadů). Nová témata, nové společenské výzvy, kterým se v mnoha případech nedaří získat porozumění tak, aby mohly být dobře a ve všech souvislostech na místní úrovni řešeny. Potřeba motivace realizátorů. Přemíra informací z různých zdrojů, které zástupci měst často nedokáží vyhodnotit a zasadit do kontextu.
7	Intervenční logika	Řada různorodých aktivit v oblasti osvěty a vzdělávání poskytne zástupcům municipalit a informace z oficiálních zdrojů a nabídne jejich interpretaci i interaktivní spolupráci. Dobré pochopení smyslu principu udržitelnosti, místní Agendy 21 a podpora kreativního přístupu realizátorů přináší pozitivní výsledky, stejně jako motivace a ocenění nejlepších („rituály“).
8	Gestor	MŽP
9	Typ opatření	vzdělávací, metodické a osvětové
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 560 tis. Kč ročně. Dále celkem 2,5 mil. Kč za nákup služeb (účelové neinvestiční výdaje, jednorázově v roce 2023) Typ – administrativní kapacita/provozní náklady + účelové neinvestiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + vyvolaný náklad

KO 5 Globální rozvoj

Strategický cíl 21 Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.

Česká republika je odpovědným členem mezinárodního společenství. K zachování tohoto stavu musí především dodržovat závazky v oblasti udržitelného rozvoje, ke kterým se přihlásila, včetně pravidelného výkaznictví. Kvůli vyšší demokratické legitimitě by měla dlouhodobě podporovat řešení globální agendy udržitelného rozvoje také v rámci mezinárodních organizací, zejména Organizace spojených národů.

Na mezinárodním poli přistupuje ČR k otázkám udržitelného rozvoje proaktivně a prostřednictvím své zahraniční a rozvojové politiky podporuje naplňování globálních závazků. Strategický rámec Česká Republika 2030 tyto závazky reflektuje a zároveň určuje národní priority v oblasti udržitelného rozvoje a zvyšování kvality života. Překážkou k dosažení strategického cíle je neplnění části mezinárodních závazků a principů udržitelného rozvoje na domácí půdě.

Specifický cíl 21.1 Česká republika prosazuje globální implementaci mezinárodních závazků v oblasti udržitelného rozvoje, jejich implementaci na úrovni Evropské unie i jejich promítnutí do činnosti mezinárodních organizací a sama tyto závazky plní.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) ČR 2018–2030 (celá), vč. bilaterálních programů ZRS pro jednotlivé prioritní země
- Politika ochrany klimatu v podmínkách ČR (celá)
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 1. aktualizace pro období 2021–2030 (celá)

KARTA OPATŘENÍ 21.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO5
2	Strategický cíl	21 Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.
3	Specifický cíl	21.1 Česká republika prosazuje globální implementaci mezinárodních závazků v oblasti udržitelného rozvoje, jejich implementaci na úrovni Evropské unie i jejich promítnutí do činnosti mezinárodních organizací a sama tyto závazky plní.
4	Název opatření	Vytvořit komunikační strategii ZRS
5	Popis opatření	Zvýšení informovanosti široké veřejnosti o významu zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci ČR prostřednictvím komunikačních aktivit ukotvených v komunikační strategii ZRS. Vytvoření, aktualizace a implementace strategie prostřednictvím MZV a spolupracovníků, zejména v rámci ČRA a ZÚ v prioritních zemích.

6	Řešený problém	Vnímání důležitosti pomoci rozvojovým zemím je v ČR jedno z nejnižších v EU, dle studie Evropské komise z roku 2019 ¹⁰ . Podíl respondentů, kteří pomoc lidem v rozvojových zemích vnímají jako velmi nebo spíše důležitou, se navíc dlouhodobě snižuje. Podpora a informovanost o významu zahraniční rozvojové spolupráce ČR je přitom klíčová pro plnění mezinárodních závazků v této oblasti.
7	Intervenční logika	Zájem a informovanost o tématu zahraniční rozvojové spolupráce a globálního rozvoje ve společnosti by měla být systematicky zvyšována prostřednictvím širokého spektra komunikační aktivit ukotvených v komunikační strategii ZRS.
8	Gestor	MZV
9	Typ opatření	vzdělávací, metodické a osvětové
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč – 1 287 tis. Kč/rok Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 21.2 Česká republika na globální i na úrovni Evropské unie podporuje naplnění Cílů udržitelného rozvoje a specificky Cíle č. 16 Mír, spravedlnost a silné instituce.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Koncepce podpory lidských práv a transformační spolupráce (celá)
- Koncepce zahraniční politiky České republiky (celá)
- Strategie zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) ČR 2018–2030 (celá), vč. bilaterálních programů ZRS pro jednotlivé prioritní země

Doporučení

21.2.i Nadále podporovat dobrou správu věcí veřejných (good governance), naplňování lidských práv, přístup k nezávislé justici a budování občanské společnosti v prioritních zemích (především prostřednictvím působení ČR v Radě OSN pro lidská práva a dalších lidskoprávních orgánech a prostřednictvím specifických nástrojů zahraniční politiky ČR, jako jsou Program transformační spolupráce a ZRS ČR).

21.2.ii Zajistit příznivé prostředí pro zapojení dalších aktérů (organizací občanské společnosti, územní samosprávy, soukromého sektoru, akademické sféry atd.), jejich účast při konzultacích ke strategickým dokumentům, vč. programů rozvojové spolupráce (tj. i účast aktérů z rozvojových zemí) a podporovat partnerství napříč jednotlivými sektory.

Specifický cíl 21.3 Česká republika posiluje svou přidanou hodnotu pro působení v mezinárodních organizacích a Evropské unii.

¹⁰ [eurobarometer-2019-eba-494-summary_en.pdf \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurobarometer/eurobarometer-2019-eba-494-summary_en.pdf)

Strategie klíčové pro naplňování cíle

- Strategie pro uplatňování českých občanů v mezinárodních organizacích (cíl 3)
- Strategie podpory Čechů v institucích EU (Nová koncepce pro období 2018–2020, Koncepce přípravy Čechů na výběrová řízení do institucí Evropské unie na roky 2020–2022)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (Kapitola Rozhodování a kapitola Vnější vztahy, opatření 1.1.5)

KARTA OPATŘENÍ 21.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO5
2	Strategický cíl	21 Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.
3	Specifický cíl	21.3 Česká republika posiluje svou přidanou hodnotu pro působení v mezinárodních organizacích a Evropské unii.
4	Název opatření	Navyšovat počet českých občanů působících v klíčových MeO a institucích EU
5	Popis opatření	Zvyšovat zastoupení občanů ČR v klíčových mezinárodních organizacích a institucích EU, až po naplnění kvót specifikovaných ve Strategii pro uplatňování českých občanů v mezinárodních organizacích vzhledem k počtu obyvatel prostřednictvím následujících opatření: zásadním způsobem zvýšit informovanost a motivovanost občanů ČR směřující k uplatnění v mezinárodních organizacích a institucích EU, s využitím strategické komunikační kampaně; zkvalitnit výběr kandidátek a kandidátů; usilovat o genderově vyvážené zastoupení a podpořit vyšší procento ženských kandidátek; zvýšit procento kandidátů se znalostí francouzštiny; zkvalitnit individuální přípravu pro VŘ, včetně přípravy do Hodnotících středisek. Významnou měrou zvýšit finanční a administrativní zajištění výrazně vyššího počtu sekondovaných pozic. Podporovat zapojení českých expertů a expertek ve volených orgánech mezinárodních organizací.
6	Řešený problém	Zastoupení občanů ČR v mezinárodních organizacích stále neodpovídá pomyslným kvótám (zastoupení ve vztahu k velikosti populace ČR). Klíčovým problémem je velmi nízký počet přihlášek podávaných z ČR. Dále malé zastoupení žen, malá znalost třetího jazyka/zejména FR/, stále nedostatečná připravenost absolvovat psychologická a kompetenční hodnocení (Assessment center). ČR rovněž z finančních a administrativních důvodů nedostatečně využívá formu sekondovaných vyslání na pozice, ze kterých je možné získat trvalé zastoupení.
7	Intervenční logika	Prostřednictvím podpory českých občanů působících v MeO a zlepšení jejich kvantitativního zastoupení bude posílena přidaná hodnota České republiky pro působení a spolurozhodování v mezinárodním prostředí.
8	Gestor	MZV, ÚV
9	Typ opatření	Organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – bez odhadu.

		Nelze vyčíslit bez návrhu konkrétních aktivit. Musí odhadnout MZV a ÚV. Typ nákladů – (patrně) administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – (patrně) stávající kapacity
--	--	--

KARTA OPATŘENÍ 21.3.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO5
2	Strategický cíl	21 Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.
3	Specifický cíl	21.3 Česká republika posiluje svou přidanou hodnotu pro působení v mezinárodních organizacích a Evropské unii.
4	Název opatření	Posílit koordinaci vystupování ČR v mezinárodních organizacích a prosazovat promítnutí Agendy 2030 do jejich fungování.
5	Popis opatření	Zajistit plné využívání stávajících koordinačních mechanismů pro vystupování ČR v mezinárodních organizacích (DAP, RKS, tematické resortní koordinační skupiny), především pro koordinaci vystupování ČR na sektorových/tematických fórech klíčových pro agendu udržitelného rozvoje (orgány OSN, tematické pracovní skupiny Rady EU, OECD atd.)
6	Řešený problém	Z důvodu nedostatečné koordinace a informovanosti mezi resorty omezená možnost promítat Agendu 2030 jako jednu z priorit do fungování sektorových/tematických fór mezinárodních organizací klíčových pro udržitelný rozvoj.
7	Intervenční logika	Prostřednictvím plného využívání dostupných koordinačních mechanismů dosáhne ČR konzistentního a koherentního vystupování při diskusích o udržitelném rozvoji na mezinárodních fórech.
8	Gestor	MZV, ÚV
9	Typ opatření	Organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – bez odhadu. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Strategický cíl 22 Posílením koherence vnitřních politik s vnějším dopadem podporuje Česká republika globální udržitelný rozvoj.

Strategický cíl je zaměřen na dodržování principu koherence pro rozvoj (Policy Coherence for Development, dále jen "PCD"), tedy minimalizace negativních vnějších dopadů domácích politik, zejména pak jejich nesouladu s cíli zahraniční rozvojové spolupráce. Naplňování tohoto principu ČR umožní, jak zefektivnit vlastní prostředky vynaložené v oblasti ZRS, tak také přímo přispěje k budování odpovědného globálního prostředí příznivého pro udržitelný rozvoj.

Naplňování PCD klade zvýšené nároky na analytické, monitorovací a koordinační kapacity státní správy. Agenda spadá především do kompetence MZV a Rady pro ZRS, v širším kontextu koherence politik pro udržitelný rozvoj také MŽP a RVUR. ČR prozatím podnikla kroky přispívající ke zvýšení povědomí o problematice a promítla závazek k PCD do všech relevantních koncepčních dokumentů.

K praktickému naplňování cíle nicméně stále chybí systematické a metodologické uchopení této agendy, analýza z hlediska PCD problematických oblastí a jejich pravidelný monitoring.

Specifický cíl 22.1 Česká republika průběžně promítá do koncepčních dokumentů a nástrojů vnějších politik přijaté mezinárodní závazky a národní priority v oblasti udržitelného rozvoje.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie ZRS 2018–2030 (celá)

Specifický cíl 22.2 Česká republika aktivně buduje institucionální kapacity pro sledování koherence vnitřních politik s vnějším dopadem a omezuje jejich negativní vliv na globální směřování k udržitelnému rozvoji.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie ZRS 2018–2030 (celá)

KARTA OPATŘENÍ 22.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO5
2	Strategický cíl	22 Posílením koherence vnitřních politik s vnějším dopadem podporuje Česká republika globální udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	22.2 Česká republika aktivně buduje institucionální kapacity pro sledování koherence vnitřních politik s vnějším dopadem a omezuje jejich negativní vliv na globální směřování k udržitelnému rozvoji.
4	Název opatření	Monitoring Koherence politik pro rozvoj (PCD) s využitím programů aplikovaného výzkumu Technologické agentury ČR
5	Popis opatření	Monitorovat stav problematiky v klíčových oblastech a následně tyto výsledky zohledňovat při tvorbě a revizích relevantních strategických a koncepčních dokumentů. Do procesu tvorby analýz i následných kroků by měly být zapojeni všichni relevantní aktéři napříč státní i nevládní sférou. První kroky přitom musí být analytické a procedurální. Za prvé, vypracovat analýzy koherence politik pro rozvoj s cílem identifikace potenciálních negativních přeshraničních dopadů domácích politik, zejména pak zabránění tomu, aby vnitřní politiky ČR působily v rozporu se záměry ZRS a HP. Do roku 2023 provést analýzy ke dvěma oblastem, které MZV a MŽP vyhodnotí jako nejpřínosnější z hlediska dopadů ČR na partnerské země v rámci ZRS. Součástí analýz bude též přehled nároků na personální a institucionální kapacity spojené s posouzením koherence a návrh procesuálního postupu, resp. jeho variant. Analýza bude MZV zadána jako projekt aplikovaného výzkumu prostřednictvím TAČR a téma by se zároveň promítlo do priorit aplikovaného výzkumu TAČR.

		Za druhé, identifikovat překryvy mezi koncepty PCD a PCSD tak, aby bylo možné domluvit formy spolupráce ostatních ministerstev s MZV. Obojí by zároveň představovalo test postupu/monitoringu, který by pak mohl být uplatňován i na jiné oblasti. Výsledkem opatření do roku 2023 by měl být přehled dopadů ČR ve 2 zkoumaných tematických oblastech a návrh řešení.
6	Řešený problém	Problematika PCD (koherence politik pro rozvoj) a aktivity v oblasti zamezení negativních vnějších dopadů domácích politik (zejména na rozvojové země) prozatím v ČR není metodicky uchopena. Gesčním resortem problematiky je MZV, vzhledem k širšímu pojetí problematiky koherence politik a konceptu PCSD je ale předpokládána užší spolupráce s MŽP a dalšími relevantními resorty. Prozatím není vyjasněno, na základě jakých kritérií bude naplňování PCD hodnoceno, v jakých prioritních tematických oblastech, jakým způsobem bude zajištěna součinnost relevantních orgánů a jak se výsledky hodnocení propíší do fungování/politik resortů. ČR nemá k dispozici dostatek dat a analýz k posouzení přeshraničních dopadů domácích politik, zejména pak negativních dopadů na rozvojové země. Není tak schopna posoudit, jestli její dopady neodporují vnějšímu rozměru SDGs a zda jsou prostředky vynakládány hospodárně (na jedné straně prostředky do řešení problému skrze rozvojovou spolupráci, na druhé straně politiky, které ten problém způsobují nebo zesilují).
7	Intervenční logika	Opatření by v konečném důsledku mělo vést k omezení negativních dopadů sektorových politik ČR v zahraničí, především na rozvojové země. Dokud není jasné, kde jsou největší problémy, nebo jak vlastně hodnocení uchopit, není možné určit konkrétní nástroje, nebo vymezit spolupráci MZV s ostatními ministerstvy.
8	Gestor	MZV, spolugestor MŽP a odborně příslušné resorty dle zvolených analyzovaných oblastí
9	Typ opatření	Organizační/procesní, analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	(1) vypracování analýz Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč. Odhad nákladů kapacit – 1,2 mil. Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady+ účelové neinvestiční výdaje Zdroj – programové financování (analýzy budou MZV zadány jako projekt aplikovaného výzkumu prostřednictvím TAČR) (2) identifikace překryvů mezi koncepty PCD a PCSD Odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč) – 149 tis. Kč Typ – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

22.2.i Dále usilovat o efektivní koordinaci Rady vlády pro udržitelný rozvoj a Rady pro Zahraniční rozvojovou spolupráci.

Specifický cíl 22.3 Česká republika aktivně prosazuje sledování a naplňování koherence politik na úrovni Evropské unie, ve vnějších politikách Evropské unie a na globální úrovni.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Nebyla identifikována dedikovaná strategie.

KARTA OPATŘENÍ 22.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO5
2	Strategický cíl	22 Posílením koherence vnitřních politik s vnějším dopadem podporuje Česká republika globální udržitelný rozvoj.
3	Specifický cíl	22.3 Česká republika aktivně prosazuje sledování a naplňování koherence politik na úrovni Evropské unie, ve vnějších politikách Evropské unie a na globální úrovni.
4	Název opatření	Zvyšovat povědomí o agendě koherence politik pro udržitelný rozvoj napříč veřejnou správou i v parlamentu, včetně zástupců ČR v relevantních orgánech mezinárodních organizací.
5	Popis opatření	Zahrnovat téma koherence politik pro udržitelný rozvoj do relevantních komunikačních aktivit zaměřených na zástupce veřejné správy.
6	Řešený problém	Nedostatečné kapacity pro naplňování koherence politik pro udržitelný rozvoj. Absence mechanismu sledování a zajišťování koherence politik pro udržitelný rozvoj. Nízké povědomí o širších souvislostech agendy udržitelného rozvoje mezi aktéry veřejné správy i veřejností.
7	Intervenční logika	Prostřednictvím cílených komunikačních aktivit zvyšovat povědomí o širších souvislostech a tématech agendy udržitelného rozvoje včetně problematiky koherence politik a přeshraničních dopadů domácích politik.
8	Gestor	MŽP, spolugestor MZV
9	Typ opatření	Vzdělávací, metodické a osvětové
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč/rok Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč) – 545 tis. Kč/rok Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KO 6 Dobré vládnutí

Strategický cíl 23 Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají znalosti a dovednosti, které jim umožňují plnohodnotnou účast ve veřejné rozpravě.

Veřejná správa není jen anonymní struktura pravidel, stejně jako veřejnost není jen abstraktní pojem. Veřejné politiky tvoří konkrétní lidé, jak z veřejné správy, tak mimo ni. Nelze se zaměřit jen na to, jak politiky vznikají a pominout to, kdo za jejich vznikem stojí. Tvůrci a tvůrkyně politik – nejen z veřejné správy – musí mít potřebné dovednosti, především schopnost smysluplně diskutovat. Veřejná správa jako hybatel a organizátor tvorby politik musí mít navíc pochopení pro různorodost hodnot a schopnost s ní pracovat. Zaměstnanci a zaměstnankyně veřejné správy musí disponovat potřebnými znalostmi, často vysoce odbornými, s přesahem za české hranice. Nic z toho nelze přenechat jen osobní iniciativě, protože sebelepší individuální snaha nakonec selže, bude-li stále narážet na systémové překážky a nedostane-li se jí podpory. A zároveň tyto dovednosti, znalosti a odbornost vyjdou naprázdno, nebudou-li politickou reprezentací od veřejné správy žádány.

Systém vzdělávání zaměstnanců a zaměstnankyň veřejné správy existuje, vznik ČR 2030 však jeho podobu nijak neovlivnil. Do jaké míry systém vzdělávání reálně rozvíjí žádané prvky lze však posoudit např. prostřednictvím služebního hodnocení státních zaměstnanců. V té míře, v jaké to posoudit lze, se jedná o okrajovou záležitost. Ministerstva mají alespoň zčásti představu o svých dlouhodobých výzkumných potřebách a snaží se je realizovat. Systém odborné podpory tvorby politik formálně existuje, efekt však v řadě směrů neznáme. Veřejné vzdělávací instituce podporují rozvoj participativních a deliberativních dovedností, které jsou nezbytné pro smysluplné zapojení do tvorby politik, ale jen v omezeném rozsahu a pouze v případě dětí a mládeže, nikoli u dospělých.

Specifický cíl 23.1 Systém vzdělávání zaměstnanců a zaměstnankyň veřejné správy reálně rozvine koncepční uvažování a zprostředkuje nejnovější vědecké poznatky, kontakt se zkušenostmi z jiných zemí a vzhled do způsobu, jak s těmito poznatky kriticky pracovat.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 3.1; 4.2)
- Digitální Česko - Informační koncepce ČR (cíle 4.2; 4.8).

Doporučení

23.1.i Propojit do jednoho elektronického systému informace o možném vzdělávání uvnitř celé veřejné správy, nebo alespoň uvnitř celé státní správy.

Specifický cíl 23.2 Systém vzdělávání poskytovaný veřejnými vzdělávacími institucemi zajistí rozvoj participativních a deliberativních dovedností občanů a občanek.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (cíle 1.5; 1.8)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 5.2)
- Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí 2020–2022 (opatření 4.4)

- Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030 (cíl B.1)

Specifický cíl 23.3 Státní systém podpory orientovaného a aplikovaného výzkumu zajistí soustavný příliv poznatků a inovací demokratičnosti a dlouhodobé efektivity vládnutí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+ (cíl 1.9; 5.7; 5.8)
- Metodika hodnocení výzkumných organizací 2017+, hodnocení v segmentu resortů
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (kapitola Poznání, zejm. specifické cíle 2.4, 3.1, 3.3, 3.4)

Doporučení

23.3.i Podporovat systémovými opatřeními „praktikující akademiky“ (zaměstnance/zaměstnankyně působící paralelně v akademické sféře a výzkumu i ve veřejné správě při převádění znalostí do praxe), a to jak na straně veřejné správy, tak na straně vysokých škol.

Strategický cíl 24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce Česká republika 2030.

Pokud má být s omezenými zdroji dosaženo cílů ČR 2030, musí být prováděné politiky koherentní, soudržné. Tvorba politik je ale tak rozsáhlý a komplexní proces, že jejich soudržnost nemůže udržet v mysli a řídit jediný člověk, byť by byl sebeschopnější. Proces musí běžet z větší části sám, na základě prvotního impulsu a v důsledku existence systémových pravidel a vztahů, které všechny zúčastněné pobízejí k určitému jednání. A tento proces vyžaduje kapacity, které umožní na tyto pobídky reagovat.

Institucionální kapacita veřejné správy k vytváření soudržných politik se od vzniku ČR 2030 nezlepšila, v některých případech se v posledních letech spíše zhoršila. Systematické sledování dlouhodobých dopadů neprobíhá, strategická práce ve veřejné správě se nelepší. Veřejné politiky jsou nepochybně v jistém rozsahu posuzovány předem a veřejná správa je schopna dostát základním formálním požadavkům, které na sebe sama klade. V praxi má však posuzování k systematičnosti daleko, kvalita posuzování je kolísavá a o důsledném založení na dostupných znalostech nelze hovořit. Reálný pokrok v oblasti evaluací politik je malý.

Specifický cíl 24.1 Veřejná správa na všech úrovních bude mít dostatečnou institucionální kapacitu k vytváření soudržných politik (kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační kanály ap.).

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 3.2; 3.4)

Doporučení

24.1.i Inspirovat se možnostmi, které pro fungování organizací veřejné správy nabízí systémové myšlení (Systems Thinking). Promyslet a příp. redesignovat na tomto principu po jedné službě každého ministerstva a každého kraje. V návaznosti na to rozhodnout, zda se taková služba hodí k digitalizaci a zakomponovat ji do Portálu občana. Poté přizpůsobit provedeným změnám systemizaci pracovních míst.

Specifický cíl 24.2 Veřejné politiky budou brát ohled na dlouhodobé dopady a instituce veřejné správy budou tyto dopady sledovat v rámci vlastních strategických materiálů.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 2.1)
- Koncepce rozvoje venkova (cíl 5.1)
- Strategie regionálního rozvoje 2021+ (cíl 6.1; 6.2; 6.3)

KARTA OPATŘENÍ 24.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům Strategického rámce Česká republika 2030.
3	Specifický cíl	24.2 Veřejné politiky budou brát ohled na dlouhodobé dopady a instituce veřejné správy budou tyto dopady sledovat v rámci vlastních strategických materiálů.
4	Název opatření	Revize strategií a zajištění souladu s cíli ČR 2030 nebo SDGs
5	Popis opatření	Ministerstva provedou revizi svých strategických materiálů platných pro období po roce 2021. V případě, že relevantní materiály nejsou v souladu s cíli ČR 2030, resp. jejich cíle nevedou k dosažení cílů ČR 2030, bude se postupovat jednou ze dvou cest 1) u strategií, které by byly v přímém rozporu s cíli ČR 2030: ministerstva provedou nebo pro nejbližší termín aktualizace strategie naplánují takové úpravy, které soulad zajistí 2) u strategií, které nejsou v přímém rozporu s cíli ČR 2030, ale neslouží k jejich naplnění: pokud takové strategie ministerstva budou chtít zachovat, předloží věcné argumenty, pro něž by to doporučovala. Věcným argumentem není, že určitý postup byl někdy v minulosti schválen. Věcným argumentem je, že strategie nějakým zřejmým a doložitelným způsobem pomáhá řešit problémy, které nejsou pokryty cíli ČR 2030, ale odpovídají SDGs. Postup práce na této věci se stane pravidelným bodem jednání RVUR, při každém jednání bude prezentovat část ministerstev. Do příštího vyhodnocování ČR 2030 v roce 2023 proběhne na RVUR takové „kolečko“ alespoň jednou.
6	Řešený problém	Usnesení vlády, kterým byl schválen strategický rámec ČR 2030 (ze 19. dubna 2017 č. 292) ukládá členům vlády a vedoucím ostatních

		ústředních správních úřadů „vycházet při zpracování a aktualizaci strategických dokumentů ze Strategického rámce (...) zajišťovat soulad resortních strategických dokumentů a programů s cíli Strategického rámce“. Evaluace však ukázala, že za první tři roky existence ČR 2030 se tak dělo jen v některých případech, viz <i>Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti</i> (kap. Hlavní závěry ze vstupní evaluace ČR 2030) a <i>Evaluace strategického rámce Česká republika 2030 (2017–2019)</i> . Tváří v tvář dění na úrovni EU a významu, který se v politikách i strategických záměrech EU připisuje SDGs, bude se problém případného nesouladu ČR 2030 a ostatních strategických materiálů zvětšovat.
7	Intervenční logika	Pokud bude připomenut princip hierarchie strategických materiálů a role ČR 2030 – mj. s ohledem k dění na úrovni EU – lze očekávat, že ministerstva provedou alespoň hrubou revizi nejdůležitějších dokumentů. Dosavadní zkušenost ukázala, že samy od sebe tak ministerstva činí spíše nahodile, zčásti pak jen na základě podnětu ze strany MŽP. Proto je třeba dát postupu určitý rámec a pravidelnost. Úkol by přitom neměl být pro ministerstva příliš složitý, protože první ze dvou kroků – přehled strategií klíčových pro naplňování cílů ČR 2030 – byl již proveden v přijímaném implementačním plánu. Ministerstvům tak stačí revidovat ty materiály, které do implementačního plánu pojety nebyly. Pouze pokud by v mezidobě došlo k zásadnějším změnám strategií, které v IP uvedeny jsou, bylo by třeba do revizí a přezkoumání jejich vztahu k ČR 2030 vzít i je. Revize bude současně jedním z podkladů pro plánovanou aktualizaci samotného strategického rámce. Vedlejším produktem revize by mohlo být také snížení množství strategických dokumentů obecně tj. postupné odstranění těch, které nejsou v souladu s ČR 2030.
8	Gestor	MŽP (spolupráce všechna ministerstva)
9	Typ opatření	organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 207 819 Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

24.2.i Strategické dokumenty by měly určovat hlavně smysl aktivit, účel, avšak neomezovat škálu aktivit vedoucích k danému účelu. S výjimkou situací, kde je top-down řízení z nejvyšší úrovně efektivní z hlediska účelu, by měly strategické materiály přenášet rozhodovací pravomoci i odpovědnost za své naplnění na nižší úroveň/výkonné orgány/liniové pracovníky.

24.2.ii Nejdůležitějším prvkem strategického dokumentu budiž smysluplný mechanismus průběžných evaluací, tedy evaluací výsledků, nikoli administrativního monitoringu splněných úkolů. U kapacity pro implementaci každého strategického dokumentu třeba myslet zvláště na kapacitu k těmto průběžným evaluacím.

24.2.iii V rámci vyhodnocení implementace Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech prověřit postupy, které ministerstva volí pro zajištění kontinuity strategického řízení ve svých agendách, s ohledem k výsledkům tohoto prověření navrhnout postup zlepšení a promítnout jej do metodického vedení řízení kvality.

Specifický cíl 24.3 Veřejné politiky budou založeny na dostupných znalostech a budou systematicky posuzovány předem s ohledem na možné dopady na příjemce a dopady na jiné oblasti než oblast primárního zájmu.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 2.3; 3.1)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (cíle 1.4)
- Strategie regionálního rozvoje 2021+ (cíle 6.3, zvláště TO 54: Territorial Impact Assessment)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 5.1)
- Digitální Česko – Informační koncepce ČR (cíle 2.1)
- Národní plán obnovy (komponenta 4.4)

KARTA OPATŘENÍ 24.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce Česká republika 2030.
3	Specifický cíl	24.3 Veřejné politiky budou založeny na dostupných znalostech a budou systematicky posuzovány předem s ohledem na možné dopady na příjemce a dopady na jiné oblasti než oblast primárního zájmu.
4	Název opatření	Analyzovat kapacitu pro kvalitní výkon hodnocení dopadů regulace (RIA)
5	Popis opatření	Do konce roku 2023 proběhne druhé kolo výzkumu ke stávající praxi tvorby hodnocení dopadů regulace (RIA). Ministerstva přitom budou žádána o datově založené a metodologicky standardizované vstupy. Cílem šetření bude zjistit, jaké jsou současné a jaké jsou žádoucí kapacity pro provádění RIA, dále stanovit kvantitativní i kvalitativní nároky na výkon RIA, umožnit srovnání způsobů, jakými se problém nedostatečných kapacit aktuálně řeší/může řešit a srovnat procesní modely, podle nichž hodnocení na jednotlivých ministerstvech probíhá. Výsledkem bude analytický materiál umožňující politické reprezentaci informované rozhodnutí. Pracovní projednání proběhne na platformě Pracovní skupiny pro spolupráci analytických útvarů a oficiální na jednání RVUR, příp. při jednání další relevantních pracovních a poradních orgánů.
6	Řešený problém	Hodnocení účinků prováděných politik – jak ex ante, tak ex post – představuje dlouhodobou slabinu výkonu veřejné správy, a to platí i pro nejzavedenější a nejuniverzálnější nástroj, hodnocení dopadů regulace (RIA). Zásadním problémem je kapacita pro tuto činnost, která se nezvyšuje, ba v posledních letech se snížila (viz hodnocení cíle 24.3 a 24.4 ve Zprávě

		o kvalitě života a její udržitelnosti). Největší odpovědnost za kvalitu hodnocení aktuálně spočívá na analytických útvarech – které ale nemohou nikdy zcela nahradit útvary věcné – nebo spočívá zcela neadekvátně na útvarech legislativních. Problémem je chybějící či slabá analytická expertíza a schopnosti práce s daty na věcných útvarech, nedostatečná spolupráce věcných útvarů s horizontálními analytickými útvary a/nebo nedostatečné personální kapacity ministerstev všeobecně. Tyto informace vycházejí z dílčích průzkumů na některých ministerstvech, z dotazníkového šetření provedeného ÚV v roce 2019 a z informací shromážděných týmem think-tanku České priority pro policy paper <i>Regulace: zkvalitnění procesu RIA</i>. Rozdíl mezi žádanou a existující kapacitou však dosud nebyl explicitně vyčíslen, ani nebyly shrnuty zkušenosti z různých postupů, jimiž ministerstva tento rozdíl řeší, či uvažují řešit.
7	Intervenční logika	Zvolený postup posouvá problematiku od obecného konstatování nedostatečných kapacit ke konkrétní snaze o vyčíslení potřeb a cesty, kterými by ho bylo možno dosáhnout. Umožňuje tak informované rozhodnutí. Výhledově by pak problém mohl být řešen buď samostatným rozhodnutím ve vztahu k RIA, nebo systémově v rámci řízení kvality, které od roku 2018 žádá <i>Metodický pokyn pro řízení kvality ve služebních úřadech</i>. Řízení kvality je totiž cestou opakovaného určování toho, jaké jsou úkoly instituce, jaký je její stav a co a jak by bylo třeba měnit, aby úkoly bylo možno plnit co nejlépe. Dobře prováděná politika kvality by měla zajišťovat průběžnou adaptaci organizace na změny a stále znovu upravovat institucionální kapacitu ve smyslu cíle. Bezprostředně změně však brání to, že metodické materiály byly schváleny a pro služební úřady se řízení kvality stalo povinným, ale dle <i>Informace o stavu zavádění řízení kvality ve služebních úřadech za rok 2020</i> se tohoto stavu dosud nepodařilo dosáhnout. Termín pro implementaci požadavků metodického pokynu byl proto stanoven na červen 2022. Následně bude externím hodnotitelem zajištěno vyhodnocení této povinnosti a navržena další opatření.
8	Gestor	ÚV + MŽP (spolupráce všechna ministerstva)
9	Typ opatření	analytické a výzkumné, organizační/procesní
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 757 054,- Kč Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

KARTA OPATŘENÍ 24.3.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce Česká republika 2030.

3	Specifický cíl	24.3 Veřejné politiky budou založeny na dostupných znalostech a budou systematicky posuzovány předem s ohledem na možné dopady na příjemce a dopady na jiné oblasti než oblast primárního zájmu.
4	Název opatření	Operacionalizovat principy udržitelného rozvoje v procesu hodnocení dopadů regulace (RIA)
5	Popis opatření	Vytvořit jednoduchý manuál, jenž na konkrétních příkladech provede zpracovatele RIA na ministerstvech perspektivou udržitelného rozvoje (témata, přístupy, metody), se zaměřením na definici problémů a formulaci variant. Manuál bude napřed otestován – první test proběhne na MŽP, další test či testy musí být realizovány na ministerstvech jiného zaměření. Podle výsledku testování bude manuál upraven příp. doplněn a bude zahrnut do procesu hodnocení dopadů.
6	Řešený problém	Hodnocení účinků prováděných politik z perspektivy udržitelného rozvoje představuje dlouhodobou slabinu výkonu veřejné správy, viz hodnocení cíle 24.3 ve <i>Zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti</i>. Většina veřejné správy nemá jasnou představu, co perspektiva udržitelného rozvoje v praxi hodnocení znamená. Mylně tuto perspektivu chápe jako úzký tematický výsek spojený s některými environmentálními problémy, nikoli jako komplexní přístup k tvorbě veřejných politik. V praxi to vede k tomu, že veřejná správa v každodenním hodnocení dopadů většinou nebere v potaz, jaké důsledky bude mít rozhodnutí pro dosažení cílů <i>ČR 2030</i> a <i>Agendy 2030</i> (SDGs) (obsahová rovina udržitelného rozvoje) a jen zřídka se této perspektivy přidržuje v rovině procedurální (principy a vhodné nástroje).
7	Intervenční logika	Pro zakotvení perspektivy udržitelného rozvoje v ex ante posuzování politik je nejvhodnější vybrat jako nosič již zavedený a stabilní mechanismus. Tím je RIA, viz analýza <i>Možnosti zahrnutí perspektivy udržitelného rozvoje do systému hodnocení dopadů v ČR</i>. Struktura RIA je plně kompatibilní s nároky, které na tvorbu politik kladé perspektiva udržitelného rozvoje a nevyžaduje zásadní změny v základním nastavení. Řešení nebude přinášet žádný zásadní nárůst práce ve srovnání s dosavadním způsobem zpracování RIA, bude hlavně pootáčet perspektivu a bude zároveň návodné (spíše manuál, než obecná metodika). Vzhledem k univerzálnímu charakteru RIA lze právě v jejím případě očekávat největší míru zájmu o její kvalitu ze strany veřejné správy (což se samozřejmě nevylučuje s tím, že ta kvalita nebude stále dostatečná) a tím také nejširší ohled na perspektivu udržitelného rozvoje. Otázku zahrnutí perspektivy udržitelného rozvoje do hodnocení dopadů nyní řeší také OECD a EU. Při souběžném řešení lze očekávat synergie a zároveň by to mohlo pomoci k nastolení domácí perspektivy na evropské úrovni (OECD: Recommendation of the Council on the policy coherence for sustainable development (2019) a navazující aktivity OECD Directorate for Public Governance; EU: aktuální podoba iniciativy Better Regulation resp. sdělení EK z 29.4. 2021 (COM(2021) 219 final))
8	Gestor	MŽP (spolupráce ÚV a všechna ministerstva)

9	Typ opatření	vzdělávací, metodické a osvětové; organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádivý odhad nákladů kapacit – stovky tisíc až jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 1 781 304 Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – cca čtyři pětiny programové financování, jedna pětina stávající kapacity (testování resorty)

Doporučení

24.3.i Na dobrovolné bázi rozšířit hodnocení dopadů navrhované regulace na návrhy obou komor Parlamentu ČR a krajské legislativní iniciativy. Provádět to ve spolupráci s orgány zákonodárných sborů (vedení Poslanecké sněmovny a Senátu, poslanecké kluby) a odborným zázemím parlamentu (Parlamentní institut); ve formě uzpůsobené parlamentnímu prostředí.

24.3.ii Distributivní a redistributivní politiky vyhodnocovat ex ante, stejně jako vyhodnocujeme politiky regulativní (RIA).

24.3.iii Neopomíjet, že zásadní ekonomické, sociální a environmentální dopady přináší jak legislativní akty, tak strategické a koncepční materiály. Je třeba dbát na důsledné vyhodnocování nákladů a přínosů u nelegislativních materiálů, které nesou legislativní opatření a věcné dopady, a to formou přehledu dopadů jako součásti procesu RIA.

24.3.iv Zajistit na ministerstvech kapacitu pro kvalitní výkon RIA. Úprava kapacit může znamenat např. úpravu systemizace míst (např. navýšení množství zaměstnanců ministerstev, přesuny míst uvnitř ministerstva), politickou prioritizaci agendy, nebo změnu procesů přípravy RIA uvnitř ministerstva (např. přerozdělení odpovědnosti mezi útvary).

Specifický cíl 24.4 Veřejné politiky budou systematicky vyhodnocovány zpětně (ex-post evaluace).

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíl 2.3; 3.1)

KARTA OPATŘENÍ 24.4.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	24 Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce <i>Česká republika 2030</i> .
3	Specifický cíl	24.4 Veřejné politiky budou systematicky vyhodnocovány zpětně (ex-post evaluace).
4	Název opatření	Pobídka k průběžným evaluacím strategií
5	Popis opatření	Pilotně vyzkoušet určitý mechanismus vybízející k průběžným evaluacím. (Průběžné či mid-term evaluace jako nástroj, který umožňuje krátko a střednědobá rozhodnutí, zda je vývoj žádoucí a zda je třeba určité aspekty či celkové parametry postupu měnit ještě dříve, než proběhne ex-post evaluace. Sloužit by k tomu měly předem dobře

		stanovené výsledkové indikátory, sondy do určitých výseků problému, nástroje získání zpětné vazby od příjemců politik apod. Průběžné evaluace jsou stále evaluacemi, nejde tedy o administrativní monitoring.) Vyzkoušet design/mechanismus na určitém výseku, konkrétně průběžné evaluace strategií a to strategií, které jsou zvláště důležité pro naplnění cílů ČR 2030. Mechanismus by sestával z povinnosti ministerstev předložit do roku 2025 alespoň jednou výsledky průběžné evaluace některého ze zásadních strategických materiálů relevantních ČR 2030 na jednání RVUR. Evaluaci by prezentoval příslušný náměstek daného ministerstva, část jednání by byla také otevřena veřejnosti (s možností sledovat prezentaci, diskuse by byla vyhrazena členům RVUR). Pokud by těmi zásadními strategiemi byly strategie výrazně průřezové, v jejich prezentaci by se mohla ministerstva spojovat. Evaluace by hodnotila výsledky, nikoli výstupy a byla by založena na datech. Struktura prezentace, resp. evaluace by byla výsledkem dohody učiněné předem mezi MŽP, MMR a ostatními ministerstvy. Jako průběžná by tato evaluace mohla pokrývat i jenom některé části strategie, nebo upozorňovat na problémy s hodnocením výsledků. Pokud by se postup v případě strategií osvědčil, nemusel by se už týkat jen určitého výseku a jen strategií a k tomuto účelu by poté mohly sloužit také jednotlivé poradní orgány vlády, nikoli jen RVUR.
6	Řešený problém	Zpětné hodnocení účinků prováděných politik představuje dlouhodobou slabinu výkonu veřejné správy, viz hodnocení naplňování cíle 24.4. ve <i>Zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti</i>. V obecné rovině povinnost přezkumu účinnosti politik vyplývá z § 22 kompetenčního zákona. V případě legislativy k průběžným i ex-post evaluacím dochází dle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA), článek 6 Přezkum účinnosti regulace. Rozsah, v jakém k evaluacím regulací/legislativy dochází a kvalita tohoto posuzování se však obtížně hodnotí, neboť jen málo těchto evaluací vzniká samostatně a jsou veřejně přístupné, či alespoň přístupné jiným složkám veřejné správy, než jaké je vytvořily. Existuje patrně jisté množství evaluací, které vznikají pouze pro interní účely a navenek se promítají jen tehdy, je-li pro dané téma připravována nová regulace/legislativa. Sjednocení postupu ve věci evaluace regulací měla přinést ex-post RIA, jejíž návrh se po několikaleté přípravě dostal v říjnu 2021 k projednání vládě. Návrh však nebyl schválen. Rovněž dochází k určité formě evaluací u strategií dle Metodiky přípravy veřejných strategií. Není-li ale mechanismus evaluace vepsán přímo do konkrétní strategie, dochází k evaluacím zřídka a většina průběžného hodnocení má charakter monitoringu plnění úkolů, nikoli evaluací. K průběžným i ex-post evaluacím dochází již nyní v EU fondech, resp. v hodnocení intervencí jednotlivých programů a Dohody o partnerství. Přestože i zde je prostor pro zlepšování a nadále existuje problém s

		ochotou rozhodovatelů s evaluacemi pracovat, jedná se obecně o praxi, která může být pro veřejnou správu pozitivní inspirací. Jedním z dílčích problémů evaluací jako celku je zároveň skutečnost, že klasické ex-post evaluace při své náročnosti neslouží ke krátko a střednědobému rozhodování. Pokud má být ex-post evaluace provedena dobře, je na ni třeba nejen uvolnit kapacitu, ale hlavně vzniká časová prodleva mezi jejím výsledkem a potřebou rozhodnutí o případné změně. Např. v případě strategií – pokud vůbec k ex-post evaluaci dojde – to bývá prodleva několik let. V okamžiku, kdy je ex-post evaluace dokončena, může nám říci, jaký postup byl úspěšný a jaký ne. Nicméně možnost vyčkat na její výsledek je pouze u zvláště důležitých a koncepčních kroků, u nichž důležitost vyvažuje nevýhody spojené s prodlevou (jakkoli aktuálně se takový postup většinou nevolí ani v těchto případech). Nový strategický záměr dnes proto většinou vzniká dříve, než dojde k vyhodnocení naplňování záměru předchozího. V kontextu evaluací tedy chybí mimo jiné pobídka k průběžným evaluacím, které nebudou tak náročné, jako klasické ex-post evaluace, ale které budou určeny k hodnocení výsledku, budou založeny na datech, a které zároveň budou něčím víc, než obvyklým formalistním a v podstatě administrativním způsobem monitoringu (jaký známe např. z monitoringu většiny strategií, nebo ze zpráv o plnění úkolů z usnesení vlády).
7	Intervenční logika	Hlavním smyslem opatření je pobídka k proměně organizační kultury, vhodný formát se hledá pomocí testu. Pokud mají ministerstva strategie dobře připravené, nemělo by pro ně být splnění povinnosti obtížné. Pokud průběžné evaluace naplánovány dosud nemají, poskytuje opatření dost času na to, aby je připravila. Konzultaci jim v tom může poskytnout Pracovní skupina pro analytickou práci při Socioekonomickém výboru RVUR. Průběžné evaluace představují typ aktivit, který je nutný nejen pro naplňování dlouhodobých záměrů, nýbrž také pro operativní řízení v případě, kdy je nutné reagovat na vnější šoky (např. reakce na pandemii Covid-19, reakce na dopady ruské invaze na Ukrajinu vč. změn cen a dodávek energií). Postup by tedy umožnil jednak odhalit, kde vnější šok změnil tempo naplňování cílů relevantních ČR 2030 či otevřel nové problémy, jednak otestovat mechanismus, který by mohl být užitečný také v jiných oblastech, než v naplňování ČR 2030.
8	Gestor	MŽP + MMR (spolupráce všechna ministerstva)
9	Typ opatření	organizační/procesní; analytické a výzkumné
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč + malá část 937,- Kč): 9 051 360 Kč. Typ – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

24.4.i Systém evaluací rozšiřovat z hodnocení konkrétní legislativy nebo strategie (klasické ex-post evaluace) směrem k průběžnému hodnocení souhrnného účinku různých politik (regulativních, distributivních, redistributivních) na určitou oblast. Tímto způsobem formovat Mechanismus systematického přezkumu právních předpisů (ex-post RIA).

24.4.ii Mechanismus průběžných evaluací učinit nedílnou součástí odolnosti ČR vůči vnějším šokům. Zakomponovat na datech založené hodnocení efektů zvoleného postupu jak do systému krizového řízení, tak do rámce obnovy následující po vnějším šoku. Testovat vhodné mechanismy na případech pandemie Covid-19 a dopadů ruské invaze na Ukrajinu. Aktualizovat tímto způsobem Bezpečnostní strategii ČR.

Strategický cíl 25 Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají kvalitní a snadno dostupná data a informace pro potřeby rozhodování.

Veřejné politiky jistě můžeme tvořit nahodile, či na základě dojmů. Jejich účinky pak ale nemusí být pozitivní a mohou být hlavně zcela jiné, než jaké jsme zamýšleli. Dobré úmysly proto nestačí. Aby naše rozhodnutí byla dobře uvážená, musí mít veřejná správa dostatek relevantních informací a musí s nimi umět dobře pracovat. A z druhé strany, přístup k datům a informacím veřejné správy musí mít také veřejnost – jak odborná, tak široká – pokud má být veřejné správě plnohodnotným partnerem v tvorbě politik.

Systém sběru a sdílení dat ve veřejné správě existuje a skutečně se dále rozvíjí. I v této oblasti přitom stále existuje řada bariér a v oblasti sdílení analytických podkladů pro rozhodnutí nedošlo od roku 2017 k výraznému posunu. Systém stáží jako nástroj získávání a výměny zkušeností existuje a zájem o jeho využití v posledních letech narostl. Týká se to především vztahu ČR a EU, příp. OECD. Naopak, výměna zkušeností s jinými veřejnými správami nebo uvnitř domácí veřejné správy, existuje jen ve formě ad hoc jednání, nanejvýš ve formě fungování poradních orgánů vlády. Data a informace veřejné správy jsou občanům a občankám v principu dostupné. V elektronické podobě, která se stává nejpohodlnější a z hlediska podílu na tvorbě politik nejúčinnější formou sdílení, však dosud jen ve velmi omezené míře, ačkoli zvláště v posledních dvou třech letech vykazuje veřejná správa usilovnější snahu.

Specifický cíl 25.1 Uvnitř veřejné správy se dále rozvine systém sběru a sdílení dat a informací, které umožňují analýzu problémů, tvorbu variant a odhad dopadů.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 3.1, zvláště 3.1.3)
- Digitální Česko – Informační koncepce ČR (cíle 3.2; 4.7; 5.9 6)
- Národní plán obnovy (komponenta 1.1; 1.2; 4.4)

Doporučení

25.1.i Veřejná správa bude sbírat zejména taková data a informace, které umožňují posoudit dopad systémů veřejných služeb, produktů a obecně opatření na kvalitu života v ČR, resp. které umožňují vyhodnocovat prováděné veřejné politiky.

Specifický cíl 25.2 Data a informace veřejné správy budou dostupné takovou cestou, která je z hlediska občanů a občanek nejpohodlnější.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Digitální Česko – Informační koncepce ČR (cíle 1.5; 5.10)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 3.1)
- Vládní koncepce boje s korupcí 2018–2022 (cíle 2.2)
- Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí 2020–2022 (cíle 4.3; 4.5)
- Národní plán obnovy (komponenta 1.1)

Specifický cíl 25.3 Bude rozvinut systém výměny zkušeností mezi vyššími a nižšími úrovněmi veřejné správy, mezi různými sektory vládnutí a mezi českou veřejnou správou a veřejnými správami v zahraničí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 2.4)
- Koncepce rozvoje venkova (cíle 5.2)
- Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030 (cíle B.1)

Doporučení

25.3.i Vyzkoušet systém krátkodobých stáží (3–5 dní) pro zaměstnance veřejné správy určených ke sdílení zkušeností z procesu výkonu agendy. Základem by mohly být stáže mezi organizacemi, které jsou navzájem příjemci svých výstupů, nebo které vykonávají tutéž agendu na různých úrovních (např. ministerstvo–obec, ministerstvo–ministerstvo, obec–kraj). Vhodnou formou je „stínování“ pracovního dne.

Strategický cíl 26 Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.

Nestačí jen „dělat věci správně“, je třeba hlavně „dělat správné věci“. Zároveň žádné řešení problému nelze předepsat jako univerzální řešení jednou pro vždy. Formy se mění a musí měnit, klíčové je sledovat účel. Veřejná správa se musí být schopna poučit ze zkušenosti, měnit podle toho sebe sama, a hlavně měnit veřejné politiky. Jinak řečeno, musí být schopna inovovat své jednání ve vztahu k dlouhodobým záměrům ČR 2030.

Systém podpory inovací v tvorbě politik zatím neexistuje, existují spíše izolovaná místa pozitivního vývoje. O změně celého prostředí veřejné správy v tomto směru nelze hovořit. Pilotáže nejsou běžnou součástí tvorby veřejných politik. Testování politik je stále velmi silně spojeno s individuální aktivitou a zájmem nižších úrovní veřejné správy, z vyšších úrovní veřejné správy či ze strany politické reprezentace je žádáno zřídka. Ani deliberace veřejných politik se nestala pravidlem všude tam, kde

by to bylo vhodné, ba ve své důsledné podobě se nevyskytuje prakticky vůbec. Existují sice některé systémové možnosti participace, ale obecně je participace spíše umožňována, než aktivně podněcována.

Specifický cíl 26.1 Rozvine se systém podpory inovací v tvorbě veřejných politik.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa (cíl 2.5)
- Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+ (cíl 5.7)

KARTA OPATŘENÍ 26.1.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 6
2	Strategický cíl	26 Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.
3	Specifický cíl	26.1 Rozvine se systém podpory inovací v tvorbě veřejných politik.
4	Název opatření	Propojení inovátorů ve veřejné správě a podpora jejich společné práce
5	Popis opatření	Učinit z Pracovní skupiny pro inovace ve veřejné správě při MV hybatele průřezových inovací nebo nástroj přelévání podnětů. Vtáhnout do její práce rovněž aktéry mimo veřejnou správu a následně propojit prezentaci postupů a výsledků inovačních řešení z jednotlivých sektorů, nebo alespoň z gescí jednotlivých ministerstev. Na základě přehledu dobré praxe za určité období (půl roku nebo jednoho roku) navrhnout a společným úsilím připravit obdobnou intervenci v případě jiného aktéra (např. jiné ministerstvo, jiná obec).
6	Řešený problém	Zásadní slabiny z hlediska inovací a zároveň pouze torzovitou představu o současném stavu konstatuje jak analytická část <i>Klientsky orientované veřejné správy 2030</i>, tak hodnocení cíle 26.1 ve <i>Zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti</i>. Šetření, které v návaznosti na to provedlo MV v druhé polovině roku 2021 (Analytické zhodnocení systému inovací veřejných politik) problém potvrdilo a zjištění konkretizovalo. Poukázalo na výrazný podíl nejjednoduššího typu postupu tzv. inovací zaměřených na zlepšení/enhancement-oriented, podstatně slabší podíl tzv. adaptivních inovací a výrazné zaostávání u složitějších forem tzv. anticipačních inovací a inovací zaměřených na poslání/mission-oriented. Dalším zřetelným zjištěním byla poměrně nízká míra sdílení inovační inspirace mezi ministerstvy a současně skutečnost, že tam, kde se inovace ve veřejné správě šířily, nešlo většinou o inovace původní, nýbrž právě o přebírání a adaptaci cizích postupů. MV vytvořilo v roce 2019 platformu propojení lidí angažovaných v oblasti inovací ve veřejné správě (Pracovní skupina pro inovace ve

		veřejné správě), po prvním jednání však následovala velká prodleva a setkání byla obnovena až v roce 2022. Byla také uspořádána série webinářů k inovačnímu managementu, ale ta – jakkoli nesporně záslužná – slouží spíše pro všeobecnou inspiraci, než k reálnému propojení aktérů uvnitř veřejné správy a neústí v žádný konkrétní postup veřejné správy.
7	Intervenční logika	Dokud zůstanou snahy jednotlivých aktérů izolované, budou vždy pod větším tlakem než tehdy, budou-li mít povědomí a jistou oporu v podobně smýšlejících a jednajících aktérech v jiné oblasti. Propojení zároveň umožňuje propojit síly, kterých má každý aktér jen omezené množství. Prostřednictvím konkrétních záměrů lze současně dobře přejít od abstraktního ke konkrétnímu a „ohmatat“ překážky stávících se inovací do cesty.
8	Gestor	MV (spolupráce všechna ministerstva + kraje a obce)
9	Typ opatření	organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč +): 200 397,- Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacita

Specifický cíl 26.2 Pilotáže se stanou součástí tvorby veřejných politik všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa (cíl 2.5)
- Národní plán obnovy (komponenta 1.4., aktivita vznik sandboxů v regulovaných odvětvích v souladu s prioritami EU)

KARTA OPATŘENÍ 26.2.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	26 Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.
3	Specifický cíl	26.2 Pilotáže se stanou součástí tvorby veřejných politik všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.
4	Název opatření	Určit bariéry pro využití experimentů v tvorbě veřejných politik
5	Popis opatření	U několika vybraných témat ze sociálního pilíře udržitelného rozvoje ve (spolu)gesci MPSV prozkoumat nejpozději do roku 2024 možnost provádění experimentů jako nástroje nalezení vhodného řešení. Pozornost zaměřit zejména na konkrétní bariéry (legislativní, finanční, procesní, znalostní apod.). Zkušenosti poté včlenit do návrhů dalšího postupu, jak ve vztahu ke konkrétním tématům, tak ve vztahu k využívání experimentů obecně. Tento návrh bude předložen k diskusi

		na pracovní úrovni a posléze k začlenění do praxe tvorby a implementace veřejných politik.
6	Řešený problém	Testování záměrů a návrhů předem a na menších vzorcích pomáhá vyvarovat se příliš silných očekávání ohledně účinku jistého řešení a s předstihem odhaluje problémy, které zvažované řešení může mít. Experimenty tak vedou k většímu souladu služeb veřejné správy, resp. prováděných politik s potřebami veřejnosti a poskytují přesnější podklady pro volbu účinné regulace. Dochází-li k testování za předem definovaných podmínek, představují výdaje na experiment velmi hospodárné nakládání s prostředky, i když (resp. právě proto), že testované řešení pak není použito. ČR se k uvedeným postupům deklaratorně hlásí. Nejen samotným rámcem ČR 2030, ale z poslední doby např. souhlasem s deklarací OECD z roku 2019 k podpoře inovací, nebo souhlasem se závěry Rady EU z roku 2020 k využití experimentů a regulatorních pískovišť (regulatory sandboxes) při tvorbě regulací. Ministerstva však pilotují veřejné politiky jen zřídka, většina je nepilotuje vůbec a charakter experimentu s kontrolní skupinou mají tyto snahy jen zcela výjimečně. Podrobněji viz hodnocení cíle 26.2 ve <i>Zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti</i>. Ani do budoucna nejsou experimenty ve většině veřejné správy plánovány a některá ministerstva na pracovní úrovni odmítají i samotnou myšlenku experimentu. Systémovější přístup k využití experimentů lze spatřit jen u MPSV a jeho dlouhodobé podpory sociálních inovací, ve kterých je na experimentální design kladen velký důraz a dále v nejnovější snaze MPO otestovat v letech 2022–23 některá řešení s použitím „regulatorního pískoviště“ (regulatory sandbox).
7	Intervenční logika	Převedení problému bariér pro experimenty na problém řešení konkrétních bariér při provádění konkrétních experimentů učiní téma srozumitelnějším, jak veřejné správě, tak politické reprezentaci. Poskytne zároveň konkrétní doporučení pro další rozvoj tohoto přístupu a politické reprezentaci připraví strukturovanou informaci, která ji umožní učinit informované rozhodnutí a vyjádřit zřetelnou politickou vůli, bez které budou uvedené postupy vždy výrazně obtížnější.
8	Gestor	MPSV + MŽP
9	Typ opatření	analytické a výzkumné
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč +): 197 923,- Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita /provozní náklady + investiční výdaje Zdroj – stávající kapacity + programové financování (EU fondy)

Specifický cíl 26.3 Deliberace veřejných politik budou pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí 2020–2022 (opatření 4.4)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 5.2)

KARTA OPATŘENÍ 26.3.a		
1	Oblast z ČR 2030	KO 6
2	Strategický cíl	26 Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.
3	Specifický cíl	26.3 Deliberace veřejných politik budou pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.
4	Název opatření	Revidovat funkčnost Databáze konzultujících organizací (DataKO)
5	Popis opatření	Ověřit aktuálnost a funkčnost databáze na základě zkušeností zařazených organizací (tj. členů databáze) a zpracovatelů RIA (tj. uživatelů databáze). Od organizací bude zjištěno, zda mají i nadále zájem být součástí databáze a zda již byly osloveny ke konzultaci prostřednictvím DataKO (kolikrát, jakým úřadem, k jakému návrhu, jak konzultace probíhala apod.). Členové i uživatelé DataKO budou dále dotazováni, jak hodnotí fungování databáze a možnosti pro její vylepšení. V návaznosti na získané poznatky bude aktualizován seznam kontaktů a formulovány kroky pro zvýšení účinnosti databáze. Součástí aktualizace bude aktivita směřující k rozšíření databáze spolupracujících organizací.
6	Řešený problém	DataKO je pomocný nástroj pro zpracovatele hodnocení dopadů regulace (RIA), který slouží k identifikaci dotčených subjektů navrhované regulace a navázání komunikace za účelem realizace konzultací. Konzultace a identifikace dotčených subjektů patří k základům kvalitní RIA. DataKO obsahuje kontaktní seznam organizací z řad odborné, profesní i zájmové veřejnosti, které mají zájem aktivně se podílet na procesu tvorby politik. Databáze je umístěna v informačním systému oběhu vládních dokumentů ODok a na webu ria.vlada.cz. Povědomí zpracovatelů RIA o DataKO a její užívání jsou nízké (Zpráva z dotazníkového šetření k praxi hodnocení dopadů regulace 2019), což může zapříčiňovat mimo jiné i to, že ke konzultacím jsou kontinuálně oslovováni jen obvyklí zúčastnění (Zpráva o kvalitě života, s. 161).
7	Intervenční logika	Revize seznamu kontaktů v DataKO a ověření jejího fungování optikou zapojených organizací a zpracovatelů RIA otevře vstup novým subjektům do tvorby politik a zaktivizuje ty stávající, naopak zpracovatelům rozšíří záběr konzultací a povědomí o možnostech databáze.

8	Gestor	ÚV
9	Typ opatření	výzkumné a analytické, organizační/procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – stovky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč +): 296 884,- Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Doporučení

26.3.i Do podoby konkrétních aktivit převést Sdělení Evropské komise o akčním plánu pro demokracii, které vybízí mj. k budování infrastruktury pro poradní (deliberativní) demokracii v členských státech EU.

26.3.ii Neomezovat participaci veřejnosti jenom na nejjednodušší formy, ale otestovat rovněž formy složitější, postavené na principu tzv. miniveřejností (např. občanské poroty/citizens jury nebo deliberativní výzkumy veřejného mínění/deliberative poll).

Strategický cíl 27 Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.

Ačkoli ČR 2030 stanovuje úkoly především pro veřejnou správu, její perspektiva nemá být perspektivou veřejné správy samotné. Má být perspektivou občanů – příjemců jejích služeb, příjemců veřejných politik. Nestačí přitom, že veřejná správa bude osvícená a bude s touto ideou pracovat. Orientace na příjemce politik se musí projevovat též v osobní zkušenosti občanů a občanek. A to jak v oblasti demokratičnosti vládnutí, tak v oblasti efektivity vládnutí.

Existují mechanismy, které zajišťují určitou míru inkluзивity vládnutí a v jejich rámci probíhá mírně pozitivní vývoj, nebo dochází ke stagnaci. Situace se tedy nezhoršuje, ale o zásadním rozvoji dalších postupů zvyšující inkluзивitu vládnutí nemůžeme mluvit. Efektivita veřejné správy sledovaná z perspektivy příjemců a poměřovaná ve srovnání s přijetím ČR 2030 se zlepšuje pouze v některých oblastech (např. fungování soudnictví či digitalizace), v jiných oblastech buď zatím nelze věc posoudit, nebo se výsledky snahy ještě nedostavily (snižování administrativní zátěže).

Specifický cíl 27.1 Rozvinou se postupy zvyšující z hlediska občanů a občanek inkluзивitu vládnutí.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí 2020–2022 (opatření 4.4)
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 (kapitola 5: Rozhodování, cíl 2)
- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 5.2)
- Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030 (cíle B.1)

KARTA OPATŘENÍ 27.1.a

1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	27 Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.
3	Specifický cíl	27.1 Rozvinou se postupy zvyšující z hlediska občanů a občanek inkluzivitu vládnutí.
4	Název opatření	Vytvořit jednotné místo pro informace o konzultacích s celostátním dosahem
5	Popis opatření	Webová stránka, která na jednom místě shromažďuje základní informace o probíhajících konzultacích / možnostech participace veřejnosti při tvorbě politik na celostátní úrovni (informace: téma, termín, kontaktní osoba, link na samotnou konzultaci – v ideálním případě do jednotného systému konzultací, ale stačilo by zatím na příslušnou stránku příslušného ministerstva, kde se zájemce dozví jak postupovat dále). Součástí systému by byla možnost nastavit upozornění na novou událost, které zájemci přijde do jeho e-mailové či datové schránky apod. Určeno zejména pro veřejné konzultace strategických materiálů a pro konzultace v systému RIA, využitelné také pro výzvy k účasti v poradních a pracovních orgánech státní správy a výzvy do platforem operačních programů fondů EU. Inspirací budiž systém Evropské komise https://ec.europa.eu/info/consultations, resp. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_en. Spolu s pokrokem digitalizace a řešením problémů digital gap by webová stránka mohla být zahrnuta v Portálu občana.
6	Řešený problém	Problém s reálnou možností zapojení do tvorby politik, která kontrastuje s možností formální. Hodnocení cíle i aktivit je slabé, viz <i>Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti</i>, cíl 27.1. Reálná možnost zapojení do tvorby politik začíná snadnou cestou k informaci, že aktuálně vůbec probíhá tvorba politiky (legislativy, strategie apod.), resp. že taková tvorba začíná. Nyní je závislá na nepřetržité pozornosti zájemce, věnované webovým stránkám, příp. úředním deskám ministerstev a pečlivému hledání v různých strukturovaných nabídkách. Je tedy možnost vhodná pro profesionála, kterému je taková práce zaměstnáním, nikoli však pro běžného občana/občanku, kterých se má přitom výsledná politika dotknout, nebo pro něž je připravována.
7	Intervenční logika	Pokud nebude nutné složitě pátrat, kdy a k čemu zrovna konzultace probíhají, nebo jaká jiná možnost participace se aktuálně nabízí, otevře se prostor participaci jiných aktérů, než jen těch silných a formálně institucionalizovaných, kteří mají kapacitu vše sledovat, nebo kteří jsou veřejnou správou obvykle přizváni. Veřejné správě to umožní získávat přehled o míře, v jaké je participace umožňována, aniž by to bylo závislé na ad hoc dotazování (snížení administrativní zátěže). Opatření pomáhá k naplnění cílů koncepce <i>Klientsky orientované veřejné správy 2030</i> (cíle 5.2 a 3.4.), protože akční plány koncepce zatím pracují jen s osvětou, či metodickou podporou, ale nikoli s kroky, které by participaci přímo usnadňovaly). Opatření pomáhá rovněž k rozvoji

		RIA a k naplňování <i>Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030</i> (cíl B.1).
8	Gestor	MMR resp. místopředseda vlády pro digitalizaci
9	Typ opatření	organizační/procesní, technologické
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky miliónů Jedná se o dodávku IS, bez přesné specifikace – jak koncepční, tak technické – nelze odhadnout přesné investiční náklady ani náklady kapacit. Pracovní odhad 5 miliónů Kč, na základě srovnání s obdobnými projekty Digitálního Česka. Typ – administrativní kapacita / provozní náklady + investiční výdaj Zdroj – stávající kapacity + vyvolaný náklad

KARTA OPATŘENÍ 27.1.b		
1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	27 Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.
3	Specifický cíl	27.1 Rozvinou se postupy zvyšující z hlediska občanů a občanek inkluzivitu vládnutí.
4	Název opatření	Otestovat zapojení střešních NNO do meziresortního připomínkového řízení u návrhů v oblasti životního prostředí
5	Popis opatření	Pro období 2022–2025 zvolit jednu střešní nestátní neziskovou organizaci pro oblast životního prostředí (dle definice střešních nestátních neziskových organizací v usnesení Rady vlády pro NNO z 3.12.2015) a zařadit ji po předem vymezené testovací období mezi připomínková místa v meziresortním připomínkovém řízení (u věcných záměrů zákonů, návrhů zákonů, nařízení vlády a zásadních strategických dokumentů). MŽP, MZe, MMR a MPO budou poté v uvedeném období poskytovat všechny výše uvedené materiály týkající se životního prostředí k připomínkám v rámci meziresortního připomínkového řízení také této střešní organizaci. Test bude simulovat reálné prostředí, za tím účelem budou uvedené maximálně dvě střešní organizace dočasně zařazeny do eKLEP a to v období od března 2023 do prosince 2024. Budou mít dočasně statut tzv. ostatních připomínkových míst. V roce 2025 bude test vyhodnocen a stanoven další postup.
6	Řešený problém	Podíl veřejnosti na tvorbě politik je žádoucí, zejména ve fázi jejich přípravy. V případě politik s celostátním dopadem probíhá na několika úrovních, pouze v jednom případě však nemůže být veřejnost opomenuta (resp. zájmy organizované veřejnosti). Jedná se o připomínková řízení v případě legislativy (upraveno Legislativními pravidly vlády čl. 5, 8 a 13). V případě nelegislativních materiálů sice rovněž probíhá připomínkové řízení (dle Jednacího řádu vlády čl. II/1), připomínky ze strany veřejnosti však nejsou povinné. Zájmy organizované veřejnosti by měly být vzaty v potaz také v rámci RIA, ale zde pravidla hovoří pouze o povinnosti konzultací obecně. Ve struktuře připomínkových míst dle Legislativních pravidel vlády jsou aktuálně reprezentovány jednak složky veřejné správy, jednak zájmy postavené na socioekonomickém, nebo na regionálním štěpení. V oblasti

		životního prostředí tak neexistuje nutnost vypořádat se s připomínkami střešních asociací ekologických organizací. V praxi mohou být a bývají zahrnována v meziresortních připomínkových řízeních také některá další připomínková místa, obvykle však ta, která odrážejí výše uvedená štěpení. Vzhledem k významu agendy životního prostředí v kontextu základních vládních koncepčních materiálů v krátko i dlouhodobém horizontu vytváří stávající uspořádání nežádoucí asymetrii.
7	Intervenční logika	Zatímco v případě RIA je žádoucí konzultovat co nejširší spektrum relevantních aktérů, jichž se může připravovaná regulace dotknout, v připomínkovém řízení – kdy dochází k formulaci konkrétního znění, náročnému na čas, odbornost a pohotovost – je žádoucí především role významných veřejných zájmů v dané oblasti, reprezentovaných akceschopnými střešními organizacemi. Opatření směřuje ke zmírnění či odstranění asymetrie, která v tomto směru vzniká v agendě životního prostředí. Opatření nebude žádat žádné specifické přípravy ani výdaje. Zařazení střešní NNO v oblasti životního prostředí mezi připomínkovácí místa u materiálů předložených uvedenými ministerstvy je pouze záležitostí politického rozhodnutí a následného administrativního opatření, negeneruje v podstatě žádné náklady. Veřejná správa si tím zároveň může na příkladu jednoho typu zájmů organizované veřejnosti ověřit klady a zápory aktivního zapojení organizované veřejnosti do přípravy legislativních návrhů a zužkovat tuto zkušenost v případných dalších aktivitách v tomto směru.
8	Gestor	MŽP, spolugestor MZe, MMR, MPO, ÚV
9	Typ opatření	procesní
10	Finanční náklad	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky tisíc Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč): 3 711 Kč Typ nákladů – administrativní kapacity / provozní náklady Zdroj – stávající kapacity

Specifický cíl 27.2 Rozvinou se postupy zvyšující efektivitu veřejné správy z hlediska občanů/občanek a podnikatelů/podnikatelek a firem.

Strategie klíčové pro naplnění cíle

- Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 (cíle 1.1; 1.2)
- Digitální Česko – Informační koncepce ČR (cíle 1.4; 3.2)
- Koncepce Smart Cities (komponenta ZPO1)
- Národní plán obnovy (komponenta 1.1; 1.2)
- Strategie podpory malých a středních podniků v ČR pro období 2021–2027 (cíle Snížení administrativní a legislativní zátěže podnikatelů)

KARTA OPATŘENÍ 27.2.a

1	Oblast z ČR 2030	KO6
2	Strategický cíl	27 Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.
3	Specifický cíl	27.2 Rozvinou se postupy zvyšující efektivitu veřejné správy z hlediska občanů/občanek a podnikatelů/podnikatelek a firem.
4	Název opatření	Tvorba návodů pro životní události a analýza možností jejich digitalizace
5	Popis opatření	Na principu životních událostí (typu: úmrtí, narození dítěte, sňatek apod.) přezkoumat vybrané typy problémů, při jejichž řešení občané/občanky musí nebo mohou přicházet do kontaktu s veřejnou správou. Promyslet možnosti procesní optimalizace dosavadního postupu a následně smysluplnost digitalizace procesu. Výsledkem by měla být sada manuálů k řešení daných událostí ve stávajících podmínkách, určená veřejnosti. Současně tam, kde bude dávat smysl optimalizace a digitalizace, navrhnout opatření nebo změny, které politická a veřejnosprávní reprezentace mohou provést, budou-li chtít níže popsany problém vyřešit. Do roku 2025 tyto věci provést buď u maxima životních událostí, které se dotýkají největšího množství občanů/občanek, nebo u maxima životních událostí, které jsou z hlediska občanů a občanek nejkomplikovanější.
6	Řešený problém	Přetrvávající resortismus a nedostatečná pozornost věnovaná pohledu klienta veřejné správy na veřejné služby má za následek nedostatečnou informovanost klientů a jejich špatnou orientaci ve svých právech a povinnostech. Nedostupnost kompletních informací je ještě zdůrazněna jejich nesrozumitelností a roztříštěností. Klient z tohoto důvodu často volí jako nejjednodušší cestu k informacím přepážky úřadů a osobní/telefonický kontakt. To má negativní dopad na kontaktní zaměstnance úřadů, kteří jsou přetížení a nemohou klientům věnovat dostatečný čas. Prvním úkolem, který z identifikovaného problému vyplývá, je zkvalitnit poskytování informací ve struktuře, ve které ji klient použije nejčastěji – shrnuté do celků životních událostí. Druhým krokem je pak digitalizace služeb a jejich nabídka na správných místech. Bariéry digitálních řešení na samoobslužném principu se v uplynulém desetiletí výrazně zmenšily. Ať již jde o technickou bariéru (široce dostupný internet), nebo bariéru psychologickou (ochota a schopnost s internetem pracovat), viz hodnocení cíle 27.2 ve <i>Zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti</i>. V řadě případů by tedy digitální cesta mohla být z hlediska klientů veřejné správy nejpohodlnější formou řešení některých problémů a měla by být nabídnuta těm, kteří o ni budou mít zájem. Současně však platí, že ne všechny životní události má smysl digitalizovat. Digitalizace musí být vždy posuzována primárně z hlediska příjemců a jejich potřeb. U všech životních událostí musí být navíc nejprve posuzován samotný proces řešení, který veřejná správa předepisuje, a teprve po přezkoumání a optimalizaci procesu z hlediska příjemců je možné se věnovat příp. digitálnímu řešení.

7	Intervenční logika	Rozdělení do dvou kroků (přezkoumání situací – digitalizace) zmírňuje nebezpečí překotné digitalizace řešení v situacích, kdy digitalizace nepředstavuje nejvhodnější cestu a/nebo kdy neodstraňuje hlavní bariéry, které klientům veřejné správy brání problémy řešit. Politická reprezentace, tendující nezřídka k digitalizaci jako univerzálnímu řešení, tak bude moci učinit informované rozhodnutí.
8	Gestor	MV (spolupráce všechna ministerstva)
9	Typ opatření	výzkumné a analytické, organizační/procesní
10	Finanční náklady	Řádový odhad nákladů kapacit – jednotky milionů Kč Odhad nákladů kapacit (výpočet dle člověkohodiny na ministerském úřadu 619,- Kč +): 2 263 740,- Kč. Typ nákladů – administrativní kapacita či investiční výdaje Zdroj – stávající kapacity

Seznam zkratk

AP	Akční plán
BPEJ	Bonitovaná půdně ekologická jednotka
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj (z anglického Community-led Local Development)
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČBA	Česká bankovní asociace
ČNB	Česká národní banka
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČR 2030	Strategický rámec Česká republika 2030
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
DAC	Výbor pro rozvojovou spolupráci OECD (z anglického Development Assistance Committee)
DataKO	Databáze konzultujících organizací
DNSH	Zásady „významně nepoškozovat“, pro podporu investic do environmentálně udržitelných hospodářských činností (z anglického Do No Significant Harm)
DSO	Dobrovolný svazek obcí
DZES	Dobry zemědělský a environmentální stav půdy
ECOSOC	Ekonomická a sociální rada OSN
EK	Evropská komise
ESF	Evropský sociální fond
ESG	Kritéria pro hodnocení kolektivní odpovědnosti firmy dle sociálních a environmentálních faktorů (z anglického Environmental, Social and Governance)
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
GBARD	Vládní rozpočtové alokace na výzkum a experimentální vývoj (z anglického Government Budget Allocations for Research and Experimental Development)
GCF	Zelený klimatický fond (z anglického Green Climate Fund)
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů
GERD	Hrubé domácí výdaje na výzkum a experimentální vývoj (z anglického Gross Domestic Expenditure on Research and Experimental Development)
ha	Hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
HFCs	Fluorované uhlovodíky (z anglického Hydrofluorocarbons)
HK	Hospodářská komora
HND	Hrubý národní důchod
HP	Humanitární pomoc
HPH	Hrubá přidaná hodnota
ILO	Mezinárodní organizace práce (z anglického International Labour Organization)
IP	Implementační plán
IT	Informační technologie
ITI	Integrované územní investice (z anglického Integrated Territorial Investment)
ITU-T	Sektor telekomunikační standardizace (z anglického Telecommunication Standardization Sector)
Kč	Koruna česká

KO	Klíčová oblast
LGBTI+	Zkratka označující: lesby, gaye, bisexuální a trans osoby a další sexuální a genderové identity jako jsou např. genderqueer, intersexuální a asexuální lidé
MA21	Místní Agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MČ	Městská část
MD	Ministerstvo dopravy
MeO	Mezinárodní organizace
MF	Ministerstvo financí
mil.	Milion
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMR-NOK	Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor Národní orgán pro koordinaci
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPO-DU	Ministerstvo průmyslu a obchodu, zejména Odbor koordinace NPO
MPŘ	Mezirezortní připomínkové řízení
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní neziskové organizace
NPI	Národní pedagogický institut
NPO	Národní program reforem
NSÚ	Nejvyšší stavební úřad
ODA	Oficiální rozvojová pomoc (z anglického Official Development Assistance)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z anglického Organization for Economic Co-operation and Development)
OOP	Orgány ochrany přírody
OPZ	Operační program zaměstnanost
ORP	Obce s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PCD	Koherence politik pro rozvoj (z anglického Policy Coherence for Development)
PCSD	Koherence politik pro udržitelný rozvoj (z anglického Policy Coherence for Sustainable Development)
POK	Politika ochrany klimatu
PUDR	Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě
RIA	Hodnocení dopadů regulace (z anglického Regulatory Impact Assessment)
RIS3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR (z anglického Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation)
RRF	Nástroj pro oživení a odolnost (z anglického The Recovery and Resilience Facility)
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVUR	Rada vlády pro udržitelný rozvoj

RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
RVVS	Rada vlády pro veřejnou správu
ŘO	Řídící orgán
SDG	Cíl udržitelného rozvoje (z anglického Sustainable Development Goal)
SDGs	Cíle udržitelného rozvoje (z anglického Sustainable Development Goals)
SEEPiA	Centrum socio-ekonomického výzkumu dopadů environmentálních politik
SFAP	Akční plán udržitelného financování (z anglického Sustainable Finance Action Plan)
SKF	Sociální klimatický fond
SL	Strategická linie
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SOBR	Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR
SPČR	Svaz průmyslu a dopravy České Republiky
SZB	Stálé zastoupení ČR při EU
TA ČR	Technologická agentura České republiky
tis.	Tisíc
TSI	Nástroj pro technickou podporu (z anglického Technical Support Instrument)
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
UR	Udržitelný rozvoj
ÚSC	Územní samosprávný celek
ÚV	Úřad vlády
VaV	Výzkum a vývoj
VaVal	Informační systém výzkumu vývoje a inovací
VNR	Národní dobrovolný přezkum (z anglického Voluntary National Review)
VŘ	Výběrové řízení
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půd
VUR	Vzdělávání pro udržitelný rozvoj
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZRS	Zahraniční rozvojová spolupráce
ZÚ	Zastupitelský úřad